Mustafa Kutlu

BAŞKANIN ADAMLARI

Hikâye

DERGÂH

BAŞKANIN ADAMLARI

Mustafa Kutlu

Başkanın Adamları'nın yayın hakları Dergâh Yayınları'na aittir.

Dergâh Yayınları: 1098
Sertifika No: 49170
Türk Edebiyatı-Hikâye: 85
Mustafa Kutlu Dizisi: 50
ISBN: 978-625-6839-83-0
1. Baskı: Mayıs 2024

Son Okuma: Beyza Ceran Karabali

Kapak Tasarımı: Mustafa Kutlu
Kapak Uygulama: Ayşe Nurgül Kabasakal
Sayfa Düzeni: E. Gökçe Aksoy

Basım Yeri: Ana Basın Yayın Gıda İnş. Tic. A.Ş.
Mahmutbey Mah. Devekaldırımı Cad.
2622. Sok. No: 6/13
Bağcılar / İstanbul
Tel: [212] 446 05 99
Matbaa Sertifika No: 52729

Kapak Basım Yeri: Hanlar Matbaacılık San. ve Tic. Ltd. Şti.
Tel: [212] 324 08 82

Cilt: Güven Mücellit & Matbaacılık San. ve Tic. Ltd. Şti.
Tel: [212] 445 00 04

Mustafa Kutlu

BAŞKANIN ADAMLARI

DERGÂH YAYINLARI

Mimar Sinan Mah. Selamiali Efendi Cad.
No: 13/A 34672 Üsküdar/İstanbul
Tel: [216] 391 63 91-93
www.dergah.com.tr / bilgi@dergahyayinlari.com

Ilık bir ilkyaz akşamı.

Yağmur yağmakla yağmamak arasında müteredditt.

Rüzgâr yağsın diye onu mütemadî okşuyor, toprak bağrını açmış, birkaç damla dökülürse hepimiz ferahlayacağız diyor. Anlaşılan havada bir miktar sıkıntı var.

Çamlıpınar Belediye Başkanı Şemsettin Bilen'in evi.

Bu arkadaşı hatırladınız umarım.

"Tufandan Önce" adlı kitabımızın önde gelen simalarından biri idi. Sadece o mu? Kaymakam Çetin, İdiris Güzel, Zabıta Kemal ve başkaları da yeri gelince sahneye çıkacak. Peki bu nedir? Eski köye yeni âdet mi? Yoo! Tanıdık bir kadronun bir sonraki macerası. Elbette kasaba dahil pek çok unsuru değişmiş bulacaksınız. Eh, o kadar olur.

Şemsettin Bilen karşımızda. Evinin salonunda. Başkan yemek masasını çalışma masasına çevirmiş. Defterler, kâğıtlar, evraklar, faturalar arasında.

Telefonu hesap makinası gibi kullanıyor; bir evraktan ötekine, faturadan faturaya geçiyor; numaralı gözlüğünü bir çıkarıp bir takıyor.

Sıkılmış, terlemiş, "Ulan bu nasıl bir hesaptır ki, ipe-sapa gelmiyor" diye homurdanıyor.

Arada şimşek gibi bir düşünce zaten karışık olan hesapları iyice karıştırıyor.

Kasabanın meydanına bir umumî helâ. Yok. Kimse yaptırmamış. Kendisi de teşebbüs etmemiş.

Acaba neden?

Herhâlde "Helâ Başkanı" olarak dile düşmemek için.

Olmaz kardeşim. Hizmetin büyüğü küçüğü, kıymetlisi kıymetsizi, güzeli çirkini olmaz.

Çirkin hizmet hiç olmaz.

Yerli yabancı sıkışan her vatandaş önüne gelen ilk esnafın dükkân kapısını omuzlayarak "Efendi, buralarda bir helâ var mıdır acep, çok sıkıştık" diye sorup duruyor.

Esnaf da bize sataşıyor: "Yahu Başkan koca kasabayı âbad ettin, şu meydana bir umumi helâ yaptırmadın. Çok mühim çok" diyorlar ki, baştan ayağa haklılar.

Bakınız efendim, geçenlerde güzide bir şehrimizin göbeğinde bir umumi helâ açılışı yapıldı.

Bayağı bir merasim. Vali, Belediye Başkanı, mülkî âmirler, daha kimler, kimler.

Nedir arkadaş, ne oluyor, demeyin.

Hani altı üstü bir helâ deyip geçmeyin.

Restorasyonu yapılarak açılan helâmız Osmanlı'dan kalma bir âsâr-ı atîka'dır. Bayağı büyüktür. Harap iken âbad edilmiş, şöhretli bir mekândır.

Adını Osmanlı koymuş: "Sık dişini." Aynı adla hizmete girdi. Güzel isim ama.

Başkan "yetti gari" deyip gözlüğü bir yana, kalemi bir yana bıraktı.

Derin bir nefes boşaltıp, geriye yaslanarak gerindi.

Masaya baktı.

Hesap kitap, evrak, fatura denizi.

Bir yanda muhasebe, öte yanda helâ. Neyin muhasebesi demeyin, adamın özel evrakı.

"Arkadaş ter topuktan çıktı, yok mudur bir bardak su", diyen bakışlarla bir karısına, bir kızına baktı.

Karısı Şadiye dalgın, önündeki tepside fasulye ayıklıyor. Arada kırılan fasulyelerin "pıt, pıt" sesleri. Kızı Songül koltuğa gömülmüş çekirdek çitliyor.

Televizyon açık.

Bu televizyonu kim seyrediyor?

Songül.

Televizyona o kadar dalmış ki; babasının "Kızım şurdan bir su ver, dilim damağım kurudu" diye seslenmesini dahi duymadı.

Şemsettin Bilen bir daha aynı cümleyi tekrarlayınca; önce şaşkın bir "Ha!" dedi, sonra toparlayıp "Duymadım babacığım affet" diyerek fırladı, suyu kapıp getirdi.

Yaman kız ama.

Başkan su dolu bardağı alırken ekrana şöyle bir bakarak:

— Ne var televizyonda? Bu kadar dalmışsın.

— Festival babacığım, festival.

— Ne festivali?

— Kiraz.

Şadiye fasulye yığınından başını kaldırıp bakar. Kısa bir süre üçü de ekrandan fışkıran şamataya dalar. Şemsettin:

— Ee! N'apalım yani? Her yerde bu. Her yerde bir festival. Memleket toptan kafayı yemiş, kendini eğlenceye vurmuş.

— İyi işte babacığım. Sen de yapsan bir festival.

— Sebep?

— Bu işin zahirinde bir eğlence var, doğru. Lâkin altında başka şeyler var. Festival asıl onlar için yapılıyor.

— Nedir?

— İşler açılsın. Alış-veriş olsun. En önemlisi tanıtım. Ardından turizm geliyor. Yatırımlar falan.

Başkan kızına hayranlıkla bakar. Ulan ne iyi ettik de şu kızı okuttuk. Bak ağzından cevahir dökülüyor. Songül:

— Daha da önemlisi var.

Şemsettin ve Şadiye birlikte:

— Neymiş o?

— Sensin babacığım. Kim yapıyor festivali? İlk defa hem.

Şemsettin Bilen.

"Çamlıpınar Festivali". Vay be!

Bu seni Meclis'e bile taşır babacığım.

— Hadi ordan! Sen git akranın ile eğlen.

Şadiye kararlı bir sesle:

— Kız doğru söylüyor Reis Bey. Yap bir festival, şan olsun memlekete.

Şemsettin yeniden televizyona döner. Bir beldenin ana caddesinden festival konvoyu geçmektedir. Bayraklar, afişler, flamalar, balonlar. Bando-mızıka. Yer yerinden oynamakta. İki yana birikmiş halk sanatçıları, sanatçılar halkı selâmlamakta. Alkış, kıyamet. Şemsettin yeniden kızına, sonra karısına döner. Durgun, neredeyse mânasız bir yüz ve teslim olmuş bir sesle:

— İyi! Yapalım bir festival.

— Yapalım be baba. Ne dedi annem? Şan olsun memlekete.

Başkan sandalyesinde geriye yaslandı. İki elini ensesinde kilitleyip gerindi. Sonra dönüp masadaki evrak denizine baktı. Yok! İşin içinden çıkamıyor.

— Kızım şu hesaplara bir baksan diyorum.

Hep böyle olur. Songül alışkın. Bakışları televizyonda. Başını dahi çevirmeden:

— Olur baba, sıkma canını, sen şu festival işine kafa yor.

Şemsettin ekşi bir surat, bıkkın bir sesle:

— Yoralım bakalım.

Bir daha bakıyor televizyona. Kasalarda kirazlar. Kiraz festivali. Sonunda bir "Kiraz Güzeli" de seçilecek.

Yurdun dört bir yanını sardı bu festival merakı. Halka bir eğlence oldu elbet. Eh, Çamlıpınarımıza da uğrasın bakalım. Fışkırsın bir "Çam Güzeli".

Karısına baktı.

Şadiye işini bitirmiş tepsi koltuğunda neredeyse kalkacak. Bakışıyorlar. Şadiye başıyla işaret ederek "Haydi mutfağa" diyor sessizce.

Şemsettin aldı işareti. Kalktı mutfağa yöneldi. Şadiye biraz bekledi, kız çakmasın diye. Sonra o da doğru mutfağa.

Songül'e sökmez bu numaralar.

Çok uyanık, çok.

İktisadî ve İdari Bilimler'de oluyor.

Hem kariyer hem çocuk yaparım diyebilen cinsten.

Görücü gelecekmiş.

İsteyeceklermiş.

İstesinler. Gidenin kaynanası dört olsun.

Şemsettin ile Şadiye mutfakta. Bir süre bakışırlar. Daha sonra Şadiye:

— Kızı istiyorlar Reis Bey!

— Söylemiştin.

— Bu üçtür haber salıyorlar. Bir cevap verelim. Çok ayıp oluyor, çok.

Hacıbeşiroğulları bunlar. Kasabanın bilineni. Her kıza nasip olmaz. Asalet, zenginlik.

Şadiye devam edecek, anlaşıldı. Başkan araya girdi:

— Tamam canım, anlaşıldı. Bildiğimiz şeyler.

— Ne diyelim?

— Kızımız okuyor de.

— Dedik onu.

— Babası vermiyor de.

— Olmaz, ayıp.

— Kız istemiyor, de.

— O hiç olmaz.

— Eh! Bende cevap tükendi. Bana müsaade.

Tartışmak beyhude. Şadiye Nuh der peygamber demez. Yiğitliğin onda dokuzu kaçmak, biri hiç görünmemek, denilmiş. Başkan sigara paketini ve çakmağı alıp balkona kaçıyor.

Ilık bir ilkyaz akşamı.

Az önce yağmur çişelemiş. Toprak kokuyor, Şemsettin kokuyu içine çekti. Bu koku nedir? Bir baştan bir başa Çamlıpınar. Doğup büyüdüğü yer.

Dertlendi Başkan. Sigara yaktı.

Beş çocuk olmuştu, beşi de kız.

Melahat, Nebahat, Sabahat, Nezahat ve Songül.

Oğlanı buluruz diye çabalamışlar, nasip olmamıştı.

Evet, Songül tekne kazıntısı olduğu için biraz üzerine düşmüştü, doğru. Hem kız çocukları babaya daha yakın oluyor. Ayrıca ötekiler bir yana, bunu kesin okutacaktı, bayağı bir yüksek tahsil yaptıracaktı. Ne derler, her politikacının ardında yetişmiş, yetenekli bir kadın olacak.

Bu herhâlde Şadiye olamazdı.

Ötekiler erkenden evlenip yuvadan uçmuştu.

Songül'e nazar değmez inşallah. Okuyor, hem de iyi okuyor. Evlenmenin zamanı mı? Hacıbeşiroğulları imiş. Pöh!

Şu festival işini düşünmeli. Kız haklı.

O bir halk adamıydı.

Bu toprağın oğlu, normal yurdum insanı.

Seviyor, seviliyor; büyükle büyük-küçükle küçük olmasını biliyor, kaç dönemdir başkanlığı yürütüyor.

Sigaradan derin bir nefes çekti.

Lâkin işte o kadar.

Partide sözü geçiyor, hep ona danışılıyor, işleri o çekip çeviriyor ama.

Ama, ama, ama...

Nasıl oluyorsa parsayı başkaları topluyor.

Kasabadan kurtulup mebusluğa bir türlü adım atamıyor.

Allem ediyorlar-kallem ediyorlar, şu Belediye Başkanlığı'nı yine onun başına yıkıyorlar.

Mebusluk... Meclis... Ankara.

Kalsın, başka bahara.

Bıkmıştı artık.

Belediye Başkanlığı nedir yani?

Bir nevi hamallık.

Olsun. Doğup-büyüdüğüm belde. Ekmeğini yedim, suyunu içtim. Yedi ceddimin mezarı burada. Buraya hizmet etmeyeceğim de nereye edeceğim? Genç ömrünü vermiş, her işe koşmuş, her yaraya merhem olmaya çalışmış, o harap bakımsız, köhne kasabayı pırıl-pırıl mamur bir belde hâline getirmişti.

Baktılar ki can u gönülden çalışıyor, doğru-dürüst, becerekli, adaletli. Hem başkanlığı bir basamak yapıp da mebusluğa atlamıyor. O daha "Durun yahu, etmeyin, bu

sefer niyetli değilim, yeter, biraz da başkası yapsın bu işi" demeye kalmadan "Büyük Başkan, Büyük Başkan" diye kendisini kalabalıkların omzunda buluyor; her seçimde rakipsiz kalıyordu.

Ama, yeter artık, yeter.

Rahmetli İl Başkanı Zeynel Âbidin Bey "Siyaset zalimdir" demişti.

"Bakma sen şu belediye işine. Onu senin omzuna yıkıyorlar. Böylece bir rakip eksiliyor." Yine bir seçim olmuş, yine adaylığa yeltenmiş, yine sözler verilip-alınmış, hatta –hatırladıkça rakipleri adına utanıyor– yeminler edilmişti.

Listeler açıklandığında son sıraya düşmüştü.

Küsmedi, mızmızlanmadı, önüne geçenleri karalamadı. "Nasip" deyip belediye binasındaki odasına döndü, kaldığı yerden devam etti.

Zaten kasabalı "Bizi bırakamazsın, bizi bırakıp nereye gidiyorsun?" diye söyleniyordu.

Gebeşlerin hiçbiri ona çalışmadı.

Havuzlu kahvede oturmuşlardı.

Zeynel Âbidin Bey, o yaşlı kurt, bir yandan nargilesini fokurdatıyor, bir yandan tatlı tatlı, tane tane anlatıyordu.

— Atak değilsin Şemsettin. Korkak da değilsin ama, kime ne zaman vuracağını bilmiyorsun. Hatta birine vurmak aklından bile geçmiyor. Elini kaldırıp indiriyorsun. Hemen af dileyip vazgeçiyorsun. Estağfirullah efendim, siz önden buyrun diyerek yerini başkalarına terk ediyorsun. Hep karşıdan anlayış, feraset, basiret bekliyorsun.

Ama bu dostluğa, arkadaşlığa, insanlığa sığmaz diyorsun.

Hele ki ahlâka hiç sığmaz. Olmaz. Hayır, olmaz. Şunu unutma ki siyasetin kendi mantığı, kendi ahlâkı, zaman içinde oluşmuş kaideleri, binbir türlü inceliği var.

— Nedir Zeynel abi?

— En başta şu önündeki adamı tepeleyeceksin. Bir omuz, bir dirsek, bir çelme onu yıkıp geçeceksin. İsterse baban olsun. Bir daha da dönüp arkaya bakmayacaksın. Siyasette hesap ânında görülür ve şunu unutma ki, siyaset ikinci adamı kabul etmez. Vefa, sefa lafta kalır.

— Ama!..

— Siyasette ama ile başlayan cümlelere yer yoktur. Şüphe uyandırır. Vurdu mu devireceksin.

— Ya devrilmezse?

Âbidin Bey, kahvesinden höpürtülü bir yudum çekiyor. Gülerek:

— O zaman yandı gülüm keten helva.

Helvayı yakmadık hocam, adamlıktan çıkmadık. İşte buradayız, dimdik ayaktayız. Çamlıpınar'a hizmet için illa mebus olmak gerekmiyor.

Şu festival işine bir eğilelim. Demeye kalmadan Şadiye balkon kapısını aralıyor.

Hadi Reis Bey, geç oldu.

Ilık bir ilkyaz sabahı.

Kuşlar kıyameti koparıyor, ağaçlarda çiçekler.

Çimendağı'ndan bu yana kopup gelen yel iğde kokuları taşıyor.

Şemsettin Bilen evinden çıkıp Belediye'deki görevine gitmek için yürüyünce, makam şoförü Nuh iri cüssesi ile yoluna çıktı. Âmir memur şöyle bir bakıştılar.

Başkan iğde kokusunu içine çekince birden gençleşiverdi.

— Nuh, bugün hava güzel, yürümek istiyorum, işine bak sen.

İçinde bu güzel sabaha uygun bir türkü ile yürüdü gitti.

"Sabah güneşi vurmuş boyalı konaklara, yar bizi davet etmiş elmalı yanaklara."

Köşede her zaman olduğu gibi Zabıta Müdürü Kemal'le karşılaştı.

— Günaydın Reis Bey, nasılsınız efendim?

— Sağol Kemal. İyidir.

Beraberce yürümeye başladılar.

— Pazarı dolaştım. Karşı geçe köylerden taze soğan, maydanoz, tere getirmişler, yeşillik bol.

Hani yenge isterse bi sepet yaptırayım.

— Bırak şimdi yeşilliği Kemal, şu güzel sabahın tadını çıkaralım.

— Haklısınız Başkanım, en iyisi yürümek.

Başkan yol boyu yürüdükçe bitli akasyaları söküp yerine eliyle diktiği çınar gövdelerini okşadı.

Cadde boyu, iki yanı çınarlar.

Nasıl da gelişip serpildiler.

Dükkân önlerine gölgelerini yaydılar.

Ulan avanak kasabalı, yıllar yılı o kötü akasyaların bitli yapraklarına sığındınız da ne oldu? Şuncacık şeyi akıl edemediniz.

Efendim neymiş! Efsane Kaymakam Necip Bey'in hatırası imiş.

Adam akasyayı "medeniyet timsali" sayıyormuş. Yahu arkadaş bu neyin kafası? Yani yok böyle bir şey, hangi medeniyet, hangi akasya?

Çınar gibisi var mı? Hem kasabamızın yabancısı değil, Çifteçınarlarımız var.

Sen say bir koca imparatorluk; üç yüz, beş yüz yıl yaşar.

Yaşadıkça fukara Şemsettin'in adı da yaşar. Sadaka-i câriyenin örneği işte. Ne diyor dinimiz: Ölünce ardında

üç şey bırakacaksın. Hayırlı evlat, hayra hizmet edecek kitap, okul, çeşme, köprü, hastane falan.

İşte o zaman amel defterin kapanmıyor.

Geride bıraktığın eser insanlığa faydalı oldukça sevabı sana yazılıyor.

Şu mübarek ağaçların her biri umarım hesap günü lehimize şahitlik eder. Gölgesinde kim bilir kaç kişi dinlenecek?

Her sabah çınarlı caddeden geçerken, mor gölgeler, serçe cıvıltıları arasında mesut gülümserken, böyle bir mâli hülyaya dalar; sonra Kemal'in sesiyle uyanır.

— Emriniz uyarınca her sabah esnafı teftiş ediyoruz. Dükkân önlerine tezgâh çıkarmak artık kalmadı gibi.

— Gibi ne demek?

— Belki bir, belki iki.

— Kim onlar?

— Leblebici Kâzım. Malum, dükkân ufak, leblebiyi dışarıda kavuruyor ve tabii kokusu cihanı kaplıyor.

Başkan gülümsüyor.

— Deli Kâzım. Ona dokunma, laf dinlemez, sana-bana söver. Ayrıca nefistir leblebisi. İyice yaşlandı. Öteki?

— Pazarcı Pakize Hanım.

— Ha, ona af yok. Ana caddemizi pazar yeri sanıyor. Bir iki ihtar, sonra bas cezayı.

— Emredersiniz efendim.

Kemal ellerini üniformasının üzerinden, ceketten, kıravattan, palaskadan geçirdi. Cilet gibi giyinmişti yine; şapkayı yan basmıştı.

Tüm hovardalar şapkayı yan basar.

Çolak Alaaddin'in tek oğlu, soğuk demir ustası Kemal.

Kemal daha çocuk yaştayken bile üstüne başına dikkat eder, eski ama temiz giyerdi. Okulda onca talebe arasında seçiliverirdi.

Sonra sonra ağaca su yürümeye başlayıp, arka cebinde bir horozlu ayna taşımaya durunca azıttı. Parlak perçemlerini düzgünce tarar, mektepli kızlara asılırdı. Halk oyunlarına düşkün, nerede bir davul-zurna sesi duysa hemen mendili çekip halayın başına geçerdi.

E, burası ufak yer, muhafazakâr bir belde. Herkes herkesi tanıyor. Kimse kimsenin namusuna yan bakmıyor. Olur mu böyle kepazelik.

Oldu bile.

Hem kaç kere.

Bu sebeple Kemal Efendi tonlarca dayak yedi, Çolak Usta'nın başı yerden kalkmadı.

Yaşına bakmayın, everin keratayı; başı bağlanınca durulur, evinin erkeği olur dediler; bir münasibini bulup baş-göz ettiler.

İyi de oldu.

Oğlan bir zaman uslu gezdi. Artık neredeyse çaptan düşmüş olan Çolak Usta'nın elini aldı, dükkânı çekip çevirmeye başladı.

Ve elbette cebi para gördü.

Büyük İslâm âlimi Gazali Hazretleri dahi "mizaç değişir mi" sorusunu tartışmış; neticede "değişir ama zorlu mücahede gerektir ve de nadiren değişir, hatta değişmez desek evlâdır" sonucuna varmıştır.

Kemal Ağa ilim erbabını yalancı mı çıkaracak? Hem o bizden biridir, cebi para gördü mü, gözü çöplüğe ilişir. Eski huylarını geri çağırdı, üstelik içkiye başladı, etrafına birkaç kopuk arkadaş topladı.

Çolak Usta kahrından yataklara düştü. Evde gözü yaşlı bir gelin, bir iki masum çocuk. Kemal'in gecesi-gündüzü belli değil. Bakarsın falan köyde bir kapı işi aldım, üç gün sürer deyip kayboluyor; bir hafta-on gün sonra yüz-göz dağılmış, işretten perişan olmuş hâlde çıkıp geliyordu.

Bir zaman böyle devam etti.

Çolak Usta'yla gelini buna dahi razı idiler, lâkin hayvan herif daha beter bir iş işledi.

Kasabaya arada bir gelen, çadır kurup halka attıran kumarcıların halkacı kızına abayı yaktı.

Bilmem hatırlar mısınız?

Eskiden parklarda, lunaparklarda halkacı çadırları olurdu. Çadır altında bir tezgâha sigara paketleri dizilir, ele beş-on tahta çember alınır, belli mesafeden bu halkalar atılır, halkayı pakete geçiren sigarayı kazanırdı.

Daha çok Roman vatandaşların uğraştığı göçebelere mahsus bir meslek.

Zalımın kızı koyu menekşe gözlü, esmer, beyaz dişli, etine dolgun bir hasba imiş. Kemal'in bunu görmesiyle aklı başından gitmiş.

Bu halkacı kızların peşine takılıp giden çok olur. O da kervana katılmış.

Gitti ve yıllarca kendisinden haber alınamadı. Dükkândaraba satıldı, aile perişan oldu.

Bu geçen zaman içinde Çolak Usta'nın çocukluk arkadaşı olan Şemsettin Bilen yetişmiş, yüksek mekteplerde okumuş, bir süre muhasebecilik yaptıktan sonra kasabaya Belediye Başkanı seçilmişti. Dert dinleyen, gözyaşı silen bir Başkan.

Çolak Usta ölüm döşeğinde gelinini, torunlarını Şemsettin Bilen'e ısmarladı; dünyaya küskün ruhunu teslim etti.

Reis Bey elhak emaneti gözü gibi korudu, çocukları mektebe yazdırdı, gelini ele-güne muhtaç etmedi.

Tâ ki Kemal Efendi bir gece sabaha doğru süngüsü düşmüş, fırtınası dinmiş dönünceye kadar.

Tuttu bunu karşısına aldı.

Kâh bir baba, kâh bir âmir, kâh bir komutan edası ile, okşayıp yumuşatarak, yumuşatıp tehdit ederek, misaller getirip nasihatler çekerek doğru yola çağırdı.

Bununla da kalmadı, Kemal'i civar köylerden birinde oturan pîr-i fani Şeyh Efendi'ye götürdü. Dizinin dibinde oturtup iyicene bir tövbe ettirdi.

Sen şu adamdaki mürüvvete bak arkadaş, bütün bunlar yetmezmiş gibi aldı Belediye'ye zabıta memuru yaptı.

Ne de olsa orta mektepten diploması var.

İşte üniforma.

İşte maaş.

İşte fors.

Kemal de netice itibarıyla bir insan, değil mi ama! Bunca iyiliğin, bunca iltifatın altında yunup-yıkanıp kendini topladı. Evine, ailesine bağlandı.

İnanmayacaksınız belki ama, yahu bayağı bir adam oldu yani.

Cilet gibi ütülü üniforma, beyaz gömlek, lacivert kıravat, palaskasına bir elini dayayıp efelenerek çarşıyı teftişe çıkar; esnafa, işportacıya "Yakarım ha" diye yukardan bakar oldu.

Zabıta Kemal budur işte. Başkan onu bir süre sonra Zabıta Müdürü yaptı.

Şemsettin Bilen'e öylesine bağlıdır ki öl dese ölür. Başkanın adamlarından biri bu, öteki makam şoförü Nuh. Elbet başkaları da var.

Gele gele kötürüm ikizlerin yanına vardılar.

Kötürüm ikizler: Âbit ile Sabit.

Sabit'te el ayak hiç tutmuyor. Boyun, ağız, göz, Cenab-ı Hak evlerden ırak etsin, her biri bir yana bakıyor.

Doğuştan böyle.

Âbit biraz daha tutarlı. O da konuşamıyor doğru-dürüst ama, hiç olmazsa eski bir bebek arabasına yerleştirilen kardeşini çarpık ve topal bacaklarıyla süre süre şu köşebaşına kadar getirebiliyor.

Bu kötürüm ikizler, orada, o ağacın dibinde güneşin, yağmurun, karın altında günlerini geçiriyor. Dilenmiyorlar ama, kasabalı hâllerini bildiği için gelip geçerken Âbit'in avucuna gönülden ne koparsa bırakıveriyor.

— Bu çocukların yemeği veriliyor mu?

— Veriliyor Reis Bey. Müezzin Selim'e sıkı tembih ettim. Öğle namazından sonra Lezzet Lokantası'ndan getiriyor.

— Sefertasıyla.

— Evet. Artanını eve götürüyorlar.

Âbit, Reis'le Kemal'i görünce sevinip canlanıyor. Güldükçe salyalar akıyor ağzından.

Şakacı bir çocuk.

Tâ karşı kaldırımdan geçen bir kadına işaret ederek Kemal'e sesleniyor:

— Hoş... Hoş... Yenge hoş...

Reis'le Kemal göz göze geliyorlar. Kemal bakışlarını indiriyor. Reis gülerek:

— Hovardanın şöhreti yapışır kalırmış üstünde, bak Âbit bile anlıyor bunu. Vay kerata, vay...

Sonra çocuğun başını okşuyor, Sabit'e de:

— Nasılsın Sabit Ağa, diye sesleniyor.

Zavallı çocuk başını dik tutmaya çalışarak gözlerinde minnet izi, melul melul bakıyor.

Reis'le Kemal uzaklaşırken Âbit arkalarından her zamanki gibi haykırıyor:

— Gü-le... Gü-le... Yeis Bey, Yeis Bey.

"R"leri telaffuz edemiyor. Ve bu "yeis" lafı her sabah Şemsettin Bilen'in içine lök gibi oturuyor.

Çocuk doğru söylüyor efendi. İçimde bir çözülmeyen düğüm var tabii. Nedir bu? Evden mi, eşten mi, çocuktan mı, işten mi, dünyadan mı, yaştan mı yarım kalmış bir bina, sızlayan bir yara. Nedir bu? Yeis... Yeis...

Çardaklı kahvenin önüne atılmış, meydana bakan masalardan birine çöküyorlar.

Gelen geçen selâm veriyor, Kahveci Emin tavşan kanı çayları yetiştiriyor.

— Bir arzunuz var mı Başkanım?

— Yok Emin, sağol.

— Bacanak çay gönderdi Rize'den, özel karışım.

Şemsettin son yudumu içip kalkarken:

— Teşekkür ederim Emin, lazım değil.

Emin de Başkanın adamı. Yahu "adamı" denince olumsuz bir mâna anlaşılıyor. Değil kardeşim, karşılıklı muhabbet bu.

Ne demişler: "Ödenmez ekmek tuz hakkı amma, muhabbet sanki bir dindir."

Etrafa selâmlar vererek, hâl-hatır sorarak yürüyorlar. Sevildiğini anlıyor Şemsettin Bilen; bu kasabanın ayrılmaz bir parçası olduğunu. Hatta belki de ayrılmanın imkânsızlığını.

Berber Baki dükkânın önüne atmış sandalyeyi sabah çayını içiyor. Bayağı bağırıyor:

— Reis Bey, Reis Bey!..

Kemal'le beraber omuzlarının üzerinden sese dönüyorlar.

— Oyum sizedir Reis Bey!.. Oyum size!..

Kemal içinden Berber'e veryansın ediyor:

"Ulan uyanık berber, seçime daha yıllar var. Anladık Başkanın adamısın ama, bu kadar yalakalık olmaz ki!.."

Şemsettin Bilen makamına vardığında Çamlıpınar kasabasının tanınmış iş adamlarından İdiris Güzel ile karşılaştı.

Birbirlerini uzun zamandan beri tanıyor ve seviyorlardı.

Merhaba faslından sonra sohbeti koyulaştırmak üzere deri koltuklara gömüldüler.

Başkan özel kaleme meşgul olduğunu, telefon falan bağlamamalarını söyledi. Kahveler geldi.

Birer yudumun ardı sıra İdiris Güzel sebeb-i ziyaretini anlatmaya başladı. Arkadaş özetle şöyle diyor:

— Başkanım termal otelimizi bildiğiniz gibi tamamlayıp, açılışını yaptık. Şükür müşterimiz yerindedir.

Lâkin çok eksiğimiz var.

Yeni yatırımlar ile bunları tamamlayacağız. Büyük projelerde eksik gedik kolay kapanmıyor; her etapta yeni ihtiyaçlar...

— Ne gibi?

— Söylemesi ayıp yaz bahçesi, kış bahçesi vesaire.

Başkanın aklı bu bahçe işine pek yatmadı. İçinden oldu olacak bir de "bahar bahçesi" yapsaydınız diye geçirdi.

— Ee! Başka?

— Başkanım projemizde termal enerjiye dayanan bir dizi sera var.

Çilek başta olmak üzere tüm meyve ve sebze çeşitleri. Bunları peyderpey hayata geçireceğiz.

— Pek güzel İdiris kardeş. Doğrudur, çileğimizin bir eşi bulunmaz. Sebep? Ee, burası yayla. Rakım şu kadar. Hava mis, su temiz. Sun'î gübre yok. Ancak mevsim kısa, üretim az. Çünkü müsait arazi az. Çilek kapanın elinde kalıyor. Valla ben kendi nefsime çilek reçeline bayılıyorum. Kavanozu mutfakta aç, salonda kokuyu duyarsın. Mübarek nasıl rengârenk, otur seyret.

— Başkanım ata tohumu ile başlayacağız. Domates gerçek domates, hıyar o biçim olacak. Marka yapacağız işte. Tıpkı otelimiz gibi.

"Çamlıpınar Termal."

Doğrudur. İdiris Bey (Kendisi öyle yazar, öyle söyler "i" ile) bu otele çok emek verdi, çok para döktü.

— Efendim tesisin genişletilmesi şart. Henüz kış müşterisi yeterli değil. Sade kaplıca kesmiyor, müşteri kayak yapmak istiyor, dağımız müsait, karımız var ama tesis yok.

— Valla İdiris, onları da ağır ağır yapacaksın. Oyuna giren kol sallar.

— Sallayalım Başkan. Lâkin kol omuzdan kesik.

— Yani?

— Yanisi biz eski arkadaşız Şemsettin. Krediye ihtiyacım var. Delik büyük yama küçük.

— Bankaya gitsene. Bu işleri bilirsin.

— Bilirim tabii ama daha müsait bir yol var.

— Nedir?

— Başkanım bu işe Turizm Bakanlığı'nın el atması şart. Bizi desteklemeli.

— Ee!..

— E'si kapına düştük. Senin mektep arkadaşın Âdem Yapar Bakan Yardımcısı.

İşte bu sebeple buradayım.

Şemsettin muhatabını şöyle bir süzüverdi! Efendi, iş adamı dediğin böyle olmalı. Şeytanın yattığı yeri bileceksin.

Ancak Musa Musa amma o kadar uzun boylu değil. Şimdi toruma düştün İdiris.

Kahveler tazelendi.

— Âdem Yapar, evet mektep arkadaşım. Hem de bu kasabanın çocuğu. Münasebetimiz sürmektedir. Beni kırmaz. Ama.

İdiris Güzel heyecanlandı. Neredeyse elindeki fincan düşecek.

— Evet, ama!..

Şemsettin ağırdan aldı. Kuşu kafese koymuştu. Açık havada olsalardı sigara dahi yakabilirdi.

— Şimdi İdiris Bey, kardeşim. Proje yapan sade siz değilsiniz, bizim de kendimize göre atılımlarımız var. Ne demişler?

— Ne demişler?

— "Durmayalım düşeriz." demişler.

İdiris zoraki güldü. Resmiyetle samimiyet arasında:

— Çok şakacısınız Başkanım, dedi.

— Şakası yok. Bak kardeşim. Uzun süredir düşündüğüm bir husus var.

— Nedir efendim?

— Bir festival. Kasabamızı yedi düvele tanıtacak bir festival. Hemen her şehrmizde, kasabamızda yapılıyor. Bizde niçin olmasın?

İdiris Güzel ferahladı. Oh, be! İş festivale kalsın. Bizim kredi çıksın da, ötesi kolay.

— Fevkalade, harika. Hemen harekete geçelim. Bu fikri çok sevdim.

Şemsettin taşı gediğine koydu.

— Faaliyete geçelim, geçelim de! Bilirsin belki. Her festivalin bir veya birden fazla sponsoru oluyor.

İdiris kahvesini höpürdeterek bitirdi.

— O iş bende Başkanım, tasalanma. Ayrıca başka biri de olabilir.

— Kim?

— Güneş Holding.

Şemsettin Bilen heyecanını gizleyemeyerek:

— Öyle mi? Erol Bey ha! Ne istiyorlar? Erol Bey'i tanırım.

— Bizim kasabanın neyi meşhur Başkanım? Et ve süt. Ancak değerlendiremiyoruz. Erol Bey et ve süt için entegre bir tesis düşünüyor.

— Oh, ne âlâ. Ben konuşurum. Onu da sponsor yapalım.

Sohbet bir süre daha devam etti. İdiris "Başkanım sizin işiniz çoktur. Sabah sabah fazla meşgul etmeyeyim" diyerek ayrıldı.

Şemsettin'in keyfine diyecek yok. Gündemde ne var ise şöyle bir baktıktan sonra özel kaleme seslendi.

— Bana Kaymakam Bey'le Şelâlebaşı'nda bir yemek ayarlayın.

Saatini kendisi söylesin.

"Şelâlebaşı" kasabanın övünç kaynağıdır.

Çamlar arasından gelen berrak su on on beş metreden dökülür. Bahar aylarından coşar, yazın durulur, sonbaharda suyu bayağı çekilir, yine de seyrine doyum olmaz.

Su sesi, kuş sesi, dağ çiçeklerinin kokusu ile bozulmamış bir mekândır. Eski tarihlerden beri yanı başında bir lokanta vardır. Âbidoğulları'nın mekânı. Dedelerden gelen bir lezzet, bir hizmet.

Kasabanın ortak kararı ile bu mekâna içki sokulmadı.

Sarhoşlar tepenin ardındaki pınar başında eğlenirler.

Şelâlebaşı'ndan ta Çifteçınarlar'a kadar olan bölge tarihî açıdan kıymetlidir.

Orada kasabanın kurucusu kabul edilen Horasan erenlerinden Baba Cafer Hayreddin'in türbesi var. Hazret kırk müridi ile birlikte buraya yerleşmiş, hem müslim hem de gayrimüslim ahali tarafından kendisine hürmet edilmiş. Hayatı hakkında pek bir şey bilinmiyor, lâkin Anadolu'da tüm erenler için söylenegelen rivayetler, menkıbeler Baba Cafer için de anlatılır.

Türbenin berisinde yine kasabaya ayrı bir değer katan çivisiz-ahşap mescit yer alır. İlk yapılış tarihi bilinmese de yarım asır önce iyi bir restorasyon geçirmiş. Belki ta Selçuklu'dan kalma. Kalem işleri ile tezyinatı yenilenmiş. Türbe ve mescitten başlayıp Çifteçınarlar'a kadar uzanan bölge yaz-kış sararmayan çimenlerle kaplı.

Dolayısıyla bu alan kasabanın, hatta ilin mesire yerlerinden biridir. Adak kurbanları burada kesilir.

Düğünde, sünnette, asker uğurlamada, bayramlarda Şelâlebaşı dolar taşar.

Kasaba ahalisinin dışında ilden gelenler olur. Bazı açık hava toplantıları burada yapılır.

Bunların başında Osmanlı döneminden bu yana tertip edilen "Şelâlebaşı Şenlikleri" geliyor. Şenliklerin ana karakteri eğlenceden ziyade kültürel mahiyette olmasıdır. Efendim, Çamlıpınar'ın okur-yazarı, şairi, ozanı çoktur. Bunlara ilden, Ankara'dan İstanbul'dan gelen sanatçı, aydın, gazeteci ve musikişinasları da ekleyelim. Şenliğin en mühim etkinliği "Şelâlebaşı Şiir Akşamları"dır. Bu ad ile yurt içinde ve yurt dışında benzer etkinlikler yapılmaktadır. Ancak kasabamızda yapılan program pek meşhur olmuştur. Akademisyenler tarafından şiirimiz ve şairlerimizle ilgili konuşmalar yapılır, şiir yarışması düzenlenir, şairlere ve ozanlara ödüller verilir; Klasik Türk Müziği'nden veya Türk Halk Müziği'nden konserler ile program tamamlanır.

Şenlik dışında kasabanın musiki meraklısı simaları zaman zaman Şelâlebaşı'nda toplanır, ekseriya tasavvuf musikisi meşk ederler.

Terfi edenler, tayini çıkanlar, evladı olanlar, söz kesen, nişan yapanlar da burada ziyafet sofraları kurar. Âbidoğulları Lokantası elli altmış kişi için sofra donatabilir. Kaymakam'la Belediye Başkanı burada buluşacak, muhtemelen şu festival işini konuşacaklar.

Konuşma sırasında elbette ki İdiris Güzel'in adı anılacak.

Bir kere bunlar muhacir.

Muhacir ne demek?

Yerli kıçını kaldırmadan, o çoktan fırlamış, dükkânı açmış olur.

Dört kardeşler: İskender Güzel, İdiris Güzel, Şahmurat Güzel, Nevzat Güzel.

Evet, zengin oldular, zengin oldular ama nasıl zengin oldular?

Allah şahit; çalıp-çırparak; şunu bunu dolandırarak, hile-desiseyle değil; çalışarak, alın teriyle kazandılar.

Efendi çalışma dersen, bunlardaki gayreti tarife dil dönmez. Ayrıca kalabalıklar, birbirine tutkunlar. İskender Ağa yaşça büyük ama İdiris'teki cevheri görmüş, gönül hoşluğuyla ipleri onun eline vermiş. Vermiş de ne olmuş, isabet olmuş.

Siyaset budur beğim.

Kim ehil ise, kim layık ise onu başa geçireceksin. Bak o zaman nasıl dönüyor değirmenin çarkı.

Bizde maalesef bunu arama. Bizde kardeş kardeşi çekemez; bırak yabanı.

Ayrıca muhacir dediğin kök salmak ister, fethetmek ister, yabancıyken yerli olmak ister.

Bu sebeple cırnağını kayaya geçirse bırakmaz. Bir kez tutunmaya görsün, onu oradan dozerle sökemezsin. Kapıyı kapatsan; pencereden, bacadan girer.

Hem muhacir adam çok yol görmüş, çok yer gezmiş, çok çile çekmiştir. Aza kanaat eder, malını gıdım gıdım yer, bugünü değil yarını düşünür.

Yani her zaman için "Ulan kötüsü gelirse ben ne halt ederim" diye hazırda bir iki plan bekletir.

Bu bir...

İkincisi, bunlar her yeniliğe açıktır. Yerli bildiğinden şaşmaz; anadan-atadan ne gördü ise kulpuna yapışıp gider.

Açıkçası azıcık aşım-ağrısız başım der.

Bunlar öyle değil.

Mesela ne çıkmış?

Buzdolabı çıkmış, çamaşır makinası, süt sağma makinası çıkmış, ne bileyim bir faydalı âlet icat edilmiş.

İlk bunlar el atar; getirir hem kullanır hem satar.

Beyaz eşya mağazasını öyle açtılar.

Memlekette araba çoğaldı. Arabaya en önce ne lazım; benzin lazım. İlk benzin istasyonunu bunlar açtı. Televizyonu

kasabaya bunlar soktu. Bu İdiris var ya, İdiris... Desen ki bir hoş âlet icat olmuş, şöyle yarayışlı, böyle faydalı, dünyanın öbür ucunda olsa üşenmez gidip bakar.

Bakar da hemen alır mı? Yoo...

Yaş yere basmaz. Etrafında dolaşır, sorar soruşturur, tâ ki aklı kesene kadar.

Yahu şu küçük kasabada kooperatif denilen şeyi bile bunlar icat etti.

Kasabanın girişinde görülüyor, nerede ise bir mahalle apartıman var, üç katlı, beş katlı.

İşte onlar yaptı.

"Güzel Kardeşler."

Çok kazandılar bu inşaat işinden, çok. Ardından kum, çimento, demir işi; tuğla fabrikası bile kurdular. Baktılar ki müteahhitlik en kestirme yol; ona da yumuldular. Köprü imiş, yol imiş, okul binası imiş hepsini kaptılar.

Ama...

Dedim ya, Allah şahit, yaptıkları her işte dürüst davrandılar; çalıp çırpmadılar.

Ne zaman ki, işler daha bir açıldı; yerli tüccarlardan piyasaya girenler oldu, bilhassa devlet ihalelerinde bunların önünü kesmeye başladılar.

Hani, neyle?

Parti kanadıyla, siyasetle.

Ne denilmiş: Siyasetle ticaret ikiz kardeş sayılır, yedikleri-içtikleri ayrı gitmez.

Muhaciroğlu hiç vakit geçirmedi; baktı-tarttı, iktidara kim yakın aklınca hesap etti, görüştü, danıştı, bir zaman Ankara'ya taşınıp durdu, meselenin ek yerlerini öğrendi, önce partiye üye, sonra delege derken ilk seçimde İlçe Başkanı oluverdi.

O günlerde Turizm-Otelcilik işine girmişlerdi. İlçe Başkanlığı bir miktar işe yaradı ama, eh işte o kadar.

Siyaset insanın bütün vaktini alıyor, ailesi dahil işi ile ilgilenmesini engelliyordu. İdiris Güzel'in mebus olmak gibi bir ihtirası yoktu. Siyasete merakı işlerin önü açılsın içindi.

Bir süre sonra İlçe Başkanlığı'nı bıraktı, ildeki İş Adamı ve Sanayiciler Derneği'ne katıldı.

Burada ufkunun daha da açıldığını söyleyebiliriz. En azından sermaye-siyaset ilişkisinde hangi tarafın hangi zaman ve şartlarda baskın çıkacağını öğreniyordu. Böylece fikren küçük kasaba tüccarı olmanın ötesine geçti.

Şemsettin Bilen ile Kaymakam Çetin Şelâlebaşı Âbidoğulları Lokantası'ndalar.

Hoşbeşten sonra kebaplar geldi.

Ee, kebabı bekletmek olmaz, sohbete ara verip yumuldular.

Şemsettin hem kendi, hem kaymakam için fikriyata geçmeden kebaba olan ilginin hafiflemesini bekledi.

Bir gözü muhatabında, öteki gözü kebapta olarak konuşmanın mânası yok.

İyice tıkındılar, maden sularını içip geğirdiler diyeceğim ama ayıp, her neyse.

Tatlılar beklenecek.

Şemsettin sigara yaktı. Pis tiryaki değil ama yemeğin üzerine iyi gidiyor. Çetin içmez, içene karışmaz.

Başkan festival konusunu açınca Çetin konuya vakıf biri olarak epeyce etraflı bilgi verdi. Yurt dışında ve yurt içinde festival örneklerini sıralayarak.

Adam ne çok şey biliyor.

Bildiğini şişinmeden, mübalağa etmeden aktarıyor.

Kibar adam.

Başka bir dünyanın adamı.

Neyse.

Başkan işin ek yerlerini öğrendi. Kasabada nasıl bir yol tutacağını az-çok kestirir oldu.

Yeter.

Çetin'in ilgi ve alâkası bu işin kotarılmasına yeter.

Birkaç arkadaşla daha istişare ettikten sonra, Belediye Meclisi'nde karar alıp, ardından geniş bir heyetle müzakereye karar verdiler.

Festivalin finansmanı Belediye'ye ait olup, o da sponsorlar eliyle gerçekleşecek.

Kontrol yine Belediye'de olacak.

Çetin bu işe beni bulaştırma diyor gibi. Olur. Bulaştırmayız.

Ancak dayanamadı, programın en mühim kısmını üzerine aldı.

Müzik ve folklor.

Her ikisinden de anlıyor. İyi, çok iyi.

Kaymakam Çetin Pahıloğlu kültürlü, titiz, işinin ehli bir şehir çocuğu. Alışılmadık yanı insanlardan çok, hayvanlar ve bitkilerle ilgilenmesi.

Efendim daha kasabaya adım attığında bu belli oldu.

Eşyaları indirildi, dairesine taşındı.

Ardı sıra...

Evet, ardı sıra gelen kaptıkaçtının kapalı bölmesinden önce iri bir Alman kurdu köpek atladı: Duman.

Zararsız, adama alışkın bir hayvan ama, millet ne bilsin; yükleri indirenler üç adım geri sıçrayıverdi. Ardından süt beyazı bir Van kedisi: Canan...

İner inmez köpeğin yanına koştu, bir süre sarmaş-dolaş oynaştılar.

Herkesin gözü faltaşı ile açılmış, apışmış bakıyorlar. Hani gazetelerde, filimlerde gösterilir "ister inan, ister inanma" kabilinden bir kedi-köpek dostluğu.

Sonra adamlar arabaya çıkıp kanarya, muhabbet kuşu, papağan kafeslerini; görülmemiş, adı duyulmamış bir yığın çiçek-bitki saksısını indirmeye durdular.

En son inen orta boy bir kara kaplumbağası oldu. Adı Kalender imiş.

İşin daha da tuhaf tarafı, bütün bunlar Kaymakam Bey'in evine değil de, hükûmet binasındaki makam odasına taşındı. Meğerse adamın ömrü makam odasında geçiyormuş, evine yatmadan yatmaya gidiyor. Bu durumda haklı sayılıyor: Sevdiklerinden ayrı kalacak değil ya.

Havadis dalga dalga yayıldı.

Yeni Kaymakam, dairesini hayvanat bahçesine çevirmiş; kuşdilinden anlıyormuş, aklından zoru varmış...

Zaman sonra Çetin Bey'in hiç de böyle biri olmadığı anlaşıldı.

Bir kere değil deli-manyak; tersine vazifesini müdrik, tatlısert, düzgün, titiz, gayet zeki ve akıllı idi. Hoşgeldiniz-hayırlı olsun demeye gelenleri izzet-i ikram ile karşılıyor, işi olanların işini halletmek için elinden geleni yapıyor, kimseyi azarlayıp kırmıyor, herkese yardımcı oluyordu.

Çetin Bey'i sevdi kasabalı.

Lâkin yine de "tekin değildir, aman fazla yaklaşmayın" diyerek uzak durmayı seçti.

Şimdi diyeceksiniz ki; bu adamın karısı çocukları, ailesi nerede?

Efendim çocuk yok. Olmamış.

Kadın sanat tarihi tahsil etmiş, sonra antikacılığa başlamış.

Şöyle ki: Önceleri merak saikiyle gittikleri kasaba ve köylerden el işi öte beri toplamaya girişmiş. Halı, kilim, bakır, demir, tahta, bez her neyse. Sonra bunlar kadının şehirdeki muhitinde çok büyük ilgi çekince, kadın ufak ufak satışa başlamış. Aslında paraya ihtiyacı yok, zengin yerin kızı; ama bir uğraş, bir oyalanma, sonunda onu antikacılığa yöneltmiş, dükkân bile açmış yani.

Peki, bütün bu işlere Kaymakam Bey ne diyor?

Doğrusu pek bir şey demiyor.

Allah Allah... Karısı değil mi?

Karısı da...

Eee...

Yahu açıkçası bunlar epeyce bir zamandan beri kendi hayatlarını yaşıyorlar. Birbirlerini serbest bırakmışlar, kimse kimseye karışmıyor.

Tuhaf, ayrılmamışlar da.

Evet, boşanmamışlar, bu garip ilişkiyi sürdürüyorlar.

Kadın ara sıra kasabaya kocasının yanına geliyor; birkaç gün kalıp gidiyor.

Dolayısıyla dedikodunun bini bir para. Güya kadın başka biriyle yaşıyormuş da, adam bunu biliyor ama ses çıkarmıyormuş da, yahu deşmeyelim bu bahsi, tatsız yani.

Peki, bu Çetin Bey neden böyle içine kapanmış; onu anlasaydık bari derseniz, bu babda şunları anlatabiliriz:

Efendim bu çocuğun ana tarafı çok zengin, zâdegân sınıfından. Lâkin kadın, yani Çetin'in annesi pek sağlam ayakkabı değilmiş, "tırlattı" diyenler dahi var (Bak, bak, bak... Oğlan anaya çekmiş, belli).

Öyle olsa da Çetin'in babasını avlıyor, para gücüyle. Adam kurt, evlenip paraya kavuşunca kendi hayatını yaşamaya başlıyor. Çetin'in evliliği gibi sanki. Onlar da boşanmadan birbirlerini serbest bırakıyorlar; adam ayrı, kadın ayrı telden çalıyor.

Bir farkla.

Bu defa arada bir çocuk var: Çetin. Babası çocuğu ihmal ettiği için Çetin anasına yanaşıyor, ancak ana da bir garip, alıp başını seyahate çıkıyor, günlerce Avrupa-Amerika dolaşıyor. Oğlan kalıyor bakıcılar-dadılar elinde.

Her istediği yerine gelmiş. Ancak sevgi yok; tutkuyla bağlandığı bir inanç, ideal, iş yok. Mektepleri birincilikle bitirse de bunlar onu tatmin etmiyor. Bir boşluk var hayatında, bir kara delik.

O da dayanamayıp bırakıyor kendini.

Her işi, ilişkiyi bir oyun, oyalanma kabul ediyor. Esasen hiçbir şeyi ciddiye almayan, ama görünüşte ciddi bir adam olup çıkıyor.

Bu izah tarzı sizi tatmin etti mi "sevgili okur".

Ya işte böyle: "Sevgili okur" diye başlayan bir "köşe yazarı" söylemi var. Bakın biz dahi kullanıverdik bunu.

Bir hikâye kahramanının kişiliğini, davranışlarını tahlile kalkıştık. Bilgiç bilgiç "Bakın size izah edeyim" diyerek adamın mazisine eğildik.

Teoriler, sosyoloji, psikoloji, ruh çözümlemeleri falan. Hepsini sayıp dökebiliriz.

Sonuç?

Çetin Bey'in çözümlenmiş, paketlenmiş, her bir köşesi açıklanmış, kategorize edilmiş, hayatının, kişiliğinin, varlığının özeti.

Pöh!..

"Adam tip yapmış, şekil yapmış, şifreyi-şablonu-teoriyi koyuyorsun üstüne, netice ayna gibi görünüyor" mu denilecek?

Freud, Marx, Adler, Jung resmî geçit mi yapacak? Ve sizler Çetin Bey'i tanımış mı olacaksınız?

Öyle deme yazar efendi, adamı tanısak, seninle beraber ince damarlarına girsek, ruhunun şifrelerini çözsek, zevkten dört köşe olsak, şu kitabı okumanın tadı daha iyi çıkmaz mı?

Çıkmaz efendim.

Bir insanı anlamak... Ohoo...

Yahu şu kadar yıl birlikte oluyorsunuz, adamın, arkadaşın ruhunu bilirim diyorsunuz, günün birinde öyle bir

iş yapıyor, öyle bir söz söylüyor ki, apışıp "Yahu ben bu adamı tanıyamamışım, yuh olsun bana da, aklıma da." diyorsunuz.

Zor iştir efendim.

Bir insanı tanımak, zor iştir.

Tanıyıp onu anlatmak daha da zordur. Siz iyisi mi verdiğimiz bilgilerle idare edin, biz dönelim olaylara.

İstişare gerekiyor.

İstişare bildiğiniz gibi sünnet.

Halkın nabzını tutmak lazım. Bakalım festival için ne diyorlar. Kanaat önderlerinden başlayalım.

Bu düşünceler ile Şemsettin Bilen Yukarı Mahalle meşhurlarından uncu-fırıncı Hacı Abdullah'ın fırınına gitti.

Hacının yazıhanesi fırının içinde.

Çaylar içildi, festival meselesine geçildi.

— Yahu Şemsettin nedir bu festival?

— Şöyle Hacı abi. Kasabamızı tanıtacağız. Etimizi, sütümüzü, halı ile kilimi. İşte satılacak neyimiz varsa.

— Canım ver bir ilan satılsın. Sen pekmezim var de, sinek Bağdat'tan gelir.

— Şimdilerde öyle olmuyor efendim. Sineğin önünü daha Bağdat'tan çıkar çıkmaz kesiyorlar.

— Nasıl?

— Reklam, propaganda, eğlence, hediye, radyo, televizyon.

Sesimizin çok çıkması lazım, çok.

— Ses nasıl çıkacak?

— İşte şu saydıklarımız ile. Hepsini kullanacağız. Yarışmalar yapacağız. Ödüller vereceğiz. Hacı abi artık her şehir, her belde festival yapıyor, biz geç kaldık, geç.

— Yapma yahu. Peki Başkan bize düşen nedir?

— Bu işe destek olun, yapılsın deyin o yeter.

— İstemeyen mi var?

— Hep olur Hacı abi. İyinin yanında kötü, güzelin yanında çirkin, helalin yanında haram hep olur.

— Haklısın. Ne yapmaktasın şimdi?

— Esnafı, memuru, tüccarı herkesi dolaşacağım. Yani muteber, lafı geçer, âkil adamları. Bakalım ne diyorlar.

— Hadi hayırlısı. Benden sana Şemsettin, yani ne istersen. Seni severiz.

— Eksik olma Hacı abi.

Kasabanın esasen iki mahallesi var.

Yukarı Mahalle dağın eteğinde, Şelâle'ye yakın, Osmanlı'dan kalma. Ecdat yadigârı evler, konaklar, sokaklar çokluk ayakta. Solmuş, yıpranmış olsa da mahalle hayatı halen sürüyor. Evlere su alınmış lâkin çeşmeler akıyor, küçük bahçelerde meyveler, avlu duvarlarından sarkan mor salkımlar, leylaklar.

Geleneği yaşatıyor mahalle, dolayısıyla hayli muhafazakâr.

Ötekisi Aşağı Mahalle.

Sonradan olma.

Bahçeli evin yerini apartımanlar alınca vilayete giden ana caddenin sağında solunda yapılaşma başladı. Sonra çığ gibi büyüdü. Tepeden aşağı doğru yayıldı. Modern bir görüntü. Meydan, mağazalar, vitrinler, ışıklı tabelalar, kalabalık sokaklar. Çardaklı kahveden stadyuma kadar uzanan piyasa caddesi. Bu cadde üzerinde eskiden iki sinema vardı. Televizyon çıktıktan sonra bire indi. O da iş yapmıyor imiş. Sinemacı Refik öyle diyor.

Kasabanın iki mahallesi daha var. Bunların resmî isimleri bulunuyor, ancak halk alıştığı gibi kullanıyor. Mesela bir Cicibey Mahallesi var ki vatandaş ona "Yeraltı" diyor. İlerde bahsi geçecek.

Öteki Deli Dere'den ötede Otbitmez Mahallesi. Halk ona "Karşıgeçe" diyor. Ufak bir yer.

Şemsettin Bilen daha sonraki ziyaretler için ne düşündü ise, yanına Başkan Yardımcısı Erdal ile meclis âzâsından halı tüccarı Âdil Bey'i aldı. Erdal iletişim mezunu genç, enerjik, ağzı laf yapan bir delikanlı, öteki kasabanın ağır toplarından. Yani? Yanisi hem ticaret bilir, hem siyaset. Beraberce kasabanın tek matbaası ile haftalık "Fikir" gazetesinin sahibi ve başyazarı Fikri Süzer'in iş yerine vardılar.

Rengi atmış geniş kenarlı bir fotör, iri mercekli, kalın siyah çerçeveli gözlükler, Hitler bıyık, üç günlük kırçıl sakal, dudak kenarında sürekli tüten bir sigara, çökmüş avurtlar, kıvılcım saçan gözler, kalın uzun kıllı kaşlar, buruşuk bir pardesü, ütüsüz pantolon, lâkin mutlaka kıravat ve ceket, boyasız ayakkabılar.

İşte Fikri Süzer.

Kasabanın müzmin muhalifi. Hangi iş, hangi düşünce, hangi kişi, hangi parti olursa olsun mutlaka bir ek yerini bulur, muhalefete başlar.

Tek ölçüsü adalet ve hakikat. Elbette kendine göre.

Kasabada takışmadığı yönetici, mühendis, avukat, tüccar, politikacı, esnaf, zanaatkâr kalmamıştır. Akla ziyan belki ama yüzlerce davaya girmiş, kazanmış-kaybetmiş ama dediğinden dönmemiştir.

Tavla partilerinde bile niza çıkarır, bağırıp çağırır, iyi de söver.

Onun bu kişiliği zamanla kasabanın hakim renklerinden biri olmuş, sözleri kızgınlık değil de kahkaha doğurmuş,

muhalefeti bir orta oyununun tuluatına dönmüş, halk Fikri Süzer için artık mahkemeye gitmeyi gerekli görmez hâle gelmiştir.

O konuşur, yazar, söver.

Neredeyse bir dokunulmazlık kazanmıştır.

Haftalık gazetesinde "Fikir Meydanı" adı altında kaleme aldığı uzun makalelere imzasını atar, altına sultanların mührü gibi bir de sıfat eklemeyi unutmaz.

"El-Muhalif Daima".

İçinde kötülük yoktur, kıskançlık yoktur, hırs yoktur. Herkes bunu bilir. Onunkisi dilinde.

Ne çekmişse dili yüzünden çekmiştir.

Kasabaya yeni tayin edilen âmirler, memurlar, bu kendine has adamı önce yadırgar, sonra kızar, bazan kavgaya tutuşur, zaman sonra kendisini iyicene tanıyınca canciğer ahbap olur, yoldan geçmeyiversin:

— Aman Fikri abi, kırma beni şuracıkta bir parti tavla atalım, diye çevirmeye kalkışır.

Fikri Süzer'in tavla partileri Çardaklı Kahve'de olimpiyat oyunlarından fazla ilgi çeker, müşteri toplar. Her bir oyun değme komedyenlerin sahne performansına taş çıkarır.

Yüzlerce dava ile uğraşıp mahkemeye gidip gelmekten usanmış, yaşı da epeyce ilerlemiş olduğundan belki ha-

fifletici sebep sayılır kastıyla gazete başlığının kenarına şu ibareyi koymuştur:

"Yazılarımız mizahî, ilanlarımız ciddidir."

Muhabbetin sonunda Fikri Süzer:

— Şemsettin seni hep destekledim.

Yaptıklarından ziyade yapmadıklarını dile getirdim.

Bu festival işini pek beğendim. Ancak yarım asra varan muhalif şöhretime limon sıkamam. Bu sebeple bu haftaki yazımın başlığı şu olacak:

"Festivale hem evet, hem hayır". Şemsettin bu başlıktaki yazının yüzde doksan evet olacağını biliyordu.

— Fikri abi senin varlığın yeter. İstediğini yaz.

Deyip oradan ayrıldı. Bir iki yer gezdikten sonra Hacıbeşir-oğulları'nın beyaz eşya mağazasında karar kıldı.

Bu Hacı Beşir esasen toprak ağalığından gelme olduğu için kasabalı ona "Ağa" diye hitap eder.

Kendisi buna pek memnun olmaktadır. Bu yüzden Şemsettin de aynı hitabı kullanır.

— Ağa bu festival dediğimiz şey esasen bir pazarlama yoludur. Ancak bunu eğlence ile yapar. Çalar-söyler-oynarız ardından pazarlık gelir. Gönül hoşluğu, tatlılıkla malı satmaya çalışırız.

— Ne malı?

— Ne satıyorsan o. Sığır, davar, et, süt, deri. Buğday, arpa, mısır. Ev, arsa, tarla. Şu senin mağazada ne varsa. İlaveten halı, kilim. Amanvermez Yaylası'nın bilumum otu, çayırı.

Ağa'nın sırıtıp yılışarak ikide bir lafa karışmaya çabalayan küçük oğlu Oktay:

— Ne güzel saydın be Başkan. Bunlara turizmi de katmalı. Songül'ü bu sıpa için istiyor olmalılar. Çok isterler, çok.

Ağanın kibir âbidesi Damadı Musa:

— Oktay doğru söyledi baba. Bu kasabanın turizm potansiyeli pek fazla. Tek eksik tanıtım.

Erdal:

— Bu sebeple festivale katkıda bulunmanızı istirham ediyoruz.

Beşir Ağa:

— Katkı da ne demek? Para mı, mal mı?

Âdil Bey:

— Delikanlılar meseleyi kavramış efendim. Katkıdan kasıt festivalden yana tavır almaktır. Yapılsın, elimizden gelen neyse yaparız anlamında.

Beşir Ağa latife yollu, taşı gediğine kor:

— Yani Âdil Bey, açıkça "Ağanın eli tutulmaz" diyorsun, öyle mi?

Âdil Bey sıkıca bir "Öyle" yapıştırır, ardından kahveler yenilenir.

Şemsettin Bilen "bu iş tamam" dedi içinden; o akşam yemekte Songül'e internetten bilumum festivallerin adını, sanını, muhtevasını, programını çıkarmasını istedi.

Yapılacak ilk iş herhâlde festivalin mülkî idare âmiri ile Belediye Başkanı arasında istişare edilerek karara bağlanması olacaktır.

Bunu biz Kaymakam Çetin ile Şelâlebaşı'nda hallettik.

İki: Yapılacak festivalin ayrıntıları ile meclise sunulması ve meclis kararının alınması.

Yahu arkadaş sen bir hikâye mi yazıyorsun, kanun kuvvetinde kararnâme mi?

Bu ne nizam, bu ne intizam; bu ne zaman ve de mekân, en mühimi kronoloji.

Geç bunları efendim, geç, sadede gel.

Geldik.

Karşımıza "Halk Meclisi"nin baş aktörü İlçe Milli Eğitim Müdürü İsmail Hakkı Bey çıktı.

"Halk Meclisi"ni merak edeniniz vardır. Efendim bu, Başkan'ın yapacağı her iş hususunda kasaba halkı ile istişare ettiği bir meclistir. Başta mahalle muhtarları. Ardından mertlik, dürüstlük âbidesi, kabadayı Demirci Kerim Usta, temizlik işçisi Meral Abla, kasabanın emektar seyyar dondurmacısı Zülfikâr gibi zatlar, yurdum insanları yanında; Sağlık Müdürü, Mal Müdürü, Nüfus Müdürü, Tarım-Orman İlçe Müdürü, Gençlik-Spor Müdürü, müdür çok hepsini saymaya gerek yok –zaten çoğu çeşitli mazeretler ile toplantılara katılmazlar– müdürler yanında Hastane Başhekimi Süavi Bey ile elbette Müftümüz Emrullah Efendi bulunmaktadır. Belki iş adamlarından, müteahhitlerden, tüccardan, esnaftan katılanlar da olur.

Aman gazeteci Fikri Süzer'i unutmayalım.

İlçe Milli Eğitim Müdürü İsmail Hakkı Bey, bu kasabanın çocuğu. Yukarı Mahalle'den Manifaturacı Hacı Hilmi Efendi'nin oğlu. İmam-Hatip Lisesi'nden sonra Edebiyat Fakültesi'nde okudu, taşrada lise öğretmeni olarak görev yaptı, bazı dergilerde çıkan şiirleri ve eğitimle ilgili makaleleri ile bir miktar tanındı.

Döndü dolaştı Çamlıpınar İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü'ne tayin edildi. Kaç yıldır burada.

Uzun zaman Şelâle Şenlikleri'ni yürütmüş olan rahmetli Halk Eğitim Müdürü Kırık Halis'ten el aldı.

Ölmüş gitmiş adamın ardından bu "Kırık" sıfatı da ne oluyor yazar efendi diye kıllanmış olabilirsin "aziz okuyucu". Efendim şudur:

Halis Kemal Ünal kasabanın yetiştirdiği ünlü musiki ustalarından biridir. Hem sâzende hem hânende. Ud çalar, gazel söyler. Besteleri dahi vardır. Eh, epeyce bir şişe kulpu tutmuş olduğu söylenir. Halk müziğimizdeki "kırık havalar"ı pek güzel söylermiş. "Kırık" lakabı oradan kaldı diyorlar.

İş burada bitmiyor. Bu işrete müptela adamın yolu bir gün mübarek bir zatın mekânına düşüyor. O kadar uzakta değil efendim, yine Yukarı Mahalle'de Bodur Minare Mescidi imamı Yahya Efendi'nin Çayevi.

Mescitten çıkan yaşlılar burada toplaşır, sohbet ederler. Sebebi bilinmez son zamanlarda gençlerden de gelenler oldu. Aralarında fikirden, şiirden, gidişattan konuştukları gibi gençlerin hâlinden, dilinden anlayan İmam Yahya Efendi'ye soru soranlar oluyor.

İşte, en basit ilmihal bilgilerinden bazı âyet tefsirlerine, tasavvufî meselelere kadar.

Yahya Efendi ehl-i hâl bir âdemdir. Sorulara elinden geldiğince cevap verir; bilmediğine bilmiyorum der.

Bu Halis Kemal ile bir arkadaşı sağanak yağmura yakalandıklarında kendilerini Çayevi'ne dar atarlar.

Yahya Efendi o sırada gençlere Atâullah Efendi'nin "Hikem-i Atâiyye"sinden bazı bahisleri nakletmektedir.

Halis Kemal ile arkadaşı çaylarını yudumlayıp yağmurun dinmesini beklerken, Hocaefendi'nin sözlerine dikkat kesilirler. Eh, ne de olsa mürekkep yalamış adamlar.

Efendim kimin nerede, nasıl, kimden, neden etkileneceği, ders alacağı bilinemez. Bu sırrı bir yana koyalım; Halis Kemal'in bundan böyle Hocaefendi'nin dizinin dibinden ayrılmadığını ifade ile yetinelim. Bu kitap Kırık Halis'in hâl tercümesi için yazılmıyor arkadaş kısakes. Tamam.

Halis Kemal Bey o günden sonra işreti bırakıp Şelâle Şenlikleri'nde, toplantılarda irfanî müziğin en kaliteli hâli ile hakim kılınmasını sağladı. Gençlerden oluşan bir fasıl heyeti kurdu.

"Şelâle Şiir Akşamları"nın vazgeçilmez simalarından biri oldu.

İsmail Hakkı Bey'in İlçe Milli Eğitim Müdürü olması ile bu şenlikler bayağı kültürel bir ivme yakaladı. Musikinin yanında tarih, İslâmî ilimler, edebiyat, şiir ve her tür kültürel mesele üzerinde duruldu. Anma günleri ve yarışmalar yapıldı. Bu özel günlerde İstanbul, Ankara ve başka illerden, üniversitelerden ilgili simalar şenliğe katıldı.

Halis Kemal'in vefatından sonra İsmail Hakkı işleri devraldı. İlçe Milli Eğitim Müdürü olması hasebiyle öğretmenlerin faaliyetlere daha çok katılmasını sağladı. Ardından "Şelâle Şenliği Derneği"ni kurarak etkinlikleri resmîleştirdi.

Halk Meclisi'nde ilk sözü İsmail Hakkı aldı.

— Efendim, festival haberlerini aldık. İlçemiz için pek münasip bir etkinliktir. Tanıtıma, turizme, yatırıma ihtiyacımız var.

Ancak, meclisimizin seçkin âzâlarına sesleniyorum. Burada, bu kasabada tarihin derinliklerinden gelen, özümüzü, sözümüzü dile getiren, bu sebeple ilçede, ilde hâsılı memleketin dört köşesinde şöhreti olan Şelâle Şenlikleri varken sıfırdan bir festivale lüzum var mı?

Hacı Beşir'in damadı Musa:

— Festival başka, şenlik başka.

— Doğrudur. Festival adından başlayarak Avrupaî, alafranga bir kavram.

Doktor Süavi:

— Kardeşim burada lüzumsuz bir tartışmanın fitilini ateşlemeyelim. Ülkemizde il, ilçe ve beldelerde yüzlerce festival yapılıyor, Bal Festivali'nden, Tuz Festivali'ne kadar.

— Buna karşı çıkmıyoruz sevgili Doktor. Her yanda festival yapılıyor, doğru. Bizim bunlardan bir farkımız olmalı.

O da Şelâle Şenliği'dir. Geliştirelim, festivallerin üzerine çıksın.

Müzik hocası Mehpare:

— Gelişmeye müsait değil ki, efendim. İçe kapalı, alaturka bir eğlence.

Nüfus Müdürü Zihni:

— Eğlence demeyelim hocam. Kültürel yanı ağır basan bir etkinlik.

— Kendiniz çalıp kendiniz oynuyorsunuz kardeşim. Kültür dediğin topluma şâmil olur, kimseyi dışlamaz.

— Biz kimseyi dışlamıyoruz efendim, insaflı olun.

— Yani Zihni Bey şöyle mi: Ben gelsem sizin meclisinizde bir oynak hava söylesem olur mu?

Müftü Emrullah:

— Ama bu demagoji oldu. Bu hiç iyi olmadı. Her meclisin bir âdâbı vardır. Bunu kabul etmek lazım.

Kız Meslek Lisesi Müdürü Ulviye:

— Meseleye açıklık getirelim efendim. Festivallerde ülkenin tanınmış ses sanatçıları konser veriyor. Bu konserler genellikle stadyum gibi çok kişinin iştirak edeceği mekânlarda sunuluyor.

Biz isteriz ki kasabamıza Zara gelsin, Kenan Doğulu, Yıldız Tilbe...

Mehpare:

— Ebru Yaşar, Mustafa Sandal.

Şemsettin tartışmanın uzayacağını, hatta tatsız bir hâl alacağını tahmin ederek:

— Arkadaşlar mesele anlaşılmıştır. Bölünmenin bize bir faydası yok. Teklifim şudur: Şelâle Şenliği Derneği kendi programı ve anlayışı ile etkinliğe katılsın. Hatta benim tasarladığını afişte onu başa yazalım.

Âdil Bey:

— Altında ne olacak?

— Onu şimdi istişare edelim. Benim teklifim kasabamızın geleceğine, yapılacak yatırımlara dair. O da şu: Arkadaşlar burada hem et hem süt besiciliği yapılıyor. Yaylada sürülerle davarımız var. Ancak bunu küçük aile işletmesinden öteye geçiremedik. Uçsuz bucaksız yaylalarımız var, büyük çiftlikler kuramadık. Besiciliği, sütçülüğü geliştirmemiz lazım.

Besi hayvanlarımızı tüccara teslim ediyoruz. Oysa bir entegre et tesisi, bir süt ve süt ürünleri fabrikamız olsa...

Demirci Kerim Usta:

— Ben şenlikçiyim Başkan. Ancak bu söylediklerinizin altına imzamı atarım.

Âşık Hayati:

— Başkanım izniniz olursa bir dörtlük okuyayım.

Emekli Milletvekili Galip Üstün ağzının içinden mırıldanır:

— Bir sen eksiktin.

Hayati duymuştur, döner:

— Bir şey mi dediniz vekilim?

— Yok yani! Buyur.

Hayati:

— Ha Festival ha Şenlik

Bize lazım esenlik

Gelin birlik olalım

Ne senlik olsun ne benlik.

Bu dörtlük alkış alır. Saz Ustası Ozan Âsım yanında oturan Hayati'nin dizine vurarak:

— Yaşa Âşık. Lafı gediğine kodun.

Vekil Galip yine ağzının içinden:

— "Ne senlik olsun ne benlik" laf mı bu şimdi. Ben buna âşık mı derim?

İsmail Hakkı afişte Şenlik'in başa yazılmasına memnun olmuş, sulh isteyen bir tonda:

— Anlaştık efendim. Madem Şenlik başa yazılıyor; o zaman afişteki ibare şöyle olsun: "Şelâle Şenliği • Et ve Süt Festivali".

Şemsettin:

— Harika. Artık bunu bir şekle sokarız.

Bir dakika.

Bu mecliste müzmin muhalif gazeteci Fikri Süzer var. Onun fikri alınmadan oturuma son verilemez.

Alalım. Fikri Bey buyurun:

— Ne Şenlikçiyim, ne Festivalci.

Bana "Üçüncü Yol" kalıyor.

O nedir? O şimdilik bîtaraf olmaktır, teoride söylenenler hele pratiğe aksetsin, siz o zaman Fikri'nin fikri nedir görürsünüz.

Alkışı hak etti Fikri Bey.

Halk Meclisi o ara dağıtılan çay ve kuru pasta eşliğinde mevzuu teferruatı, içeriği ile ne derseniz deyin, zenginleştirmek için, hararetli bir muhabbete başladı.

Ne de olsa küçük bir kasaba.

Herkes birbirini tanıyor.

Küs duracak değiller ya.

Âh bu küçük kalmış kasabaların âsude havası. Şelâlenin suyu döküldüğü yerden kanal içine alınmış olup, ilçeyi bir baştan bir başa geçerek, Aşağı Mahalle'nin altından bostanları sulamak için ovaya doğru akıyor. Duru, berrak, serin su. Kasabalı çok eski zamanlardan beri bu kanala çöp atmaz, temiz tutar. Kanal geçtiği her sokağı, her dükkân önünü, her küçük meydanı, her ağaç dibini serinleterek, suyun o mucizevî sesini, ilahiler eşliğinde dört bir yana serpiyor.

Her iki yanında salkım söğütler, dişbudaklar, çınarlar.

Yol boyu çimenler, çiçekler.

Kuş sesleri, kelebekler.

Kanalın üzerinden geçen ahşap köprüler. Köprülere sarılmış sarmaşıklar. Banklara oturan, eski günlerden konuşan ihtiyarlar. Bazan iki salıncak bir tahtarevalliden oluşan minik çocuk bahçeleri. Oralarda koşuşturan çocuklar. Oturdukları yerde bir yandan el işi yapıp, öte yandan

torunlarını gözleyen nineler, sessizce konup kalkan kumrular, cıvıldayan serçeler.

Yahu bu kanalın her iki yakasından geçen caddelerden hiç mi otomobil geçmez, hiç mi motor sesi duyulmaz? Geçer, ama seyrek. Geçenler de sanki utanarak geçer. Motor sesi bu ulvî sessizliğe haram.

Demirci Kerim Usta ile Gazeteci Fikri meclisten birlikte çıkıp, kanal boyu ağır ağır yürüdüler.

Eğilmiş bir demir korkuluk, kaldırımın yer yer sökülen taşları, kanaldan aldıkları su ile mağaza önlerini, arabaları yıkayan, her yanları suya, çamura bulayan görgüsüz yeni yetme çırakların densizlikleri.

Gazeteci Fikri her gördüğü aksaklığı, yanlışlığı tenkit ediyor; "Düzeltilmeli efendim, düzeltilmeli" diye demirciye dert yanıyor. Kerim Usta "Bana mı diyon, ben mi düzelteceğim" şeklinde cevaplar verince.

— Efendim, sen düzeltme, ben düzeltmeyeyim, nasıl düzelecek bu memleket, diye sesini yükseltince.

Usta onu durdurup:

— Önce kendimizi düzeltelim Fikri abi. Birinciye bunu koy, dedi.

Müzik öğretmeni Mehpare ile Kız Meslek Lisesi Müdürü Ulviye Hanım meclisten birlikte ayrıldılar.

Mehpare "Kaymakam Bey bu meclise neden gelmez acaba?" sorusu ile başlayan bir "Kaymakam" mevzuu açıyor ki sonu yok. Ulviye Hanım çok dinledi Mehpare'yi, onunla çok dertleşti. Biliyor ki derdinin dermanı yok. Varsın anlatsın diye sözünü kesmiyor onun, içini boşaltsın. Konuştukça ferahlıyor belli.

Mehpare Hanım...

Efendim şöyle: Evlenmiş-ayrılmış, evlenmiş-ayrılmış, evlenmiş-ayrılmış.

Kaç kez?

Bilinmiyor. Biraz da kasabalı abartıyor yani.

Kadın asla hafifmeşrep değil.

"Aradığımı bulamadım şekerim! N'apiyim." diyor. Ne arıyor acaba?

Ne bilelim, kendisi söylemiyor; bizim de üzerimize vazife değil.

Çıngırdaklı kahkahalar atan, şen, canlı, sağlıklı, müziğin kederine değil neşesine kapılmış bir kadın.

Her gittiği yerde bir adama tutuluyor, çokluk tek taraflı, alevi arşa çıkan aşklar yaşıyor; hinterlandına giren erkekler etrafında pervane kesilseler de, o hiçbirine yüz vermeyip "taktığı" adama koşuyor. Garip ama gerçek!

Genel olarak erkekler kadınlarından peşinden koşar; bunda tam tersi.

Burada da Kaymakam Çetin'e taktı. Hani adam evli mi, değil mi belli değil ya! Hani karısı bunu ha terk etti, ha terk edecek ya! Hani adam oldukça yalnız ya! "Garibim diyor, kimi yok, kimsesi yok. Köşklerde, yalılarda büyümüş, nazik, kibar bir adam. Ona şimdi bir anlayışlı kadın ihtimamı gerekmez mi?

Onun da sevmeye, sevilmeye hakkı yok mu?" diyor.

Hiç kimseye aldırmadan evine zeytinyağlı dolmalar, su börekleri taşıyor.

Çetin bunu kapıdan içeri bir adım attırmasa da.

"Lütfen, Mehpare Hanım, bu son olsun, bakınız burası küçük bir kasaba, dedikodu oluyor" diye nezaketle defetmeye çalışsa da.

Boş!..

Kadın takmış bir kere.

Eski İlçe Milli Eğitim Müdürü, hani şu Doğu'ya sürülen adam, başlangıçta esti-gürledi; seni sürerim, meslekten attırırım diye tehditler savurdu ama, ne zaman ki Mehpare dişi kaplan tırnaklarını gösterdi; hele bir dene, hele hakkımda bir resmî işlem yap, bak o zaman cümle-âleme bana nasıl asıldığını ilan etmez miyim, seni sümsük seni, diye celallenince pısıp kaldı.

Mehpare ile adı çıkacağına yağlı urganla asılmayı tercih ediyordu. Sustu, kadını kendi hâline bıraktı. Her gördüğü yerde yüz metre uzağından geçmeye başladı. Aman bana bulaşmasın, diye tir tir titriyordu.

Kasabalı Mehpare'yi tanımıştı.

Hem tanımış, hem sevmişti.

Deli dolu, sınır tanımaz, çatlak ama neşeli diyorlardı. Namusuna toz kondurmamıştı zaten, bunca yıldır yanlış yaptığına şahit olmamışlardı.

Onun dış görüşünü; frapan, şuh, serbest tavırları. Görenler buna aldanıyor, kadınlar "zırdeli" derken, erkekler "garanti yollu" damgasını basıyordu. Mehpare'nin umrunda değildi, hiçbirini takmıyordu.

Varsa yoksa Çetin!

Çetin'den hiç ses çıkmıyordu!

Mehpare o zaman meyus oluyor, alt dudağı aşağı doğru sarkıyor, yüzüne bir çocuksuluk yayılıyor "Hayat bir oyun sanki, diyordu. Beni isteyenleri ben istemedim, benim isteklerim de beni istemedi".

Bir ayağı aksak, karagülmez, çirkin, suskun, hiç evlenmemiş ablasıyla oturuyordu. Bu iki zıt karakter nasıl olmuş da aynı ana-babadan doğmuştu.

Hikmet-i Hüda!..

Festivalin rüzgârı kasabanın sokaklarında, evlerinde, odalarında dolaşmaya başladı.

Neler olacaktı, neler?

Görülmedik şeyler.

Mesela şu, şu, şu sanatçıların birlikte gelmeleri, stadyumda tek tek sahneye çıkıp konser vermeleri.

Bu hususta her fert gönlünden geçen sanatçıyı, hatta pek beğendiği şarkıyı, türküyü dile getiriyordu.

Festival rüzgârının yaylalara kadar ulaşan bir kolunda, yapılacak "güzellik yarışmaları" tartışılmaya başlanmıştı.

En güzel boğa.

En güzel inek.

En güzel buzağı, koyun, koç, keçi, oğlak, kuzu.

At, eşek, katır yok mu?

Yok. Ulan onlar besi hayvanı mı?

Olsun. Eti var, sütü var.

Hadi be. Manda desen neyse. Bak mandayı atladık, tüh.

Tasalanma. Manda yayla hayvanı değil. Onun yeri ova.

Hatta batak.

Bak ne diyeceğim.

De bakalım.

Bir de "kuzu güzeli", "oğlak güzeli" seçilmez mi?

Seçilir elbet, "kiraz güzeli", "domates güzeli" oluyor da, neden "inek güzeli" olmasın.

Bayanlardan seçilecek oğlum, "inek" yakışık almaz.

Haklısın "kuzu"ya fit olalım biz.

Besicilerin berisinde meyveciler, sebzeciler de kendi aralarında yarışmaya başlamışlardı.

Sayıları az olsa da, halı-kilim dokuyanlar dahi hevesle eserlerini yarışmaya sokmayı düşlüyordu.

Eh, kasaba şenlenecek, dışarıdan gelenler olacak alış-veriş artacaktı. Esnaf el ovuşturup duruyor. Eğlencenin dibini bulmak isteyen gençler festivali iple çekiyordu.

Yumurta yarışları, çuval yarışları, ip çekmeler; yoğurt, helva, acı biber yeme yarışları sırada.

Sırada ilk kez düzenlenecek "Çamlıpınar Maratonu" ile bisiklet yarışları da var.

Bütün bunlar olur da "Halk Oyunları Yarışması" olmaz mı, elbette olur.

Şelâle Şenliği'ni unutmayalım arkadaş.

"Şiir Yarışması" hatta "Kısa Filim Yarışması" bile yapılabilir.

Daha neler, neler.

Tek kişilik gösteriler.

Komedyenler, cambazlar.

Sokak Tiyatrosu.

Sergiler, konferanslar, sempozyumlar, kongreler.

Yeter be kardeşim, atmayın, abartmayın. Bunların onda biri bile olsa ben razıyım. Kasabamızda ilk kez bir festival yapılıyor. Dedikoduyu bırakıp destek olalım. Başkanımızı yalnız bırakmayalım.

Al işte, bir "Başkanın Adamı" daha.

İcra Kurulu teşkil edilmiştir.

Kaymakam-Belediye Başkanı-Gençlik ve Spor Müdürü-Halk Eğitim Müdürü-Kız Meslek Lisesi Müdürü (Aramızda bir hanım olması şart, denilmişti)-Emniyet Müdürü.

Yukarıda sıralanan hususlar ve halkın istekleri doğrultusunda bir "Taslak Programı" hazırlanmış, görev dağılımı yapılmıştı.

Gündemde ne var? Çok şey. Lâkin bu sabah öncelik hangisinde?

Festival yapılacak alanlarda önceden keşif yapılarak karar alınması, çevre düzenlenmesi. İlk ve en önemli mekân Kasaba Meydanı.

Şemsettin Bilen sabahın neşesi ve enerjisi ile Berber Bâki'nin tıraş koltuğuna oturduğunda günün gündeminin ilk maddesini söyledi:

— Yap bakalım şöyle bir sinekkaydı.

Bâki hazırcevap:

— Festival tıraşı Başkanım.

— Hadi öyle olsun.

Bâki'nin dükkânında demirbaş duran tek kişi emekli Tapu Müdürü Fahrettin Bey'dir. Kahvaltıdan sonra gelir Bâki'nin sürekli aldığı iki farklı görüşe mensup iki gazeteyi tetkike başlar. Tâ ki öğle ezanı okununcaya kadar. Ağır işitir, pek konuşmaz.

Öteki Seyyar Emlak Selâmi. Bürosu yoktur. İşlerini telefonla görür. Kasabada ne olup bitiyor ona sormalı. Dolayısıyla Bâki'nin haber kaynağıdır. Mütemadi konuşur. Ara sıra gelir. Bâki'ye çok takılır. Bu hususta sınırı aştığı olur.

Dükkânın camı ile tabelasında önceleri "Özen Berber Salonu - Abdülbâki Özen" yazıyordu.

Sonra bunun şöhreti dünyayı tuttu. Açıkçası "uluslararası" oldu.

Yahu kardeşim nedir bu "uluslararası" durum diyeceksiniz.

Hay hay... Anlatalım.

Efendim kadimden bu yana memleketimizin önde gelen iletişim kurumlarından biri de berber dükkânları değil midir? Haberler önce burada toplanır; sonra adamına göre üslup kazanarak gıdım gıdım servis edilir.

Muhabirler gönüllüdür. İsterse gönüllü olmasın; Abdülbâki dişi ağrıyanları nasıl dükkânın ön duvarına yaslayıp, çökertip, kanırta kanırta dişini çekiyorsa; koltuğa oturup "yap bir saç-sakal" diyenlerden de haberi-havadisi öylece kanırta kanırta alır. Bazan da sürmeyi gözden çeker gibi davranır, muhatabı ne konuştuğunu, tıraş sırasında ağzından neler kaçırdığını hatırlayamaz.

Neden?

Al işte, çağımızın hastalığı bu. İllâ sebebini öğrenecek; "ahiret" sorularını sıralayacak. Peki kardeşim, söyleyelim:

Bir kere berber koltuğu insanoğlunun kendini, gassal eline ölü gibi bıraktığı bir terapi yatağıdır. Yorgun argın çöker adam.

Saç-sakal birbirine karışmıştır, kendini berbat hisseder; aynadaki hayalini görmek istemez.

Dükkânda gizemli bir lavanta kokusu vardır. Hemen her gerçek berber çiçek meraklısı olduğundan, çiçeklerin kokusu, renkleri, aynadaki akisleri birleşerek bu kokuyu koyulaştırır.

Radyodan hafif bir müzik sesi gelmektedir. Berberin mahir elleri, mis gibi sabunla yüzünüzde dolaşır.

Gevşeyiverirsiniz, savunma sistemleri istop eder. Gözlerinizi kapayıp, müzik sesine arada bir karışan saka cıvıltısına; geçmişe, geleceğe, hayallere, tatlı yumuşak bir

şeylere dalarsınız. Berber bu arada mütemadiyen konuşur; tasvirler, tahliller yapar; elbette arada hoşunuza gidecek havadisler verir, dedikodu yapar, sizi iyicene yumuşatır; tam sırasına getirip sorusunu sorar. Siz o dalgınlıkla kuzu kuzu anlatırsınız.

İşte bu kadar.

İşlem tamam.

Berber ikramiye niyetine size güzelce bir boyun-alın masajı yapar. Kremler, kolonyalar...

Ooohh...

Ferahladınız değil mi?

Abdülbâki'nin dükkânı kışları sobada cızırdayan ıhlamur-tarçın-limon demliği; yazları dolapta her daim hazır tutulan limonata, vişne şurubu sürahileri, tatlı ılık atmosferiyle dedikodunun, emekli memur sohbetlerinin, futbol-siyaset tartışmalarının merkezi olmuştu.

Kazanın bir önceki kaymakamı şakadan anlar, zeki, hoş-sohbet bir adamdı. Bâki'yi dinledi dinledi:

— Ulan berber, iletişimde BBC'yi geçtin yani, deyince Bâki'nin lakabı yerine oturdu.

Elbette kasaba halkı bu harfleri Türkçe telaffuz ederek Be-Be-Ce dediğinden, berber tabelayı değiştirdi. "Özen" gitti, "Be-Be-Ce" geldi. Artık yediden yetmişe her kişi onu Be-Be-Ce Bâki diye tanıyor, çağırıyordu.

Tıraşın yarısında Şemsettin Bilen:

— Şu KGB meselesini anlatsana.

— Mühim değil Başkanım.

— Herkesin dilinde. Bölük pörçük duydum. Hele şunu baştan anlat.

— Anlatmaya değmez efendim. Geldi geçti. Bizde çok olur böyle şeyler.

Selâmi:

— Nazlanma oğlum. Başkan rica ediyor.

Fahrettin Bey:

— Hadi anlat, anlat.

Herkes ondan yana bakar. Adam bayağı duyuyor, bir de sağır derler.

Bâki umumi arzu ve elbette ki sevgili Başkanın ricası üzerine anlatmaya başlar.

O gün bir sıcak, bir sıcak yani, anlatamam. Dükkânda kimse yok. Bu geldi, selâmsız sabahsız koltuğa oturdu.

İri yarı bir adam. Neyse, hayırdır dedim, yanaştım. İşaretle "sadece sakal" dedi. Sabunu köpürtüp yüzüne sürmeye başlayınca:

— Yabancısınız galiba, dedim.

— Evet. Ankara'dan geldim, diye cevapladı.

Kalın, boğuk bir ses. Aynadaki yüze baktım. Kaşı gözüne yakın. Hani halk arasında bir laf vardır: "Kendin ondan sakın" diye, aklıma geliverdi ama renk vermedim. Sordum:

— İş için mi geldiniz?

— Öyle.

— Ne işi?

Böyle deyince kanlı kara gözlerini yüzüme dikti.

— Arkadaş n'oluyor? İkinci şube mi burası? Koltuğa oturduk sorgu başladı. Bırak, işine bak sen.

Bundan sonrasını Bâki'ye bırakmayıp biz anlatalım. Malum Başkanı tıraş ediyor, lafı eğip bükebilir.

Bâki bayağı korkmuştu. Geri adım attı.

Mesleğin inceliği burada, baktın o zarfa girmiyor, sen gireceksin, yani girmiş gibi yapacaksın.

— Yani muhabbet olsun diye şeyettimdi, özür dilerim efendim.

Yabancı "Hıı" diye hırıldadı ama, bu defa da kendisi tuttu ipin ucunu:

— Madem muhabbet olsun diyorsun, iyi. Söyle bakalım kimdir bir İdiris Güzel?

Haydaa...

Adama bak, zarf değil kesekâğıdı tutuyor.

Kus içine ne varsa içinde.

Evet, Bâki adamın kumaşını çaktı. Âşikâr pazarlık ediyor adam, sen bildiğini bana sat, ben de sana, diyor açıkça.

Böyleleri tekin değildir, hiç yanaşmayacaksın, başın belâya girer, mesleğin inceliği bunu gösteriyor.

Ama...

Ama işi-gücü dedikodu olan, haberciliğin cazibesine kapılan, bir sırrın peşine düşen mizacı ne engelleyebilir ki. Sen say o bir afyonkeştir.

Haberin ateşine pervâne gibi atılır.

Berber de atılıverdi.

Hele ben bir avans vereyim, herifi altı kapıya alayım; sonra onu sağmak çocuk işi diyerek anlatmaya başladı.

İdiris Güzel'in ıcığını, cıcığını çıkardı. Adam hikâye boyunca ağzını açmadı. Tıraş bitti.

Bâki adamın üstünü-başını fırçaladı, "Âfiyet olsun, saatler olsun" dedi, kolonya döktü, adam neredeyse gidecek. Bâki her ne olursa olsun göze alıp sordu:

— Efendim göreviniz...

İri yarı adam aynadaki hayaline yaklaştı, ellerini saçlarından geçirerek istediği biçime soktu; bir sağdan, bir soldan kendine baktı, beğendi.

Sonra Bâki'ye döndü.

Gerinerek gömlek eteklerini pantolon kemerinden içeri sokmaya başladı. Bu sırada ceketini geri atarak belindeki koca tabancayı berberin sanki gözüne soktu.

Bâki'nin rengi attı.

Tabanca'nın kabzasında KGB yazıyordu. Adam sırıtarak:

— Burada Be-Be-Ce Bâki diye bir berber varmış, onu teftiş etmeye geldim. Bakalım bu ayaklı radyo nasıl yayın yapıyo...

Bâki'nin konuşmaya alışkın ağzı ömründe ilk kez açık kalmıştı.

Donmuştu berber, bir insan korkudan nasıl donarsa öyle donmuştu..

Herif son olarak işaret parmağını berberin çenesine hafifçe dokundurup:

— Ya!.. Berberbaşı, işte böyle.

Hadi, hoşçakal.

Deyip, hesabı da ödenmeden çıkıp gitti. Bâki ardından bakakalmıştı.

"KGB" hikâyesi böyle.

Pek tabii olarak dallanıp budaklandı.

"Hayal" görmüşsün Bâki, tabanca kabzasında KGB yazmaz" diyenler; işin tadını kaçırıp "Aslında CIA yazıyormuş, salak Bâki korkudan farkı farkedememiş" diyenler; "Adam ilde yakalanmış, esasen casusmuş." diyenler; vesaire, vesaire.

Şemsettin Bilen dökülen kolonya ile yüzünü, gözünü sıvazladı. Tıraş bitmiş, ferahlamış, daha bir canlanmıştı.

— Güzel hikâye Bâki. Sana yakışmış. Farkı farketmişsin.

Bu herkese nasip olmaz. Seni çekemiyorlar, sıkma canını. Lâkin böyle durumlarda Emniyet'i haberdar etmek lazım. Hani ne olur, ne olmaz.

Diyerek dükkândan ayrıldı.

Bâki Reis gibi güçlü bir müttefik bulmuştu, Seyyar Emlâk Selâmi'ye yüklendi.

— Ya, evladım! Bak Bâki'nin kıymetini bilen biliyor. Bize boşuna Be-Be-Ce demediler.

Kasaba meydanının ortasında yuvarlak, fıskıyeli bir havuz. Etrafı silme çimen-çiçek.

Fıskıyeden fışkıran su çiçekler üzerine damla damla dökülürken eleğimsemalar oluşturuyor.

İnsanın içi açılıyor.

Mecliste ne çok tartışmışlardı şu havuz işini.

Havuz mu olsun, heykel mi?

Ne heykeli?

İlçeyi sembolize eden bir heykel.

Hani Denizli'nin horozu, Kütahya'nın çini vazosu var ya; onun gibi.

Ne olabilir?

Günlerce düşünüldü, ortaya olmadık teklifler atıldı. Sonu sonu, Dağlı Muharrem Efe'nin heykelini dikelim dediler.

Başkanın kan beynine sıçramıştı. "Yahu delirdiniz mi siz, adam resmî kayıtlara göre eşkıya; nasıl dikeriz heykelini" deyince yaşlı üyelerden Recep Çavuş içini çeke çeke; "Ne eşkıyası be!.. Fukara babasıydı Muharrem Efe... Hem düş-

mana ilk kurşunu atan da odur" diye başlayan uzun bir Efe menâkıbına girişmiş, zorla susturulmuştu.

Kendisi havuzdan yanaydı; sustu bekledi. Karşı çıkanlar aralarında anlaşamadılar. Oy birliği ile havuza karar verildi.

O havuz, işte bu havuz.

Bir yanda kasabanın iki muteber oteli; yanında çardaklı kahve, onun yanında Çamlıpınar Pastanesi işte mağazalar falan.

Tam karşısı otopark.

İcra Kurulu festival alanının çevre düzenlemesi maksadı ile meydanı dolaşırken gele gele parkın önüne kadar geldi.

Başkan:

— İşte bu alanı yarışmaya girecek hayvanların, yanında sebze ve meyvelerin teşhiri için düşündük.

— Otomobiller ne olacak? Misafirlerin araçları falan, hani kalabalık hücum edince.

Gençlik-Spor Müdürü:

— Arabalar için stadyumun arkası düşünüldü efendim. Hatta hazırlandı bile. Meydanda hiç araba olmayacak. Halı ve kilim standının teşhiri de burada olacak. Öyle mi Başkanım?

— Onu şu köşeye inşa ediyoruz. Bir uzunca duvar, üzerinde tahta perde, yarısı halı kilime diğer yarısı festival afişlerine, sanatçıların resimlerine.

Heyet Dursun Usta'nın iki adamı ile beraber ördüğü duvarın önüne gelmişti.

Usta yaptıkları işi heyete izaha başladı. Şurası boğalara, yanı inekler, onun yanı buzağılar, keçiler-koyunlar öyle gidiyor. Aralarında tahta perdeler.

Efendim öte yaka meyve ve sebzeye ayrıldı. Başkan:

— Yetişecek mi Dursun Usta?

— Evvel Allah. Gece gündüz çalışır bitiririz, merak etmeyin.

Bu Dursun Usta rahmetli Yaşar Usta'nın yanında yetişti.

Eski ustalar o zamanın evini, ahırını, değirmenini yani nesi varsa, temelden alır çatıdan çıkar bitirir bir usta idiler.

Taş, tuğla, ahşap, tesisat bir inşaata ne lazım hepsini bilirler.

Dursun uzak yayla köylerinden. Baba ölmüş, ana başkasına varmış. Çocuk üvey baba elinde darlanınca evden kaçıp inşaatçı dayılarının yanına sığınmış. Dayılar hayırsız. Çocuğa pek yüz vermemişler. Dursun dişini sıkıp epeyce bir şey öğrenmiş iş hususunda.

Bıçak kemiğe dayanınca oradan da kaçıp kasabaya gelmiş.

Kaderin rüzgârı onu Bodur Minare Mescidi İmamı Yahya Efendi'nin çayevine ulaştırmış.

Ne olmuşsa orada olmuş.

Yahya Efendi yaşı on dört on beş anca olan kara kuru zayıf çocuğun hâlini hemence farketmiş.

Bazı insanlar farkı farkeder.

Bunu yatılı Kur'an Kursu'na yerleştirip, Yaşar Usta'nın yanına vererek iş güç sahibi kılmış.

Bütün bunlar elbette ki Hikmet-i Hüda'dır.

Yaşar Usta eli işe yatkın bu genci yetiştirdi. Çalışmasından, ahlâkından edebinden pek memnun.

Dursun kekeme.

Zor da olsa askerliği bitirdi. İzmir Bornova-Çavuş Talimgâh.

Yaşar Usta tüm kasabanın, Belediye dahil devlet dairelerinin, esnafın zanaatkârın hâsılı umum halkın Yaşar Ustasıdır. İhaleye çıkmayı gerektirmeyen her türlü inşaat, tamirat işleri onundur.

Dursun askerden döndü geldi. Daha bir tecrübe kazanmış. Yaşar Usta bunu oğlu yerine koyduğu için –ki oğlu yoktu– gözünü kırpmadan evde kalan topal kızı ile nikâhladı.

Yahu dedik ya Hikmet-i Hüda. Meğer kızın oğlanda, oğlanın kızda gözü varmış. Lâkin her ikisi de hicabından kimseye açılamamış.

Bunları baş-göz ettiler, Yaşar Usta ve Şemsettin Bilen'in himmetiyle bir ufak eve yerleştirdiler.

Sevgi dediğin her derde devadır. Kızın oğlana olan aşkı hizmet, hürmet ve merhametle birleşince Dursun kekemelikten kurtuldu.

Dedik ya halk hikâyesi gibi bir sevda. Yaşar Usta bunların ilk çocuğu Selman'ı torun diyerek öpüp-kokladı. Ardından dünyasını terk etti.

Ne gam. İşte Dursun. Hem ocağını tüttürdü, hem işleriyle şöhretini devraldı.

Şemsettin Bilen de Yaşar Usta yerine Dursun'u koydu; bir iş, bir ihtiyaç olduğunda onu arar oldu. Bu nedir? Bunun adı güven ile muhabbet.

Vakit daralıyor.

Yapılacak işler bir programa bağlanmalı, görev taksimi yapılmalı, alınacak kararlar acilen alınıp eyleme geçilmeli.

Bu münasebet ile İcra Heyeti'nden üç kişi seçildi. Başkan, Kaymakam ve İlçe Milli Eğitim Müdürü.

Şelâlebaşı'nda bir araya gelip işleri müzakere etmeye başladılar.

Festivale esas mekân olacak kasaba meydanı ile stadyum gözden geçirilmiş, sahne ve protokol için gerekli oturma düzeni, yer tesbiti, kapalı ve açık tribünlerin teftişi, vatandaş ve misafirlerin ihtiyaçları doğrultusunda otopark alanı, tuvaletler, seyyar içecek-yiyecek büfeleri, temizlik personeli, ses düzeni, sahne düzeni vesaire, vesaire.

Emniyet ve âsayiş için Kaymakam Çetin Bey Emniyet Müdürü ile ayrıca görüşecek.

Fiyat araştırması ve organizasyon için ilgili firmalar ile görüşme Başkan'a havale edildi.

Gelelim afiş meselesine.

Şemsettin Bilen bu konuda sıkıntı yaşamamak için bir gece önce kızı Songül ile internette epeyce afiş görmüş; oturup birlikte bir taslak hazırlamışlardı.

Afiş mühim.

Mühim çünkü Şenlik ile Festivali birlikte ifade edecek; hatta Şenlik'e bir tık öncelik verilecekti. Aman Festival ağır basıp Şenlikçiler mağdur olmasın.

Ne de olsa burası muhafazakâr bir belde ve Şelâle Şenlikleri'nin halk nazarında tarihî-mânevî bir kıymeti var.

Festival nevzuhur bir iş ve modern. Muasır medeniyetin bir cüzüdür ki, bilumum eski dünyayı gölgesinde eritir. Aman dikkat.

Çamlıpınar'ın maddî-mânevî varlığı Yukarı Mahalle'nin hüviyetinde gizlidir.

Burası konak yavrusu evleri, bahçeleri, sokakları, mescitleri, çeşmeleri, mezarlığı, meyveleri, çiçekleri, dükkânları, insanları, âdet ve ananeleri, mahalle hayatı ile ecdadın yadigârıdır.

Eskimiş, pörsümüş, çaptan düşmüş olsa da mâneviyatı yaşamaktadır. Toplu bir restorasyon yapılırsa bütünüyle kendine mahsus bir sanat eseri gibi parlayacaktır. Yerli ve millî.

Aşağı Mahalle nedir ki?

Apartımanları, mağazaları; otomobilleri, vitrinleri, caddeleri, ışıklandırması vs. ile ülkenin her yerinde görülecek, hiçbir özelliği olmayan tektip bir yerleşim. Taklidin taklidi.

Bu toprağın çocuğu olan Şemsettin Bilen afiş taslağını ona göre hazırladı.

Şöyle ki; afişin zemininde haşmetli görüntüsü ile şelâlenin bir renkli fotoğrafı bulunuyor. Fotoğrafı dört bir yandan ilçenin adı: "Çamlıpınar" çeviriyor. Üstte "Şelâle Şenlikleri" yer alırken arada bir gül onu "Et ve Süt Festivali" yazısından ayırıyor. Aslında ayırmıyor birleştiriyor.

Başkan taslağı masaya koydu.

İsmail Hakkı'nın yüzü aydınlanmıştı. Belli ki beğendi.

Beğenmemiş olsaydı saatlerce sürecek tatsız bir afiş tartışmasına girilecekti.

İsmail Hakkı Bey Yukarı Mahalle'nin köklü ailelerinden birine mensup. Mâlikoğullarından. Burada aile adı önemlidir. Zenginlik ve saltanata değil ahlâka ve bunun verdiği asalete işaret eder.

Babası Hacı Hilmi Efendi manifaturacı idi. Ancak yarım asır öncesinde, bilhassa dağ ve yayla köylerinin düğünlerde ihtiyaca binaen istedikleri her malı bulundururdu. Çeyiz sandığından yatak yorgan çarşaflarına, hamam takımlarına, havludan mendile kadar, gömlek triko ne istersen. Hatta bazı düğün sahipleri tüm masraf aynı mağazadan olsun, borcumuz kalırsa takside kalsın diye kiralık gelinlik, damat için takım elbise, hem geline hem damada

saat; yüzük, küpe, bilezik, beşibiryerde, Reşat altını gibi ziynet eşyalarını da Hacı Hilmi Efendi'den alırlardı.

Bu mağazanın şöhreti vardı.

Fukara düğünlerinin masrafını aza indirir; kimsesi olmayan yetimlerden ücret alınmazdı.

İsmail Hakkı bu kalabalık esnaf ailesinin disiplini içinde ilk mektebi bitirdi. Ardından ilde bulunan İmam-Hatip Lisesi'ne girdi. Daha sonra Edebiyat Fakültesi'nde okuyup öğretmen oldu.

Kendinden büyük iki ağabeyi mağazada çalıştıkları için onun okuması şart olmuştu. Aileye mevkisi yüksek bir memur elbette lazımdır. Askerlik, evlilik, çeşitli yerlerde öğretmenlik, idarecilik derken, tayinini Çamlıpınar'a çıkartıp İlçe Milli Eğitim Müdürü oldu.

Senelerdir memleketinde idi.

Emekliye ayrılması yakındı.

Şiire ve musikiye meraklı idi.

Daha orta mektepte okurken Halk Eğitim'e devam ederek ud çalmasını öğrenmiş; klasik usulde ilahiler meşk etmişti. Lise ve üniversitede korolarda bulundu, öğretmenliğinde çeşitli dergilerde şiirleri yayımlandı, bir de şiir kitabı çıkardı: "Su Sesi".

Bu ismin ilhamı elbette ki Çamlıpınar Şelâlesi'nden geliyordu.

Lisede, üniversitede, öğretmenlik ve idareciliğinde Şelâle Şenlikleri'ne katıldı. Bir süre sonra bu etkinliğin önde gelen isimlerinden oldu.

Kültürü, kişiliği, köklü ailesi, geleneğe bağlılığı ile sonunda "Şelâle Şenliği Derneği"ni kurdu ve umumi arzu üzerine başkan oldu. İnsanların topluca faaliyet gösterdikleri her yerde bir başkana ihtiyaç olmuştur. Başkanın da adama ihtiyacı vardır.

Karşılıklı.

Birlikte kotarılan her işin başarısı, sürekli ve kaliteli olması için uyum şarttır. Bu tutum bizde, yani kültür ve medeniyetimizin, inancımızın, geleneğimizin vücut bulduğu her yerde, fert-cemaat ilişkilerine bir hüviyet vermiştir.

Cemaat ferdi ezemez.

Fert cemaata hükmedemez.

İlki olursa yani cemaat ferdi ezerse şahsiyet ortaya çıkmaz; emre itaatten öte bir tavrı olmayan, silik, kişiliksiz, fikirsiz fertler oluşur.

İkincisi olursa, yani fert maddî-mânevî iktidarı ile cemaatı ezmeye kalkarsa bunun adı "istibdat" olur.

Bu iki hususu aileden devlete kadar her oluşumda dengede tutmak, âhengi temin etmek şarttır.

Öyle ki siyasetten iktisada, hukuktan eğitim-öğretime, sanattan spora kadar her konuda bir denge, bir âhenk vücut bulsun.

İsmail Hakkı kendi gibi kasabalı olan genç Lise Müdürü Alper Kara ile Dernek'te beraber çalışıyor. Abi kardeş gibiler. Alper kemençe çalıyor. Aralarına Halk Eğitim Müdürü Bedri Karakurt'u da alarak Şelâle Derneği'nin bu müstesna zaman diliminde ne yapacaklarını tartıştılar. Öyle ya belli edilmese dahi karşılarında Festivalciler var.

Onlar böyle bir rekabet havası estirmiyor. Belediye Başkanı her iki tarafı barıştıran birleştiren bir formül buldu.

İyi.

İyi ama kasabada ilk defa bir festival yapılıyor.

"Festival".

Ülkenin dört bir yanına yayılmış bir etkinlik. Her birinin bir şöhreti var. Mesela "Antalya Filim Festivali". Ve benzerleri. Yıllardan beri yapılıyor, biliniyor.

Buna mukabil bizim şenliğimiz nedir? Rekabet edebilir mi?

Edemez.

O zaman ne yapmak lazım?

Yarışmaya, rekabete gerek yok. Ayrı kulvarlarda koşuyoruz. Festival esas itibarı ile bir eğlence. Şenlik kültürel bir

etkinlik. Yerli ve millî. Bu ayrım biraz yapay olmadı mı? Olmadı, bilâkis âdil oldu. Ne demek adalet? Her ne varsa sözü edilmeye değer bir unsur, onları layık oldukları yere koymak. Burada Festival aleyhinde bir hüküm yok.

Epeyce tartıştıktan sonra Şenliğin bu yılki programına geçtiler. Her sene yaptıkları neyse ona devam. Ancak bu defa önemli bir hamle yapacaklar.

"Üstad"ı davet edecekler.

Kim o? Bizim bildiğimiz üstad Necip Fazıl'dır. Vefat edeli çok oluyor. Bu kim?

Ha!.. O mu?

Eh! Herkesin üstadı kendine. Lâkin iyi fikir. Gelirse yer gök inlemez belki ama, ufak bir kıvılcım parıldar.

Biz o kıvılcıma üfleyerek bir yangın, bir fırtına.

Abartmayalım. İyi fikir. Şenliğe gösterilen ilgi epeyce artar o kadar.

Peki gelir mi? Parasını verirsek gelir. Yok ya! O ne biçim iş? Öyle! Artık belli bir şöhreti yakalayanların kaşesi var. Dava ne olacak peki, açık artırmaya mı çıkacak? Yoo! Neoliberal ve postmodern düzen, yahut düzensizlik içindeki yerini alacak. Aldı bile.

Hayır! Bunu kabul edemem. Olmaz. Bizim inancımıza, fikriyatımıza ters. Biz şenliğe bu zamana kadar para, menfaat katmadık.

Peki. Davet etmeyelim üstadı, her yıl yapılanı tekrar edelim. Kim takar bizi? Bir hamleye, bir yeniliğe ihtiyacımız yok mu?

Böylesine yok. İdollere, fenomenlere mi kaldık?

Üstad öyle biri değil. Paranın rengi kâinatı kapladı. Geçmiş, geçmişte kaldı. Benim teklifim düzene teslimiyet değil. Düzenin unsurlarından birini lehimize kullanmak.

Bu "kullanmak" lafı hiç iyi olmadı.

Takıntı yapmayalım. Düşünün ki bir filim çekiyoruz. Mesela "Çağrı" filmi. Hz. Hamza'yı kim oynayacak? Anthony Quinn!.. İşte bu. Parasını veriyorsun, oynuyor. Önemli olan "sinema". Hayatımızda sinema, televizyon olacak mı, olmayacak mı?

Sinema, tiyatro, iktisat, siyaset vesaire. Önemli olan bir konuda kendimize has, taklit olmayan bir fikrimizin olmasıdır.

— Adam ne demiş?

— Kim?

— Bir ünlü düşünür.

— Ne demiş?

— Bir davayı berbat etmek istiyorsan onu kötü bir şekilde müdafaa et. Kendiliğinden çöker.

Ooo!.. Tartışma çizgiden çıktı, cedel vadisine döndü. Yahu şurada bir küçük kasabanın şenliğini konuşuyoruz. Nobel'e, Oscar'a aday seçmiyoruz.

Üstad para alıyormuş. Herkes para alıyor. Eskiden ayıp sayılırmış. Eski günlerde değiliz. Hepimizin cep telefonu var. Hepimiz aynı gemideyiz.

İsmail Hakkı bu tartışmaya girmedi. Bütün bunlar lüzumsuz. Sonu yok. Şenliği köpürteceğiz. Yoksa Mehpare Hoca'nın dediği gibi bir köşede "Mıy, mıy" eder dururuz. Nefes darlığı çeken ihtiyarlar korosu.

Başka ne var?

Bir Orta Oyunu.

İyi. Kim bunlar?

Ankara'da bir sivil toplum kuruluşu içinde üç kişi. Bize uyar. Bizim fikriyatımızı esas alıyorlar. Ben seyrettim; neşeli, zeki çocuklar. Bir fırsat olsa televizyona çıksalar...

Başka!..

Şiir yarışması. Âşıkların atışması. TRT'nin türkü yarışmasında derece alan bir arkadaş.

Bak bu güzel. İlahiler yanında bir başka ses. Saz çalıyor mu?

Evet, hem de nasıl.

Nasıl ulaşacağız? Kolay! Eniştemin tanıdığı. Bir yıl aynı koroda çalıp söylemişler.

Peki, bu türkücü işi sana emanet. Gelelim mekândaki yeniliklere. Yemekteki devrime. Devrim mi? Ne devrimi Hakkı abi?

Bu yıl bir deve kesmeyi düşünüyorum.

Şenlikçilerin program tartışması böylece gerginlikten çıkıp neşeli bir sohbete dönüşlü.

Şemsettin Bilen artık uykuda festival rüyaları görmeye başlamıştı. Şelâle tepesinin üzerinden binlerce rengârenk kuş havalanıyor; festivalin en civcivli anında, yani assolistin "Erik dalı gevrektir basmaya gelmez" türküsünü tüm mahareti ile patlatıp, gösteriyi izlemeye gelen ve stadyumu tıka basa dolduran kalabalığı ayaklandırıp, şıkır şıkır oynatmaya başladığı demde, stadın üzerinde toplanan bir görülmemiş kuş balesi, kuş halk oyunları topluluğu olarak bu dayanılmaz oyun havasına katılıyor.

Yarışma için gelmiş boğalar, inekler, buzağılar, koyun-keçi ve oğlaklar protokol tribünü önünden sanki sirk hayvanı gibi dans ederek geçiyor. İl milletvekilleri, bakan yardımcıları, vali, mülkî erkân kalabalık bir heyet bu gösteriyi ayakta alkışlıyor.

Yerli ve yabancı TV ekipleri Şemsettin ile röportaj yapmak için yarışıyor.

— Sayın Başkan dünya çapındaki bu festivali düzenlemek için kaç yıl çalıştınız?

— Yıllarımı aldı. Şu kuş ordusunu eğitmek kolay mı sanıyorsunuz. Bu iş için tâ Pekasorya'dan uzmanlar getirttim.

— Pekasorya?!..

— Siz bilmezsiniz, söylesem de anlamazsınız. Pekasorya gizemli bir ülkedir.

Arkasından çocuk Şemsettin ile dedesi. Aktar dükkânının baygın kokuları arasındalar. Dede disiplinli. Yedi yaşındaki Şemsettin'i orta çeşmeden su alıp gelmesi için testiyi gösteriyor.

— Kap şu testiyi, orta çeşmeden doldur getir. Hadi sallanma.

Şemsettin isteksiz.

— Gidemem dede, işim var.

— Ne işi len?

— Festivale gideceğim.

— Ha! Ne festivali?

Şemsettin bilgiç, bilgiç:

— Et ve süt festivali dede, sen anlamazsın.

Dede sinirlenir:

— Seni festival yaparım. Çabuk kap testiyi.

Kaç zamandır böyle. Festivalle yatıp, onunla kalkıyor. Karısı Şadiye bıkmış bu hâllerinden. "Bizim Reis işiyle

yatıp kalkar, artan zamanını eve ayırır" diyor. Şimdi Songül de katıldı bu mesaiye. Baba kız varsa festival, yoksa festival.

Şadiye kendini bayağı yalnız hissediyor. O gün Şemsettin telefonla görüştüğü, gösteriler için ön anlaşmaya vardığı "Kral Organizasyon" ile ayrıntıları konuşmak üzere vilayete gidecek.

Songül:

— Ses, ışık ve sahne düzenini onlar yapar. Babacağım ben diyorum ki, iki gün öncesinden tüm kasabaya müzik eşliğinde duyuru yapalım. Böylece halk da festival havasına girer.

— İyi fikir. Bunu Artist Ali ile konuşayım.

Şadiye:

— Onlar gelsin buraya. Sen niye gidiyorsun?

— Güneş Holding'e uğrayacağım.

— O niye?

— Erol Bey sponsorumuz olacak.

— Aman dikkat. Sen sürme arabayı. Çok hızlı gidiyorsun. Lütfen. Ben biliyorum. Erol Bey'miş. Yeni arabayı deneyecek, biliyorum ben.

— Hanım, yapma böyle. Yahu ne zaman vilayete gidecek olsam, hep aynı şarkı.

Songül:

— Endişe ediyor babacağım. Bu araba işinde!..

— Hadi söyle, söyle. Şoförlüğün zayıf de. Ana-kız kızdırın beni.

— Yok babacağım, öyle değil, hani araba yeni, alışkın değilsin. Her neyse. Gitmeden Ali Bey ile görüş.

Her törende olduğu gibi bu defa da fotoğrafçı Ali ses düzeni için görevlendirilecek.

Efendim bu fotoğrafçı Ali, nam-ı diğer Artist Ali, hoş bir çocuktur. Çocuk dediysek de o kadar değil elbet; evli-barklı adam, sadece yaşı genç, hatta yaşından çok gönlü genç.

Hani yetmişine varsa yaşlanmayan cinsten. Fotoğrafçı çıraklığından, radyo tamirciliğinden geliyor. Artistliğe heveslenmiş, bir vakitler kendi çektiği fotoğraflarıyla bir-iki artist yarışmasına katılmış, dönemin jönlerini taklit eder, onlar gibi giyinir-davranır-konuşur, türkü söyler, saz çalar, tüm toplantı ve eğlencelerin baş kişisi, neşesi.

Bir vakitler fotoğraf stüdyosunun içinde küçük bir radyo kurmuş, kasabaya hoparlörle yayın bile yapmış, ancak eski kaymakam tarafından bu girişim izin alınmadan gerçekleştirilen "irice bir densizlik" olduğu için men edilmiş.

Artist Ali düğünlerin, törenlerin ses düzenini kurar; spikerliğini, sanatçılığını üstlenir, kasabalıya bedava konserler verir.

Şemsettin Bilen bunu kursa göndermiş, belediye için alınan ses düzenini kendisine emanet etmiş, Ali de reisin yüzünü kara çıkarmamış.

İşte Artist Ali bu, kasabanın sevgilisi. Başkanın adamlarından.

Kasaba dağ eteğinde. Vilayet ovada. Oraya giden yol ilçeden çıkınca bir süre virajlarla ilerliyor. Daha sonra tatlı bir eğimle dümdüz gidiyor.

Gıcır BMV'yi Başkan kullanıyor. Yanında makam şoförü Nuh.

— Nuh efendi, nasıl ama, saat gibi değil mi?

— Saatten ileri Başkanım, aman dikkat.

— Sen de başıma Şadiye gibi zaptiye kesilme. Bırak şu küheylanı dörtnala kaldıralım.

Virajlardan kurtulup düz yola varınca Şemsettin küheylanı mahmuzlamaya başladı. Nedir bu yazar efendi? Arabaya at muamelesi mi yapıyoruz? Öyledir, insanımız henüz daha yeni attan inip arabaya binmiştir. Onunla hemhâl olması yıllar alır. Teknoloji böyledir. Senin icadın değilse, eline doğmamışsa, dışardan gelmişse yabancı sayılır. Onu ehlileştirmek bayağı gayret ister.

Trafik kurallarına uymak dahi böyledir. Diyelim bir geçitteyiz. Yeşil yandı geç, kırmızı yandı dur, bekle. İnsanımız

bu beklemeyi hazmedemez. Her iki yana bakar, araba gelmiyorsa kırmızıda geçer. Beklemek onun için gereksizdir. Arabayı yapan, onu ilk şeklinden son şekline getiren, âdeta onunla yatıp onunla kalkan, sonunda bu icadın kullanım kurallarını belirleyen, içselleştirenler için iş otomatiğe bağlanmış gibidir. O adam içinde, beyninde yeşil tuşuna basılmadan yola adım atmaz. Makina, fabrika, insanı kendine benzetir. Makina medeniyetinin insanı ile, bizim gibi tarım toplumundan çıkmaya çalışan ülke insanı bir değildir. BMV tatlı meyil ile ovaya doğru dümdüz uzanan asfaltta âdeta uçmaya başlamıştı. Nuh endişeli.

— Aman Başkanım lütfen, çok basmayın.

— Dur be evladım, şamata etme. Şöyle yüz sekseni bulalım bir.

Bulalım demeye kalmadı, araba bir sağa, bir sola. Nuh feryadı bastı:

— Yavaşla, yavaşla, yavaş!..

Bununla da kalmadı şarampole doğru giden arabanın direksiyonunu kırarak onu yeşil ekin tarlasına sürdü.

BMV epeyce gidip tarlanın ortasında durdu.

Bir anlık bir iş.

Saniyede öte dünyayı boylarsın.

Neyse ki Nuh var. Başkanı bir felaketten çekip çıkardı.

Bir süre kendilerine gelemediler. Sarsıntı sırasında Şemsettin alnını nereye vurmuşsa bir iki santim yaralanmış kanıyor.

Başkan şaşkın.

— Ne oldu anlayamadım.

— Geçmiş olsun Başkanım. İyi atlattık.

— Evet. Sayende. Varolasın sen Nuh. Nasıl oldu yahu?

— Atlattık. Neyse. Başkanım alnınızı vurmuşsunuz. Kanıyor.

Şemsettin aynayı düzeltir, bakar.

— Evet kanıyor. Önemli değil. Cenab-ı Allah korudu bizi.

Nuh'a döner:

— Ecel gelmemiş demek ki.

Nuh tecrübeli, ilk yardım çantasından sargı bezi, alkol, merhem işte ne lazımsa çıkarıyor.

— Bir yerinizde bir şey yok, değil mi?

Başkan hâlâ şaşkınlığı atamamış, kollarını bacaklarını oynatır.

— Yok, yok! Şükür Allah'a, iyiyim ben. Sen nasılsın? İyi atlattık, sayende. Nuh:

— Şu yarayı silip bantlayalım.

Diyerek kanı siler, ilaç sürer, bant ile kapatır.

Başkan çocuk gibi. Tüm ihtiyarını kaybetmiş, kendini Nuh'a teslim etmiştir.

— Çok teşekkür. İyi atlattık. Yahu bir kurban kessek uygundur yani. Öyle değil mi Nuh?

— Yakışır efendim, siz bilirsiniz.

— Keselim, keselim, adağımız olsun.

Başkan yeniden aynaya, bantlanmış yaraya bakar. Kendine gelmiş gibidir.

— Ulan desene "festival gazisi" olduk.

Bu espriye ikisi de güler.

O sırada çevredeki tarlalarda çalışan köylülerden birkaçı kazayı görmüş, koşarak arabaya yaklaşmıştır. Aralarından biri tedirginlik ve merak arasında:

— Geçmiş olsun hemşerim, var mı bi sakatlık.

Kapıyı açmış ve bir ayağını dışarı çıkarmış olan Nuh:

— Sağolun arkadaşlar. Sıkıntı yok. Araba çalışıyor, şimdi çıkarız tarladan.

Kendine gelen Şemsettin öteki kapıdan iner, seslenir:

— Teşekkür ederiz. Oldu bir iş. Tarlayı da berbat ettik.

Yakındaki köylü Başkanı tanımıştır.

— Geçmiş olsun Başkanım. Tarlanın lafı bile olmaz, cana gelmesin de mala gelsin. Bir ihtiyacınız var mı, çekici falan?

— Hayır! İyiyiz çok şükür.

Nuh'a döner:

— Çalıştır arabayı.

Araba çalışır. Geldikleri yoldan, yani tarlaya girdikleri yerden geri geri giderek yola çıkarlar.

O zamana kadar yol kenarına epeyce adam birikmiştir. Aralarında konuşurlar:

— Şemsettin Başkanın arabası.

— Neyse ki öteki tarafa savrulmamış, şarampole gideydiler felaket.

Başkan yola çıkmadan önce arabadan iner, köylülere hitaben:

— Arkadaşlar sağolun, varolun. Görür görmez koşup geldiniz. İlginize teşekkür ederim. Burası Geçitağzı köyünün arazisi değil mi?

— Öyledir Başkanım.

— Tarla kimin?

— Karakaş Rıza'nındır.

— Peki. Hasarı öderiz, tasalanmasın.

— Gerekmez Başkanım. Ne olacak iki teker izi.

— Olsun, olsun. Karakaş'a selâm edin. Bir arkadaş yarın öbür gün hanesine gelecektir.

Şimdi bize müsaade.

Vilayete gidiyoruz.

Hadi, kalın sağlıcakla.

— Güle güle Başkanım, geçmiş olsun. Köyümüze bekleriz.

Şemsettin "inşallah" deyip arabaya bindi. Şoför mahalline Nuh geçmişti. Bu defa Ayete'l-Kürsî eşliğinde yola çıktılar.

Başkan önce "Kral Organizasyon"a gitti. Sahibinin adı Kral. Tuhaf şey. İnsanın doğduğunda ana-babası bu çocuğun ilerde böyle bir mesleği olacağını bilmişler de, ismini öyle koymuşlar diyesi geliyor. Kim bilir, belki de adını değiştirdi. Duruma göre adını değiştiren çok.

Neyse.

Adam işinin ustası, kime ne teklif edeceğini biliyor. Bu şehrin öteki ilçelerinden ikisi festival yapmış; organizasyonu Kral temin etmişti. Bu tecrübeye istinaden Şemsettin'e de bir sanatçı listesi sundu. Sanatçılar elbette süper lige mensup değil; mahalli ligin elemanları. Ne kadar ekmek, o kadar köfte. Burada da bir piyasa oluşmuş. Taraflar memnun, sen ona bak, "mahalli sanatçı" deyip geçme. Defineye malik viraneler var. TRT'nin türkü yarışmasını izlemedin mi? Taşradan gelenler merkezdekileri geçti.

Folklor ekibini, komedyenleri falan teklif etti Kral; Şemsettin "Gereği yok, bizim Halk Oyunları Grubu, müzik hocası Mehpare Hanım'ın önderliğinde yapar o işi", dedi.

Ses, ışık, sahne düzeni Kral'a ait.

Anlaştılar.

Başkan anlaşmayı öteki giderlerle beraber bir bütçe çerçevesinde Meclis'e götürecek.

Ardından Sanayi ve İş Adamları Derneği'ne gitti. İdiris Güzel ile orada buluştular. İdiris Şemsettin'i görür görmez pis bir sırıtma ile:

— Geçmiş olsun Başkan. "Festival gazisi" olmuşsun.

Ulan şu memlekette dedikodu ışık hızı ile yapılıyor. Pes!..

— Olduk sayende İdiris Bey, olduk.

Diyerek kazayı anlatıverdi.

Ardından beraberce Güneş Holding'e gittiler.

Erol Bey'in haberi vardı. Onları heyecanla karşıladı. Kahveler içildi sohbet koyulaştı.

Şemsettin Festival'e Kültür ve Turizm Bakan Yardımcısı'nın geleceğini söyledi. "Arkadaşımdır. Çamlıpınar çocuğu. Adı Âdem Yapar. Beni kırmadı, gelirim elbet dedi" şeklinde açıklama yapınca Erol Bey:

— Yahu, fırsat bu fırsat; Tarım Bakan Yardımcısı'nı da davet etsek, dedi.

İdiris ile Başkan biribirine baktı.

Başkan:

— Teklif ederiz efendim. Teklif var ısrar yok.

Erol:

— Hani festivalimiz et ve sütle ilgili ya, o bakımdan.

İdiris:

— Bunu düşünmüştük. Siz de ilginizi esirgemezseniz.

— Ağanın eli tutulmaz İdiris. Elbet yardımcı olurum. Bu et ve süt işine eğildik biz. Çamlıpınar ve havalisi çok müsait. Merkeze kasabayı koyun; diğer iller dahil hinterlandın ne kadar müsait olduğu anlaşılır.

Şemsettin heyecanlanmıştır. Festivalin çapı gittikçe genişliyor.

— Merak etmeyin Erol Bey. Ben Âdem Yapar ile bu meseleyi konuşurum. Belki Tarım Bakan Yardımcısı ile tanışmıştır. Kim bilir?

Erol:

— Hadi hayırlısı. Size başarılar dilerim. Her tür yardıma hazırım. Güneş Holding'i ardınızda bilin.

Şemsettin içinden coşuverdi. Erol kardeş sen bize bunlarla gel. Bu destekle!.. Harika!..

İşimiz iş oldu arkadaş; sen say dondurmalı tel kadayıf.

Songül liseden arkadaşı, arkadaştan ileri sırdaşı Hülya ile Pınar Pastanesi'nin önünde buluştu.

Kanal boyunca mezun oldukları lise binasına kadar yürüyecek; konuşacak, dertleşecek, hatıra tazeleyecekler.

Mezuniyetten sonra görüşemediler. Songül büyük şehre, üniversiteye gitti; Hülya istediği puanı tutturamamış olmanın sıkıntısı ile kasabada duramayıp, halen köyde yaşayan ninesinin yanına vardı.

Songül tatil münasebeti ile kasabaya dönünce ilk iş Hülya'yı aramış, o da minibüse atlayıp gelmişti.

Liseden çıkıp tahta köprüyü geçerek kanalın sağ yanında uzanan yol erkeklerin; sol yanından geçen yol kızlarındı. Kasabada önce ortaokul açıldı; üç beş sene sonra lise. Ne de olsa muhafazakâr muhit. "Kızlar Yolu" ile "Oğlanlar Yolu" kendiliğinden oluştu. Yollar her iki yönde de sıralı dükkânların önünden geçiyor. Eh, esnaf, ana-baba, konu-komşu görüyor. Artık anlayın, kim kimin yanında yürüyor, kim kime bakıyor, laf atıyor, el sallıyor. Bu edep dairesi epeyce bir zaman yürürlükte kaldı. Şiir defterlerinin

arasında kuruyan çiçekler; gözyaşı ile ıslanmış lâkin gönderilmemiş mektuplar, şarkılardan fal tutmalar bitene kadar. Sonra etekler kısaldı, oğlanların saçları uzadı, favori bırakmak moda oldu. Az da olsa her iki yolda da kızlı erkekli guruplar oluştu. Kanal boyunda bir gidip bir gelen minibüslerde arabesk yerini pop şarkılara bıraktı.

Gelenek bir kez oluştu mu kolay silinmez. Yolların adı aynı kaldı, yolcuların çoğu yola uydu.

Songül ile Hülya önce birbirlerini şöyle bir yokladılar. Boy, pos, saç, elbise, ayakkabı derken, hafif makyaj, parfüm ve daha bir oturmuş cümleler.

Evden, aileden haberler bitti.

Songül:

— De bakalım rüyaların Hülyası şu kasabada neler oluyor?

Hülya her ne kadar köyde, ninesinin yanında olsa da arada bir kasabaya, ailesinin yanına geliyordu. Burası küçük yer. Olup-biten hemen duyulur.

Hangi haberi öne alsam diye tereddütte kalmışken Artist Ali'nin hoparlörden kasaba sokaklarına yayılan sesi yankılandı:

"Abilerim, ablalarım, Hacı babalarım, ustalarım çıraklarım, güzel ilçemizin güzel insanları...

Esnafım, tüccarım, memurum, emekçilerim ve de benim gibi boşta gezenlerim..."

Hülya:

— Bu Ali Bey bayağı kabiliyet. Lâkin uzattıkça uzatıyor.

Songül:

— Bırak uzatsın. Şu kanal boyuna, ağaçlara, çiçeklere. Yol boyu sevdiğimiz kedilere, Hülyacım Artist Ali'nin sesine bile hasretim.

— O kadar yani.

— O kadar.

— Abartma. Gurbet acısı mı kaldı şimdilerde. Ulaşım, iletişim.

— Öyle deme. Başını yastığa koyduğun anda kendini Kızlar Yolu'nda buluyorsun. Sağ yanımda sen, sol yanımda Refika.

Sahi nerede o?

— Kıbrıs'a gitti. Ablasının yanına. Paralı mektepte okuyacak.

— Okusun. Eniştesi zengin nasılsa.

— Gamze!..

— Ahmet Kerem ile evleniyor.

— Deme! Üniversite yok yani. Olsun. Sevenler kavuşsun. Çok sevindim be!

— Bu tatlı haber, bir de acı var. Saliha nişanı attı.

— Yapma! Sebep?

— Süslü Necip'in İzmir'deki sevgilisi ortaya çıktı. Kız durumdan haberdar olunca Saliha'ya fotoğraflarını göndermiş. Bizimki yıkıldı tabii.

Artist Ali'nin sesi yeniden:

"Sevgili Berber Bülent'e, Kunduracı Cemil'e, Kahveci Emin abime, Tantana Kemal'e ve de müzik hocamız, övüncümüz Mehpare Hanım'a.

Kız Meslek Lisesi öğretmen ve öğrencilerinin alayına. Bu parça sizin için geliyor. Unutmayın festival sizin için yapılıyor. Katkılarınızı bekliyor ve parçayı patlatıyorum":

"Su sızıyor, sızıyor; Taşların arasından"

Hoparlörden oynak bir oyun havası tüm ilçeyi sardı sarmaladı.

Hadi be, Çarşı Milleti'nin adamları. Çekin kaşıkları, çıkın dükkânların önüne. Yabancı yok. Kıvırın, kıvırın, kurtları dökün.

Hülya:

— Bendeki haberler bu kadar. Dahası da var ama!..

— Ama ne?

— Asıl bomba sende. Sen anlat.

— Ne bombası? Geveleme, söyle.

— Hacıbeşiroğullarına gelin gidermişsin!

Songül biraz sarsıldı. Kasabalarda dedikodu ışık hızıyla yayılıyor. Kendini topladı:

— Bomba dediğin bu mu yani? Havası kaçmış pörsük balon.

Derken, asıl bomba bir ağacın ardından fırlayıp kızların önüne düştü.

Kim bu? Ziya Çöl. Nâmı diğer:

Robinhud Ziya.

Songül'ün uzatmalı belâlısı.

İlkokul, ortaokul yıllarında Songül'e askıntı olan, biraz çatlak bir çocuk. Neyse ki orta ikide mektepten atıldı da Songül biraz nefes aldı. Biraz dedik, çünkü lise bitinceye kadar bu belâ sürdü. Zaman zaman aniden ortaya çıkar, laf atar, şiir okur, "Ya benimsin, ya toprağın" diye tehdit eder, bazan takip eder, ardından gelir, yalvarır, hatta ağlar. Kara sevda sayılacak bir tutku, bir hastalık.

Songül ilk, orta ve lisede vücutça çok gelişmiş, akranlarından uzun boylu, yapılı bir kızdı.

Lafını esirgemeyen, korkusuz, gözü kara. Kavgacı olduğu söylenemezdi. Lâkin haksızlığa gelemezdi. Bu sebeple birkaç vukuatı oldu. "Erkek gibi kız" sıfatı ona yakıştı. Kızlar bir yana, oğlanlar da ondan çekiniyordu. Belki bu yüzden bir gönül ilişkisi yaşamadı. O motosikletli çocuk hariç. Tüpçü Tahir'in oğlu imiş, hukukta okuyormuş. Birkaç kez motorla tüp taşırken görmüştü. Uzun boylu,

uzun sarı saçlı, yeşil gözlü bir delikanlı. Bir de postanede karşılaştılar. Biri giriyor, öteki çıkıyor. Kapı önünde bir süre bakıştılar.

Hepsi bu.

Yaz bitti, tatil bitti, sarı uzun saçlı delikanlı görünmez oldu.

Adını bile bilmiyordu.

Songül Hülya'ya "Sen bekle" deyip Ziya'ya doğru sert adımlarla gitti. Ziya bu gelişi beklemiyordu, donup kalmıştı. Başını öne eğdi, kızın yüzüne bakamıyordu. Nasıl baksın, hele bu kadar yakına gelmişken.

Songül'de bir deli cesareti herifin burnunun dibine kadar sokuldu. Saydırmaya başladı:

— Sen nasıl bir belâsın oğlum.

Ulan ağzını burnunu kırdık olmadı. Polise verdik olmadı. Sen beni katil mi edeceksin hırbo.

Yeraltı sıçanı.

Defol.

Ziya kekeleyerek:

— Ama. Ama ben bir şey demedim ki!

— Hele bir de! Hele bir konuş!

Songül beklenmedik bir şey yaptı, cebinden bir sustalı çıkarıp "Şak" diye açıverdi.

— Şişlerim ulan seni. Yemin olsun şişlerim.

Ziya sustalının parıltısını görüp sesini duyunca panikledi! Geri geri gitmeye başladı. Bir iki kere "Ama ben, ama ben" dedikten sonra yüzgeri edip koşarak uzaklaştı. Bu defa Songül'den tırsmıştı. Epeyce uzaklaştıktan sonra durdu, geri dönüp kıza baktı. Songül bulunduğu yerde hareketsiz dikiliyordu. Ziya nefeslendi, kendine geldi. Dişlerinin arasından nefret dolu bir tıslama ile:

— Sen dur Başkanın kızı, sen dur. Ulan ben seni yakmaz mıyım, şu Çamlıpınar'ı bir baştan bir başa yakmaz mıyım.

Diye yumruklarını sıka sıka söylendi. O orada söylenedursun Songül Hülya'nın yanına vardı:

— Her zamanki Ziya işte, uslanmadı gitti. Yeraltı'nın zibidisi. Hasta.

Hülya endişeli:

— Yeraltı'nı anladık da, bu bıçak nedir yani?

— Ha o mu? Büyük şehrin içine düşünce. Her tür adam var orda. Kadınlar biber gazı taşıyor ama, ben bana yakışanı aldım. Ne olur, ne olmaz.

— Hiç değişmedin be Songül!

"Yeraltı" Çamlıpınar'ın eski semtlerinden. Resmî adı Cicibey Mahallesi. Mazisi Osmanlı'ya dayanıyor. O devirde burada zanaat erbabı barınırmış.

Saraçlardan demircisine, semercisinden bakırcısına, urgancısından kalaycısına, marangozundan, çömlekçisine, yazmacısından semaver ustalarına kadar.

Kasabalı abartıyor belki ama, burada gayrımüslim zanaat erbabının müstakil bir Kuyumcular Çarşısı dahi varmış. Savaşlar, kırımlar, kıtlıklar Osmanlı'nın üzerinden silindir gibi geçince çarşı sönüvermiş. Değil Cicibey Mahallesi'nde, memleketin dört bir yanında erkek nüfus kalmamış. Kimi Yemen'de, kimi Çanakkale'de, kimi Sarıkamış'ta. Gidenler dönmemiş, gayrımüslim nüfus dahi göçünü yükleyip uzaklaşmış.

Cicibey Mahallesi kasabanın kurulduğu düzlükten bir tepe ile ayrılıyor. Tepe sebebi ile orası apayrı bir konum kazanmış. Sanki bir çukura iniliyor, sonra tekrar çıkılıyor.

Mahallenin şansı hemen kıyıcığından demiryolunun geçmesiyle açılmış. Bir yerden yol geçerse orası âbad olur. Çamlıpınar İstasyonu hem mal, hem insan nakli ile zaman içinde şenlenmiş. Demiryolu paralelinde açılan karayolu alışverişe daha bir hareket kazandırmış.

Benzin istasyonları, lokantalar, oteller, tamirhaneler, ambarlar, atölyeler ile mahalle, kasabanın bitişiğinde bir ur gibi büyümüş. Geçmişten gelen yerli nüfusu pek bir yekun teşkil etmiyor. Sonradan gelip yerleşenler ağır basmış. Göçmenler, doğudan gelenler, Romanlar, bir yerde dikiş tutturamamış her milletten insan. Böylesi bir kalabalığı buraya çeken nedir?

Maceraperest sermaye diyelim.

Bu güçle çevre illerin mahsulünü toplayıp dağıtan; hem imalat, hem ticaret imkânı.

Çarıktan çıkan köylüye "kara lastik" denilen lastik ayakkabı; yün çuval, kıl çuval yerine naylon çuval imalatı, bakır kap-kacak yerine daha hafif ve daha ucuz alimünyum mutfak malzemesi.

Gaz, tuz, kömür, tahıl depoları. Canlı hayvan ticareti. Kum, kireç, çimento, kiremit, kereste, her tür inşaat malzemesi. Bütün bu sayılan iş kollarında istihdam edilen ucuz iş gücü. Bunların barınacakları evlerin, sokakların, dükkânların, kahvelerin, lokantaların, berberlerin, terzilerin yer aldığı çarşılar.

Kısa zaman içinde vücut bulan bu karmaşık yerleşimde emniyet ve âsayişin temini kolay olmadı. Piyasayı ayakta tutan para yeraltına indi. Kayıt dışı ekonominin, istihdamın hesabını soracak devlet disiplini Cicibey'e çok geç geldi. İş işten geçmiş, gayri kanunî sistem kökleşmiş, çeteler her işe hakim olmuş idi.

Mahalle bir süre kurtlar sofrası oldu. Rant paylaşımı kanlı çatışmaları getirdi. Öyle kötü bir şöhret kazandı ki bazı bölgelere polis giremez deniyordu.

Böylece Cicibey ismi unutuldu, semtin adı artık "Yeraltı" olmuştu.

Çamlıpınar adlı küçük âsude kasabamız, bünyesinin bir yanında kanser gibi büyüyen bu heyulayı devlete şikayet edip durdu. Heyhat! Pek bir çare bulunamadı.

Derken, bir muktedir vali, bir disiplinli kaymakam, gözünü budaktan sakınmayan bir emniyet âmiri ile ona candan bağlı personeli Yeraltı'nın üzerine alıcı kuş gibi çöktü.

Böyledir! Devletin zaafa düştüğü yerde eşkıyanın biti kanlanır. Devlet kendini gösterince başıbozuklar kaçacak delik arar. Uyuşturucu, kara para, gasp, soygun, her tür gayri kanunî iş ve işlem; Baba'lar, Dayı'lar, çeteler ve onlara tâbi olan uşaklar pılı pırtıyı toplayıp kaçtı.

Elebaşları derdest edilmiş; mahkemeleri uzak illerde görülmüş, alayı ağır cezalara çarptırılmıştı.

Bu tarihten sonra "Yeraltı"na emniyet ve âsayiş hakim oldu.

Kasaba'nın bu semt ile ilişkisi ötedenberi ölçülü idi. Çetelerin hakimiyeti döneminde münasebet asgarî seviyeye indi. Ne zaman ki kanun hakimiyeti sağlandı, ortada korkulacak bir şey kalmadı; kasabanın ilgisi arttı. Yine de araya bir mesafe konuluyor; fazla içli-dışlı olunmuyordu.

Ziya Çöl küçük yaşta ana-babasını kaybetmiş bir çocuktu. Ona dayıları sahip çıktı.

Çıkmaz olaydılar.

Bunlar güya ticaret ile meşgul.

Celâl-Bilal Kardeşler.

Gübre-Yem-Tarım Âlet ve Makinaları. Babaları Zülfikâr Ağa'nın sürüleri vardı. Ancak adam yaramaz. İçki, kumar, hovardalık. Hayvanları sattı, Yeraltı'na inip ticarete heveslendi. Gübre ve yem bayisi oldu.

Tarım Âlet ve Makinaları da satmak istemişti, ancak bu istek kuvveden fiile çıkamadı, tabelaya yazılı kaldı. İki oğlunu bir baltaya sap olsunlar diye yanına almıştı. Köyde bir iken şehirde beşe çıkan işret âlemleri Zülfikâr'ın zaten bozuk olan sıhhatini iyice bozdu, genç denecek yaşta vefatına sebep oldu.

Armut dibine düşer denilmiş. Oğulları baba mesleğidir diye işreti devralıp buna illegal işleri de eklediler. Açtıkları dükkân bu kadar masrafı kaldıramadı. Baba parası tez bitti. Tez biten tez geri gelsin diyen Celâl-Bilal kardeşler

yanlarına birkaç ipsiz daha alarak bir küçük çete kurdu. Büyüklerin pis işlerini yapıyorlar. Çek senet tahsili, tehdit, adam kaçırma, darp, fırsatını bulduklarında arsaya, mala, tarlaya, çökme kabilinden her tür suç.

Ticareti ihmal etmişler, dükkân göstermelik hâle gelmişti.

Küçük Ziya işte bu atmosferi soluyordu. İtilip kakılan bu çocuk dükkânın açılıp kapanmasından, temizliğinden, hatta yeri geldiğinde mal satışından dahi sorumluydu. Her hatası tokatla karşılık buluyor, bazan eve dahi alınmıyordu. Ziya bu gibi günlerde Cami'nin son cemaat yerinde ayakkabılarını yastık yapıp bir seccadeye sarınarak uyurdu.

Kaportacı Hızır Usta sabah namazından çıkarken bir köşede kıvrılmış yatan bu çocuğa çok raslamıştı. Rahmetli babasını tanıyor, o belâlı dayıları da biliyordu.

Ziya'yı himayesine aldı. Hayli geniş atelyesinin bir köşesinde ona bir oda yaptı. Orada yatıp kalksın, kaportacı çırağı olsun.

Dayılar çocuğun yokluğunu geç farketti. Hızır Usta'nın çırağı olduğunu duyunca ferahladılar. Ne güzel işte. Başlarına belâ olacak bir dertten kurtulmuşlardı. Ziya'nın âkıbeti umurlarında değildi. Çünkü uğraştıkları pis işler boylarını aşmıştı. Hem hasımları, hem polis tarafından derdest edilmeleri an meselesiydi.

Bir gece ailece ortadan kayboldular.

Hızır Usta Ziya'yı Yeraltı batağından uzak tutmak için kasaba okullarından birine nakletti. Ziya ilkokulu ve ortaokulu bir yandan kaportacı çırağı, bir yandan mektep talebesi olarak okumaya çalıştı.

Hızır Usta ne kadar kol kanat germiş olsa da Ziya bir "Yeraltı Çocuğu" olarak büyüdü, semtin demir örsünde dövüldü, onun ahlâkını devraldı. Önceleri kendini ezdirmemek için girdiği kavgalar zaman sonra hasmını ezmeye dönüştü.

Zayıf, çelimsiz, suskun görüntüsüne aldanmamalı. Damarına basıldığında bir volkan gibi patlar, rakibi üç kişi beş kişi imiş aldırmaz, tekme tokat bir yana muşta ile, tornavida ile saldırır, rakiplerini yıldırırdı. Okula gittiği kadar karakola gitmişliği var. Polisler hem yaşı küçük, hem Hızır Usta'nın hatırı vardır diye onu içeri atmamışlar, nasihat ve tehdit ile yetinmişlerdi.

Ancak okul onu bağışlamadı.

Hem dersleri kötüydü, hem kırdığı kırkı geçmişti.

Orta ikide okuldan atıldı.

O yıl Hızır Usta da artık başedemediği bu çocuğu atelyesine almadı.

Ziya ne yapacak?

Evsizlerin, kimsesizlerin, yersiz yurtsuzların sığındığı istasyona; kullanılmayan harap vagonlara, yenisi yapıldığı için eskisi olduğu gibi bırakılmış, terk edilmiş depolara gidecek. Orada hem toplumdışı, hem kanundışı, hem akıldışı meczuplar, hırsızlar, dilenciler, koca deponun bir köşesini duvar çekip, kapı takıp ev hâline getiren pek yoksul aileler, çocuklar arasına katılacak. Ve nitekim öyle oldu.

Yeraltı'nı tanıdığı için, günübirlik iş nerede bulunur bildiği için, işsiz ve parasız kalmıyordu.

Sağlamca bir vagonun yarısını mülk edindi. Penceresi vardı ve damı akmıyordu. Vagonun diğer yarısında epece bir zamandan beri kimsesiz bir ihtiyar yaşıyor, kendisini tanıyanların getirdiği yardımlarla geçiniyordu. Devlet Demir Yolları nedense bu terk edilmiş hatta çekilen metruk vagonları gözden çıkarmış gibiydi. Yıllar geçiyor ve onlar orada çürüyordu.

Vagon evler ve harap depolardan oluşan bu yerleşim tekinsizdi. Kavgalar, yaralamalar, hırsızlık her tür belâ vardı.

Ziya kendini sağlama almak üzere önce sanayideki arkadaşlarından iyi bir bıçak edinmiş, ardından iki de köpek beslemeye başlamıştı.

Köpekler vagonun altında yaşıyor, oralara kimseyi yaklaştıramıyordu.

Çok geçmeden bileği ve yüreği sağlam bir arkadaş buldu.

Oğlanın adı İbrahim, ancak o kadar esmer ki herkes ona "Kara" diyormuş, o da bu lakabı isim gibi benimsemiş.

Ziya'dan ufak olmakla derhâl onun himayesine ve elbette emrine girdi.

Ziya ona vagon evini açtı, yatağının yanına bir yer yatağı daha serdi. Birlikte işe çıkıyor, birlikte yiyip içiyorlardı. Mecburen katıldıkları kavgalarda hasımlarını yıldırmaları sebebiyle Yeraltı'nın çocuk ve çırak muhitinde tanındılar: "Yenilmez İkili".

Yaptıkları işler: İndir kaldır, doldur boşalt, temizlik, boya, badana, taşıma; Ziya araç kullanmayı biliyor, semt içinde bu işi de yapıyordu.

Ehliyeti yoktu. Olsun.

O hayattan kaçmıştı; trafikten kaçmış çok mu?

Daha sonra Ziya'nın ekibine üç çocuk daha katıldı. Ucuza çalıştıkları için çok iş alabiliyorlardı. Yeraltı onları tanımıştı. Şöyle söyleniyor:

Evet kavgacılar ama dürüst çocuklar.

Ziya'da tutku hâline gelmiş bir sinema düşkünlüğü vardı. Fırsat buldukça yanına Kara'yı alıp kasabanın tek sinemasına giderdi.

Orada bir başka dünyaya uçuyordu. Bir buçuk saat de olsa filmin kahramanları ile birlikte oluyor, onlarla sevinip onlarla üzülüyor; sonra yeniden kendi dünyasına, o pek sevimli olmayan yurduna dönüyordu.

Her filimde, ama her filimde hayal meyal hatırladığı ana-babasının kucağında oturuyordu.

Onu okşayıp, seviyorlardı.

Ziya sinemaya bir bakıma ana-babasıyla buluşmaya gidiyordu.

Bir tarihte bir filim gördü.

Bir yakışıklı güçlü, iyi kılıç kullanan, ok atan genç adam çetesiyle ormanda yaşıyor, zalim zenginlerden aldığı malları fakirlere dağıtıyordu.

Adamın adı Robinhud.

Ziya kendini onun yerine koydu, ne de olsa onun da bir çetesi vardı. Çocuklara bundan böyle bana "Robinhud" diyeceksiniz diye tenbihledi.

Pek tabii bu isim çabuk yayıldı, öyle ki kendi adı unutuldu.

Büyükler ona gülerek:

— Robinhud sen nerelisin, diye soruyor. O da:

— Faralyalıyım. Yahut İrlandalıyım, gibi fiyakalı bir yer ismi söylüyordu. Bu kelimeleri duymuştu, ama neresidir bilmiyordu. Fiyakalı bir ad işte, güzel.

Çocuklar zamanla ismin "hud" kısmını attılar. Geriye "Robin" kaldı.

Ziya haftada bir gece çeteyi "Hayır Seferi"ne çıkarıyordu. Ya ormana, ya kömüre, ya da sebze haline. Ormandan çalı-çırpı toplayıp, iple sararak, her çocuk kendi gücü nisbetinde sırtlayıp fukara evlerine indiriyor.

Sebze halinde Robin'i tanıyorlar, "çıkma" denilen satış dışı kalmış sebze ve meyveleri çöpe atacaklarına ona veriyorlar, o da arkadaşları ile teslim alıp ihtiyacı olan evlerin kapılarına bırakıyordu.

Kömür işi maceralı. Gece, geç vakit vuku bulur. Kömür yüklü üstü açık vagonlar istasyona yaklaşırken bir rampaya sarıp yavaşlıyor. Yük tireni bu, zaten hızlı gitmez. Çocuklar sıçrayıp vagonlara atlıyor. İri kömür parçalarını raylara paralel giden yola atıyorlar. Bu yağma üç-beş dakika sürer, rampa bitince tirenden atlayıverirler. Yola atılan kömürlere gelince.

Bir ihtiyar Roman vatandaş var: Suphi. Hâliyle "Supi" diyorlar ona. Vagonevler yakınında bir depoda kalıyor. Kendi gibi ihtiyar atı ve dökülen arabası ile.

Her zamanki yerinde bekler Supi. Tiren iyice uzaklaştıktan sonra ağır ağır yaklaşır. Çocuklar attıkları kömürleri yükler arabaya sonra doğru Supi'nin deposuna. Orada hurdadan toplanmış naylon torbalara konur kömür. Her fukara evinin kapı önüne birkaç torba bırakılır.

Çocuklar bunu hırsızlık saymıyor; ne olduğunu pek bilemedikleri devletini kömürü, devlet yardımı diye dağıtıyorlar. Kiminin parası, kiminin duası.

Böylece Ziya kendini Yeraltı'nın Robinhud'u sayıyor, buna çetesi inanıyor, duyanlar "Hadi ordan" deseler de şöhreti yayılıyordu.

Az değil, aradan epeyce zaman geçti.

Çetedeki çocuklar büyüdü, her biri kendine bir yol seçti. Ancak özel durumlarda bir araya geliyorlardı. Robin'in hatırı var. "Gel" denince gelinecek. "Kara" Robin'den ayrılmadı. Birlikte ne maceralar yaşadılar, anlatılsa destan olur.

Şunu da unutmayalım ki Ziya Çöl, ilk mektepten beri hastalıklı bir aşk ile takip ettiği Songül'ü unutmadı. Zaman zaman karşısına çıkıp ilân-ı aşk etti; bazan da sayfalarca süren mektuplar yazdı.

Açıkça "Hastasıyım" diyordu. Başka ne desin.

Minberdeki imam: "Hutbemizin mevzuu dünya hayatı ile âhiret hayatının kıyası üzerinedir" dedikten sonra, konuyla ilgili âyet ve hadisleri okuyor.

Hutbe metnini ikiye katladığı bir dosya kâğıdına yazmış; artık yazısı mı bozuk, yoksa okuması mı kıt ki, zaman zaman cümleleri yarıda kesip baştan alıyor, bazan da heceliyor.

En'am suresi otuz ikinci âyette buyuruluyor ki:

"Dünya hayatı sadece bir oyun ve oyalanmadan ibarettir. Âhiret yurdu sakınanlar için daha hayırlıdır." Bu hüküm Ankebut suresi altmış dördüncü âyette şöyle geçmektedir: "Bu dünya hayatı sadece oyun ve oyalanmadır. Asıl hayat âhiret yurdundaki hayattır. Keşke bilseler."

Aziz cemaat, bakınız mesele Kasas suresi altmışıncı âyette daha bir açıklık kazanıyor. Cenâb-ı Hak buyuruyor ki: "Size verilen şeyler dünya hayatının geçim vasıtası ve debdebesidir. Allah katında olanlar ise daha hayırlı ve daha kalıcıdırlar. Buna hâlâ aklınız ermeyecek mi?"

Şemsettin Bilen, yanında Zabıta Kemal, onun yanında da Nüfus Müdürü pürdikkat hutbeyi dinliyor.

Belediye Başkanı bir ara minberin ahşap işçiliğine, motiflerine dalıyor. Ahşaptan ağaca, ağaçtan ormana gidiyor.

Sisli, karanlık bir orman. Yol belli değil, iz belli değil. Bir ürperme sarıyor vücudunu, silkinip hayalden uzaklaşıyor.

Ama bu yolunu kaybetme düşüncesi zihnine yapışmış.

"Yanlışa mı kapıldık" diye esefle iç geçiriyor.

Sonra bir çetin muhasebe başlıyor.

"Yahu şu adaylık işinden vazgeçsem artık. Nedir ulan Şemsettin, şu üç günlük dünyadan alıp veremediğin nedir? Mevki ise mevki, makam ise makam, para ise para, sevgi ise sevgi. Niçin doymak bilmiyorsun? Mebus olacaksın da boyun mu uzayacak teres. Bırak bu ayakları. Bak imam efendi ne güzel anlatıyor. Bu dünya hayatı bir oyun ve eğlence. Sen ise yeterince tattın, doğup büyüdüğün beldeye Belediye Başkanı oldun. Hıh, neredeyse değişmez başkan. Bırak artık, bırak da babanın yolunu tut. Önümüzdeki seçimde adaylığa değil, Hacca gitmeye niyet et. Yüzünü azıcık da âhirete çevir."

Şemsettin Bilen'i adaylığa sevk eden ses, başkaldırıyor. "Niçin efendim, ne münasebet. Hacca gitmek hizmete mâni değil ki; bakınız mecliste ne kadar hacı milletvekili var. Hem Hacca gider, hem mebus olurum. Hacca gitmek demek dünya hayatından elini eteğini çekmek değil ki."

Başkanın içindeki kutuplar böyle çekişedursun, imam efendi bu defa hadisleri okumaya başlamıştı. Aziz cemaat, Peygamber Efendimiz bir hadis-i şerifte şöyle buyurmuştur:

"Tüm düşüncesi âhiret olan kimsenin kalbini Allah zengin kılar. Onun işlerini derleyip toparlar ve dünya ona boyun eğerek gelir.

Kimin de bütün kaygısı dünya olursa Allah onun gözlerinin arasına fakirliği yerleştirir, işlerini darmadağın eder."

Yine Efendimiz bir başka hadisinde ise şöyle buyurmaktadır:

"Eğer insanoğlunun iki vadi dolusu altını olsa üçüncüsü ister. Âdemoğlunun gözünü ancak toprak doyurur..."

Başkanın yüzü gerildi, hadisin gerisini duyamadı. İçinden kim bilir kaçıncı kez verdiği sözü bir kez daha tekrarladı:

"Lamı cimi yok arkadaş, bundan böyle Cuma Müslümanlığını bırakıp beş vakit namaza başlamalı; bu yıldan tezi yok Hacca niyet etmeli.

Nedir yani. Benimkisi düpedüz tavuk tövbesi. Hani tavuk evin önüne pislememek için tövbe eder, her seferinde unutup yine pisleyiverirmiş.

Yok, yok... Böyle gitmeyecek. Bu defa kesin. Bu defa aday falan olmayacağım. Öf be!.. İki arada bir derede kalmaktan yoruldum artık..."

İmam Efendi ise artık kendi yorumuna geçmişti. Dünya ile âhiret hayatını meczediyordu:

"Efendim dünya sevgisi, mevki ve makam hırsı, zenginlik arzusu ve bütün bunlara kapılanların nefsine yenik düşenlerin, âhireti unutanların gözlerine inen perde hususunda Hz. Peygamber'in daha pek çok hadisi vardır. Ancak şurasını da açıkça belirtmek üzerimize vazifedir:

Bütün bu öğütler esasen bize dünyadan büsbütün vazgeçmek, el-ayak çekmek, bir lokma-bir hırka deyip cemiyetten, iş hayatından uzaklaşmak için verilmiyor.

Elbette ki vazifemizi en iyi şekilde yapacak; ele-güne muhtaç olmayacak, çoluk-çocuğumuzun rızkını arayacağız.

Çalışmak en büyük ibadettir.

Millet ve memlekete hizmet etmek evlatlarımızın, devletimizin geleceğini imar etmek vazifemizdir.

Önemli olan nefsine hakimiyet ve aşırı gitmemektir..."

İmam Efendi hutbeyi uzattıkça cumadan cumaya camiye gelenlerde bir huzursuzluk, bir kıpırdanma başlıyor.

Zabıta Kemal, Reis'e duyuracak şekilde dişlerinin arasından fısıldıyor:

"Uzattı yine... Uzattı ki tadını kaçıdır yine"...

Namaz bitiyor.

Cemaat ayakkabılarını yarı giymiş, yarı giymemiş, kimisi kapı önünde, bir kenarda bağlarını düğümleyerek ve küme küme, üçlü beşli gruplar oluşturarak hâl-hatır soruyor, ayak üstü sürecek kısa konuşmalara başlıyor.

Başkan, Kemal ve Nüfus Müdürü de avludaki çınarın altında bir süre dikiliyor; cemaatle musafaha ediyor.

Derken içlerinden biri:

— Şemsettin abi, seçimde yine adaysın değil mi? Oyum senindir ha, böyle belle!..

Demez mi?

Haydaa!...

Tam da sorulacak şeyi sordun yani. Kimsin lan sen.

Boşver kim olduğumu. İçindeki ses belle beni.

Cevap ver, cevap...

İçeride, diz üstü geldiğinde söz üstüne söz verdin, kesin kararlar aldın.

Hadi tekrarlasana. Aday falan değilim deresene. Ben bıraktım bu işleri, beş vakit namaza başlayacak ardından Hacca gideceğim desene. I, ıh...

— Kısmet, diyor gülerek...

— Kısmet!.. Hele şu festivali atlatalım, seçime çok var daha.

Al işte yine bir cuma, yine bir hutbe, yine bir karar ve yine bir kararsızlık.

Oğlum Şemsettin senin ömrün böyle geçecek anlaşılan. İki arada, bir derede.

Cumadan çıktıktan sonra, cemaat öğle yemeği için evlere dağılırken Başkan bir ara Zabıta Kemal'in kulağına eğildi:

— Bizim Zurnacı Niyazi'yi bul!

Kemal şaşkın:

— Zurnacıyı mı?

— Evet! Niyazi'yi.

— Olur efendim.

— Bir de davulcu ayarlasın, Halk Eğitim'e gidecek.

Kemal yine şaşkın, soran gözlerle Başkan'a bakar.

— Şaşkın ördek gibi bakınıp durma. Halk Eğitim'in zurnacısı kaçmış. Daha doğrusu kaçmış değil de, müdürle atışmışlar, işi bırakıp gitmiş.

Kemal az-biraz uyanmış gibidir.

Hem yürür, hem konuşurlar.

— Herif huysuz, kim bilir ne demiş müdüre.

— Aynen öyle olmuş. Her neyse orası mühim değil de, bizim müzik hocası Mehpare Hanım bunun üzerine gündüz gözü Kaymakam'ın kapısına dayanmış.

Kemal'in gözleri faltaşı gibi açılıyor.

— Yok yaa!.. Bak şu deli karının ettiğine.

Sonra pot kırdığını farkedip çarkediyor.

— Afedersiniz, yani, bu hoca, Mehpare Hanım.

Başkan gevrek gevrek gülerek:

— Tamam, tamam, dedikoduyu kes. Kaymakam rica etti. "Yahu Reis Bey dedi, gelmiş benden zurnacı istiyor, güler misin ağlar mısın. Şu işe bir bakıver dedi."

Hani folklor ekiplerini çalıştırıyor ya, davul-zurna olmadan ben ne yaparım diye dert yanmış.

Kemal kahkahayı basmamak için kendini sıkıyor, sonra:

— Merak etmeyin efendim, ben Niyazi'yi bulup götürürüm.

Hay Allah... Demek koca Kaymakam'ın kapısına dayanıp "zurnacı istiyorum" diye...

Artık kendini tutamıyor Kemal, yol ortasında katıla katıla gülüyor.

Gülme dediğimiz şey sirayet eder, bulaşıcıdır yani. Reis de dayanamıyor.

Bunlar karınlarını tuta tuta güledursun; gelip geçenler manzaraya bir mâna veremeyip tuhaf tuhaf bakıyorlar. Koca Belediye Başkanı Zabıta Müdürüyle karşı karşıya durmuş, göbeğini hoplata hoplata gülüyor.

Olur efendim, olur. Hayat bu.

Ne tuhaflıklar oluyor.

Bir yol ayrımında Başkan'la Kemal ayrılıyor. Kemal bir süre durduğu yerde duruyor.

Müzik hocası Mehpare Hanım ha!

Kadının sarıya boyalı saçları, ağır makyajı, uzuna yakın boyu, etine dolgun endamı gözünde canlanıyor.

Eli-ayağı titremeye, hovarda damarlarındaki kan hızlıca akmaya başlıyor.

Şapkasını çıkarıp terini siliyor.

Bir sağa, bir de sola bakıyor; sonra şapkayı eskisinden beter yana yıkarak takıyor başına...

Adımlarına bir çeviklik, yürüyüşüne bir caka geliyor.

Eski Kemal'in hâlleri işte. Ne zaman bir kadın bahsi açılsa, gözleri çakmak çakmak.

Artık evi de, yemeği de unutuyor.

Doğru Hızarcı Hüseyin'in atölyesine...

Zurnacı Niyazi orada çalışıyor çünkü; mesleğin icabı bu, yani her dakika düğün-dernek, davul-zurna istenmiyor. O da, gariban, işte bıçkı makinasının başında nafakayı doğrultmaya çabalıyor.

Gözlerine talaş tozu kaçmasın diye taktığı garip gözlük, üstü başı perişan, bir haftalık sakalla karşılıyor Kemal'i.

Şalteri indirip hızarın sesini kesiyor.

Kemal'in böyle eli-ayağı birbirine dolanan acelesine bir anlam veremiyor.

— Yahu Kemal, tamam, anladık, Halk Eğitim'e gidilecek, gitmeden bir davulcu bulunacak, tamam. Hamo Dayı'yı

alırız kahveden, gideriz, gitmediğimiz, çalmadığımız yer değil, nedir bu acelen?..

...

Bak şu üstüme-başıma... Bir yıkansam, bir elbise değişsem... Yahu olur mu böyle; bizim de bir haysiyetimiz var...

...

"Vay alçak vay.. Demek Mehpare Hanım'ın ricası ha! Ben de diyorum ki, bu niye bu kadar telaşlanıyor, ucunda kasabanın en namlı kadını varmış meğer..."

Niyazi bir yandan sürekli söylenerek etrafı toparlasa da, iş tulumunu çıkarıp, pantolon ceket giyse de, "Yahu iki dakika sabret, bir de tıraş olayım" diye diretse de, Kemal ensesine yapışmış bırakmıyor.

Onu öyle oradan apar-topar çıkarıyor.

Niyazi atölyenin kanatlı kapısını zor kapatıp kilidi basabiliyor.

Zabıta Kemal hızar atölyesinden Zurnacı Niyazi'yi derdest edip kaldırdıktan sonra kasaba kahvelerini dolaşmaya başladı.

Bir davulcu arıyorlar.

Bu mevsimde davulcu bulmak, hemen bulmak zor.

Herkes yazıda-yabanda, işinde gücünde.

Derken kahvelerden birinde Hamo Dayı'ya rasladılar.

Davulcuların en yaşlısı.

Kendi gibi artık işten-güçten el çekmiş üç ihtiyar çekişe çekişe prafa oynuyor, o da kasketi geriye yıkmış, elinde yarısı içilmiş çay bardağıyla seyrediyor.

Köylümüz, sedire, mindere oturma alışkanlığını terk edemediği için sandalyeye dahi bir bacağını altına alıp yan oturur. Ve tabii bu durumda dengeyi tutturamadığından bir veya iki sandalyeye daha ihtiyacı olur.

Hamo Dayı da koltuğunun altına bir sandalye daha çekmiş.

Bunca yıl gün altında kalan cildi kararmış, yüzünü kırışıklar kaplamış, üç haftalık sakal iyicene uzayan bıyıklara karışmış.

Ne gam.

Kemal, Hamo Dayı'yı görünce havalara uçtu. Hemen yanaştı, selâm verip sandalye çekti.

Hamo Dayı zurnacıyı görünce bir davulcu aradıklarını anladı. Meslek bu, adam anlar.

Kulaklar da ağır işitiyor.

Kemal eğilip yüksek sesle:

— İş çıktı Hamo Dayı, davulu kap da gidelim.

— Hı.. Ne işi?

Anlaşıldı, yokuşa sürecek, nazlanacak.

— Yahu ne işi olacak, davul-zurna işte. Bak Niyazi de burda.

Hamo Dayı Niyazi'ye bir yarım bakış fırlattıktan sonra suratını buruşturdu.

— Çok hastayam, çok halsızam, gelemem...

— İş yağlıdır, iyidir, şuracıkta hem. Hadi nazlanma.

— Kemal Efendi yoncayı biçmişem tarladadır. Yağmur-yağış olur, kaldırmadan gelemem. Düğün müdür?

Niyazi mırıldanmaya başlar:

— Kala kala Hamo'ya kaldık, o da nazlanıyor.

— Yok ya. Halk Eğitim'e varacağız. Çocuklar çalışıyor. Hani müzik öğretmeni de var.

— Yoo! Oraya heç gelemem. Sarhoş kâtip beni döver.

— Haydaa! Yahu ne kâtibi?

— Ee, Müdür odur.

— Onun bir ilgisi yok. Müdür izne çıkmış, bu mektep işidir.

— Parası? Parayı peşin alırım ha!

Kemal "şunun biraz dalına basayım da nazlanmayı görsün" diye geri çekildi.

— Para yoktur. İş bitince alırsın.

Hamo Dayı umursamaz oldu, bardakta kalan çayın son yudumunu dikti.

— Başkasını bulun, deyip kestirdi attı.

Sen misin kestirip atan, sen misin nazlanan, Kemal yine kulağına eğildi.

— Kaymakamın emridir. İlla Hamo Dayı gelsin demiş.

Hamo Dayı kasabasına çuvaldız batırılmış gibi sıçradı. Sandalyedeki ayağını indirdi; ayakkabısını giydi. Tedirgin.

— Ne Kaymakamı?

— Ne Kaymakamı, var mı? Sen bu işi anlamadın galiba, bu devlet işidir. Bugün yarın kasabada bir festival olacak. Merasim yapılacak. Senle Niyazi çalacaksınız, Halk Eğitim'in folklor ekibi oynayacak.

— Festival ha! Bilmemişem, neyse. Devlet işidir, ula oğlum baştan desene şunu. Hadi gidek.

— Davul nerde?

— Davul burdadır, çay ocağının ardında.

Zabıta Kemal, Zurnacı Niyazi ile Hamo Dayı Halk Eğitim Salonu'nun ağır demir kapısını açıp girdiler. Hani yaz günü ya, salonun pencereleri de açıkmış. Cereyana kapılan kapı arkalarından "paaat" diye kapanınca Mehpare Hanım korkudan yarım metre sıçradı.

Damağını çekip gelenlere baktı. Kemal'i tanıdı. Titrek adımlarla onlara doğru yürüdü.

Çocuklar giyinmiş, kuşanmış, beri yanda hareketsiz.

— Ayol ödümü kopardınız, bu ne biçim gelme böyle.

Kemal:

— Özür dileriz efendim, galiba cereyan yaptı, pencereler açık ya.

— Bu arkadaşlar?!

— Efendim, Niyazi zurnacıdır, Hamo Dayı davulcu. Reis bey ricanızı iletti, bulup getirdim. Anında.

— Çok teşekkür ederim. Size zahmet verdik. Lâkin mecburen. E, festival geldi çattı, çalışmamız lazım.

Kemal'e biraz daha yaklaşarak, öyle ki o baygın kokusunu duyurarak ve Kemal'in bunca yıl çabalayıp nefsinin derinlerine hapsettiği duygularını kamçılayarak, kısık bir sesle:

— Bu davulcuyu gözüm tutmadı, adam dokunsan düşecek gibi, pek yaşlı.

Kemal terlemeye başlamıştı, şapkasını çıkarıp eline aldı. Gülümseyerek:

— Siz hiç merak etmeyin efendim. Hamo Dayı kasabamızın en mahir davulcusudur. Üç gün hiç oturmayıp çalsa, bana mısın demez. Hem her yörenin oyununu bilir. Biraz işitmesi kıt, o kadar.

— Neyse bir deneyelim bakalım; deyip Mehpare Kemal'in yanından uzaklaştı. Kemal kıravatını gevşetip rahat bir nefes aldı. Aldı ama gözleri streç pantolon giymiş kadının üzerinde kaldı.

Mehpare ellerini çırparak çocukları harekete geçirdi:

— Hadi bakalım arkadaşlar, başlıyoruz. Lütfen dikkatli olalım. Tam bir konsantrasyon istiyorum. Tamam mı?

Çocuklar yerlerini almıştır.

— Hazırız hocam!..

Mehpare denemek için zurnacıya yanaşır:

— Önce bir Erzurum çalalım.

Niyazi:

— Ne olsun?

— Ne isterseniz.

Kemal ceketini de çıkarmış, oracıkta duran bir sandalyeye asmış, oturmuştur. Bu manzara kaçar mı?

Niyazi, Hamo Dayı'nın kulağına eğilir:

— Kavurma koydum tasa...

Zurnayı önce bir iki öttürür; kıvamını, notasını bulur, çalmaya başlar; ardından davul yetişir.

Halk Eğitim'in hem basket sahası, hem konferans hem tiyatro salonu olarak kullanılan gürgen parke döşeli büyük salonu oynak nağmelerle inlemeye başlar.

Çocuklar Mehpare'nin işaretiyle bir yandan oynar, bir yandan söyler:

Kavurma koydum tasa
Ağam yar, paşam yar
Doldurdum basa basa
Di gel gel
Doldurdum basa basa
Di gel gel

Benim yârim çok güzel
Ağam yar, paşam yar
Azıcık boydan kısa
Di gel gel

Mehpare'nin kalbi telaşla çırpınır. "Bu zurnacı nasıl bir adamdır ki, tam istediği parçayı çalmaya başladı. 'Benim yârim çok güzel / Azıcık boydan kısa'. Ne demek bu? Bu düpedüz Kaymakam Çetin demek. Onun da azıcık boyu kısa, anlar mı acaba? Bu parçayı kesin oynamalıyız, kesin."

Dayanamaz, halayın başına geçer. Ağır âhenkli kıvrımlar, eğilip doğrulmalar, ayak atmalarla ekibe kılavuzluk eder.

Kemal erim erim erimektedir.

Derken daha beter bir şey olur. Mehpare gelip Kemal'i yerinden kaldırır.

— Hiç itiraz etmeyin. Halk oyunlarına âşina olduğunuzu biliyorum. Geçin başa. Ben geçersem bütünü göremiyorum.

Siz yönetin biraz...

Kemal kan-ter içinde.

— Nasıl olur efendim; ben, ben, çok iyi bilmiyorum. İşi berbat etmeyeyim.

Kadın Kemal'in eline yapışır, zorla kaldırır.

Eli elinde...

Kemal'i halayın başına kadar götürür.

Kemal bitti... Kemal'den geriye bir ceset kaldı.

Dediğimiz sırada cendereye alınıp hapse takılmış olan nefis patlar. Kemal'in bantla tutturulmuş ar damarı çatlar,

ağzından son edep nefesi boşanır. "Sat anasını" deyip oyuna girer.

Öyle bir oynar ki, Mehpare'nin dudakları uçuklar. Halaydan halaya, bardan bara, bölgeden bölgeye geçerler.

Kemal bir ara "Ulan şunu belinden kavrayıp yanıma çeksem, ter topuktan çıkmacasına oynasam ne lazım gelir" diye içinden geçirirken; salonu yukarıya, idare bölümüne bağlayan merdivenlerin başında sarsak bir gölge peyda olur.

Sağa sola yalpalayan gölge, ufacık cüssesinden beklenmeyen bir nara patlatır:

— Heeeytt!..

Yeter ulan kafamı şişirdiniz be!

Kesin şunu...

Davul-zurna susar, herkes olduğu yerde kalır.

Mehpare Hanım dişleri arasından tıslayarak "Geldi yine keltoş cüce"...

Sonra Kemal'e yaklaşarak:

— Kemal Bey, rica ederim, bu adam sarhoş, lütfen bir maraza çıkarmaya kalkmasın.

Kemal'in yüzünde hâlden anlayan bir gülümseme, alnının terini silerek:

— Merak etmeyin efendim, ben hallederim.

Kâtip Ali Hikmet kısa boylu, dazlak kafalı, göğüs-bağır açık gürlemektedir:

— Düğün evi mi lan burası ha!

Kimden izin aldınız, kimden?

Kemal merdivenleri atlaya atlaya çıkıp adama yanaşır.

— Hikmet Abi, ayıp oluyor ama, aşağıda bayanlar var.

Hikmet baygın gözlerini kırpıştırarak:

— Sen de kimsin be!

— Tanımadın mı, ben Kemal, Zabıta Kemal.

Adam iyicene yaklaşır, Kemal'in burnunun dibine girer, leş gibi kokmaktadır.

Bakar, bakar, sonra salyalı bir kahkaha:

— Vaay Kemalcim, kardeşim benim.

Sarılır, öpmeye çalışır, geğirir:

— İyi ki geldin be! Bu meret yalnız içilmiyor. Bi büyük açtım, içerde, gel abicim, gel şöyle parlatalım.

Kemal ciddiyetini muhafaza ederek ve endişeli bir tonda:

— Ne yapıyorsun Hikmet Abi. Haberin yok mu?

Sarhoş, şaşkın, kararsız:

— Ne haberi, n'olmuş ki?

Kemal adamın kulağına eğilir, sır verir gibi fısıldar:

— Mülkiye müfettişleri geldi, her yanda teftiş var. Neredeyse buraya da gelirler, toparlan abi.

Hikmet müfettiş lafını anlamıştır. İyice çarpılır, mânasız devinimlerle döner, çırpınır, kapı yerine duvara gider.

— Aboo!.. Ben yandım, ben bittim!.. Aman Kemal kardeş yardım et, hiç olmazsa odayı toplayalım. Buraya mı geliyorlar? Off.. Of...

Kemal kapıyı açar, adamı salondan dışarı çıkarır.

Mehpare Hanım derin bir nefes alır.

"Of be! Pislik temizlendi. Aferin Kemal Bey'e" der içinden, davul-zurna ile çocuklara döner, el çırpar.

— Hadi bakalım, kaldığımız yerden devam...

Davul-zurna döktürmeye başlar, bu defa Elazığ'ın çayda çırası.

Kasaba süsleniyor.

Bir baştan bir başa elden geçip temizleniyor. Binaların, dükkânların, mağazaların dış cepheleri boyanıyor.

Esnaf bu festivalde epeyce bir alış-veriş olur diye umuyor. Otelciler çarşafları yeniliyor, lokantalar üç kap yemeği beş kaba çıkarıyor, fırıncılar "festival çöreği" diye bir çeşit çörek imali peşinde koşuyor.

Hasılı bir heyecan, bir heyecan.

Ormandan kamyonlarla defne dalı getirildi. Direkler, kapılar, pencereler yeşil dallar ile süslendi. Aralarına rengârenk plastik çiçekler asıldı; bütün bunlar gece için ampüller ile aydınlatıldı.

Belediyenin dinî ve millî bayramlarda ana caddeyi ve bazı sokakları aydınlatmak için yaptırdığı bir seyyar aygıt vardı. Bunu da yerli yerine monte ettiler.

Bayraklar, balonlar, fenerler işte ne lazımsa yapıldı.

Kasaba meydanının bir yanına epeyce yüksek tahta perdeler inşa edildi. Üzerlerine programın konser bölümünde sahne alacak sanatçıların afişleri, festival afişleri ile beraber yana yana asılıp ışıklandırıldı.

Asıl özen bu tahta perdeye gösterildi. Dört bir yanı defne yaprakları, balonlar ve bayraklarla süslendi.

Festival için bu gayret var da, Şenlik için yok mu?

Var!..

O tahta perdenin tam karşısında aynı ölçülerde bir perde daha yapılıp üzerine "Şelâle Şenliği" afişleri asıldı.

Şenliğe katılacak âşıkların, sanatçıların, ilim adamlarının, en önemlisi "üstad"ın fotoğrafı konuldu.

Bu panonun etrafı da tıpkı diğeri gibi ışıklandırıldı. Burada ilave olarak yanıp sönen küçük renkli ampüllerden bir şerit kullanılmıştı.

"Şenlik"i yıllardır düzenleyip yürüten, İlçe Millî Eğitim Müdürü İsmail Hakkı yanında en iyi arkadaşı Lise Müdürü Alper hoca bir de "meyhaneci" lakabı ile tanınan taksici Erdoğan.

Erdoğan eski kulağı kesiklerden. Bunlara nasıl takılmış, hayret!..

Bu üçü nereden geliyorlarsa gelmiş, Kasaba Meydanı'na varmış, "Şelâle Şenliği"nin ışıklarla tutuşmuş panosunun karşısında durmuşlar.

Bir süre sessizce baktılar panoya.

Neden sonra Erdoğan:

— Hocalar, bakın şimdi! Sizin kadar bilgili değilim, tamam. Ama benim de diyecek iki çift lafım var, anadın mı!

Alper:

— De bakalım.

— Şimdi bu yanıp sönen ampüller var ya!

— Evet.

— İşte onlar nerede kullanılır hocam, bildiniz mi?

— Nerede?

— Pavyon, gece kulübü tabelalarında. Aynen böyle. Bir yanar, bir söner.

İsmail Hakkı ve Alper şaşkınlıkla birbirine bakar. Neden sonra kendini toplayan İsmail:

— Ulan aferin meyhaneci. Ne bilelim biz. Ömrümüzde pavyona mı gittik. Hadi gitmedik de önünden de mi geçmedik? Geçmedik arkadaş.

Ne bilelim pavyonların ışıklarını. Sağol. Bizi "Pavyoncu İsmail" dedikodusundan kurtardım. Alper hocam yarın bu ışıkları kaldıralım. Dört köşede dört büyük ampül yansın yeter.

Yaz gecesi...

Az önce yağmur çiselemiş.

Havada mübalağa leylak kokusu.

Şemsettin Bilen evinin balkonunda. Arada bir görünen ateşböceklerine sigaranın parıltısı eşlik ediyor. Hani şair ne demiş: "Bu gece yarısı iki kişi uyanık". Biri Şemsettin, öteki kim?

Kimse kim, biz Başkan'a dönelim. Hayırdır Başkan, nedir böyle cıgaraya çökmüşsün. Duymuyor. Çünkü "Bir Yaz Gecesi Rüyası"na dalmış. Çocukluğuna.

Hacı Şemsettin boylu poslu, sarıklı şalvarlı, anlattıklarına göre bayağı heybetli bir adammış.

Kasabanın en eski ailelerinden birine mensup olup, baba mesleği aktarlığı sürdürürmüş.

Halk arasında "attar" deniyor ya; yiğit lakabı ile anılır, bunun adı Attar Hacı kalmış.

İki oğlu, dört kızı olmuş.

Oğlanlar Ramazan ile Şaban.

Şaban askerde kalmış. Tifo mu, sıtma mı, işte bilinmiyor, gidip cenazesini dahi alamamışlar.

Ramazan, babasının vefatından sonra ailenin ve de dükkânın başına geçmiş. Onun da iki oğlu oluyor: İlkine dedesinin adını veriyorlar Şemsettin, yani bizim Başkan; öteki Nurettin. Kızı yok. Nurettin doğuştan özürlü. Biraz kambur, biraz çalık, sağ kolu ötekine nazaran kısa, sağ elinde iki parmak eksik, kalan parmaklar birbirine yapışık.

O devrin şartları; yol yok, hastane yok, doktor yok; ameliyat falan ettirememişler, oğlan o hâlde büyümüş.

Buna büyümüş de denemez ya, çok kısa kalmış.

Hani sakat olduğundan çok üstüne düşmüşler, bir dediğini iki etmemişler, yine de asık suratlı, karagülmez, sinirli bir adam olup çıkmış.

Hâliyle evlenmemiş de.

İki kardeş birlikte ilk mektebe ve hocaya devam etmiş. Şemsettin bütün nazına, aksiliğine rağmen kardeşini korur-kollar, elinden geldiğince her derdine ortak olurmuş.

Yine de yaranamamış ona.

Nurettin'in zaten kimseye bir yakınlık duyduğu yokmuş. Sessiz, sürekli ayaklarının ucuna bakarak düşünen bir kukumav kuşu.

İlk mektepten sonra Şemsettin'i şehre göndermişler; ortayı, liseyi okusun diye; Nurettin hafızlığa devam etmiş ve hıfzını tamamlamış.

Dükkânda babasına yardım eder, boş kaldığında ya Kur'an okur ya da dinî kitaplar.

Bir arkadaş edinmemiş yani; yalnız, içine kapanık bir adam.

Şemsettin aksine şen-şatır.

Bilenler tıpkı dedesi diyor. Çalışkan, cömert, yardımsever, utangaç.

Şemsettin rahmetli babasının zamanındaki eski dükkânı düşünüyor. O dededen kalma, biraz karanlık, baharat kokulu, zemini toprak, tavanı tahta, büyülü mekânı. Tarçın, zencefil, ıhlamur, kekik, türlü baharattan; boyadan, bitkiden kalkıp birbirine karışan baygın kokuyu. Bazı malların, mesela ıhlamur, kekik gibi toptancılığını da yaparlardı.

Köylüler dağlardan topladıkları şifalı otları ta Attar Hacı Şemsi devrinden beri getirip onlara satardı.

Onlar da eler, ayırır, kurutur, paketler satarlardı. Civar şehir ve kasabalardan Attar Hacılara çok müşteri gelirdi.

Babası hanedan tabiatlıydı. Gelenleri yedirir-içirir-yatırır, dörtbaşı mamur misafir edip öyle gönderirdi.

Tabii bütün bu hengâme sırasında Şemsettin aşağı, Şemsettin yukarı. Bütün indir-kaldır işleri onun sırtından geçiyordu. Babasının romatizması vardı, kolay kolay oturduğu yerden kalkamazdı. Nurettin dersen kılını kıpırdatmaz.

Lâkin hafızası çok parlak olduğundan kayıtları tutar, defterleri tanzim eder, hesap işlerine bakardı.

Bu sebepten olacak, daha ilk mektep günlerinden bu yana Şemsettin sanki bir işçi, bir sırt hamalı; Nurettin dükkân sahibi gibiydi.

Şemsettin Bilen sigaradan derin bir nefes daha çekti, içini geçirdi: "Ne çocuk oldum, ne de genç" dedi.

Daha on yaşında büyük adamların arasında bir büyük adamdı.

Akranları mektep dönüşü çantaları eve atar, Deli Dere'ye çimmeye, balık tutmaya gider; kuş avlar, bahçelere hırsızlama dalar, her türlü oyunu kan ter içinde oynayıp helâk olurken; kendisi ya bitki ayıklamakta, ya dükkânı süpürmekte, ya çeşmeden su taşımakta ya da işçilerle birlikte İstanbul'dan gelen bir kamyon malı ambara istif etmektedir.

Ne saklambaca katılmış, ne ağız tadıyla çember çevirmiş, ne de uzun eşek oynamıştır.

Ne varsa okulda.

Bütün hırsını ve hıncını okulda çıkarır; girdiği her oyunu kazanır, teneffüslerden sonra sınıfa en son o girerdi.

Gerisi, hep kaçamak, hep kaçamak.

Elleri daha o yaşta nasır tutmuş, pazuları güçlenmişti. Bir de boy atmıştı ki, tıpkı dedesi.

Bu ölçülü, disiplinli, kısıtlı çocukluk hayatı onu ömür boyu takip etti. Bir yanda içinden taşan enerji, adım atıp öne geçme isteği; öte yanda onu dizginleyen, çekingenliğe iten, yüzünü kızartan baskı.

İkisinin arasında gidip geldi.

Öğretmen bir soru sorar sınıfa, Şemsettin soruyu bilir; ama parmak kaldırmakta tereddüt ederdi.

Yazılıda başarılı, sözlüde tutuktu.

Çalışma hayatı ortaokul ve lisede de yakasını bırakmadı. Tatillerde eve döndüğünde tek bir gün dahi dinlenmez; ancak bir banyo yapıp biraz annesiyle konuşur, sanki ardından atlı kovalıyormuş gibi soluğu dükkânda alırdı. Rahmetli babası da doğrusu genç hâlinden bilmiyordu.

Şemsettin Bilen geceye karşı oturduğu naylon sandalyede uçuşan ateş böceklerine baka baka içinden şunları geçiriyor: "Adama haksızlık etmeyelim, o da herhâlde benim gibi büyüdü. Varsa dükkân, yoksa dükkân. Bütün dünyası o. Ah bu eski esnaflar ve onların çocukluğunu yaşayamamış çocukları."

Tahsili önemsemiyordu Ramazan Efendi.

Esnaf çocuğu esnaf olur. Yol bu. Ne olacak okuyup da. Nurettin zaten özürlü. En yüksek mektebi de bitirse, Şemsettin'e düşen gelip dükkânın başına geçmek, baba ocağını tüttürmekti.

Dünyanın değiştiğini görmüyor, bilmiyordu.

Başkan yine içini çekti.

"Dünya değişmese daha iyiydi be!" dedi.

Bu herhâlde "Hep çocuk kalsaydım" demeye geliyordu; onca sıkıntıya, baskıya rağmen. Bir büyülü akıntının içinde mutlu kalır çocuk. Azar işitse de, düşüp dizini kanatsa da biraz sonra unutur bunları. Çocuk kalbinin çırpıntısı, bir kâğıtlı şekerin, bir yeni iskarpinin, bir boyalı kalemin sevinci nasıl ölçülür ki.

Ergenlik döneminde duruldu Şemsettin. Bir ağırlık geldi üzerine, bir suskunluk. Yatılı okumanın hercâi havasının yanında hep bir hasret, hep bir gurbet duygusu yaşanır.

Sonra sürekli âşık oldu. Hep içte kalan, itiraf edilmeyen platonik, acılı aşklar yaşadı.

Bu acının, bu tatminsizliğin, eksikliğin boşluğunu, derslerine asılarak, münazaralarda, yarışmalarda birinci olarak, iftihar listelerine girerek doldurmaya çalıştı.

Karşılıksız aşkın, yaşanmamış sevdanın boşluğu dolar mı?

Dolmaz.

İnsan iki kere genç olmaz.

Ve gençlik gül mevsimi gibidir.

Ha deyinceye kadar gelip geçer.

Şemsettin Bilen bu sebeple genç olamadı.

Bir genç kızın elini tutamadı.

Büyük şehre gitti, İktisadi ve Ticari İlimler Akademisi'nde okudu. Bu acılı gençliğin acısı ikiye, üçe katlandı. Başkan bir çıkar yol bulamadı, kimselere açılamadı, yine o bildiği tek yoldan yürüdü; Talebe Derneği Başkanı oldu, seçimler kazandı, hep başka heyecanlar peşinde kabaran kalbini yatıştırdı.

Son sınıfta babasını kaybetti.

Ailenin sorumluluğu üzerine kalmıştı.

Bu ona daha bir olgunluk, yaşından büyük davranma-düşünme hâli getirdi. Nurettin kasabanın yüksek tahsil yapan, bu sebeple parmakla gösterilen bir iki gencinden olan ağabeyi karşısında biraz kıskançlık, biraz gurur, biraz saygı, çok az da sevgiyle karışık duygular içindeydi. En büyük kaygısı neredeyse bir parçası hâline geldiği dükkândan, o pösteki serili ahşap sandalyeden, defterlerden, kayıtlardan, alacak-verecek hesaplarından uzaklaşmaktı.

Korktuğu başına gelmedi.

Hatta dükkân neredeyse büsbütün ona kaldı. Şemsettin okulu bitirince aradan çıkıversin diye askere gitmiş, yedeksubay olmuş, birkaç kez üniformasıyla izne gelmiş, sokaklardan geçerken kasabalı kızların yüreğini hoplatmış, askerlik bitince de baba ocağına dönmüştü.

Anası bir an önce başını bağlamak, oğlunun mürüvvetini görmek istiyordu.

Gelin adayı hazırdı: Şadiye.

Akrabadan, huyunu-suyunu bildiği, evi çekip çevirecek, bir dediklerini iki etmeyecek akça-pakça bir kız.

Hatta bunu dayanamayıp çıtlatmış, Şadiye'yi bitimsiz hülyalara salmıştı. Öyle ya, kasabanın yüksek tahsil yapıp da evine dönen tek delikanlısı Şemsettin'di. Ötekiler büyük şehirde kalmış, memleketi terk etmişlerdi.

Ancak Şemsettin henüz bu evlenme havasında değildi. Dükkânla ilgili düşünceleri vardı.

Kasabanın eski yapıları yıkılıyor, yerine betonarme, iki-üç katlı binalar, vitrini olan mağazalar yapılıyordu. Bir kenarda birikmiş paraları da vardı.

Hem bu baharat işi dananın kuyruğu gibi ne uzuyor ne de kısalıyordu.

Nurettin'le bir zaman dükkâna kapanıp konuştular.

Şemsettin'in planı önce dükkânı yıkıp yerine iki katlı bir bina yapmaktı. Yanındaki boş arsaya da geniş bir ardiye kurmalıydılar. Bir köşeye girecek baharatın yanında, nalburiye, boya, inşaat malzemesi satacak; ardiye olacak kısma da kireç, kiremit, çimento yığacaklardı.

İşin önü açıktı.

İnşaat sektörü hızla gelişiyordu.

Nurettin, ağabeyi ne diyorsa "peki" diyordu.

Kuzu gibi olmuştu. Bu "peki"nin mânası şu idi: Beni şu dükkândan, şu sandalyeden koparma da, ne istiyorsan yap.

Şemsettin öyle güzel şeyler anlattı ki, Nurettin'e kaymaklı kadayıf gibi geldi. Bir kere, ikisinin ortaklığı ile bir şirket kuracaklardı. Hani iş büyüyor ya, şirket olmanın sayısız faydası var. Şemsettin ticaretin mektebinde okumuştu, elbette ne yapılacağını biliyordu.

Sonra kendisinin dükkânda oturmak gibi bir fikri de yoktu. Muhasebecilik yapacak, kim bilir belki de siyasete girecekti.

İşte bütün bunlar tek tek oldu.

Şemsettin'in şirketi bayağı para kazandı.

Kasabalı onunla iftihar ediyordu.

Babalar oğullarına örnek olarak onu gösteriyor: "Attar Hacıları âbad etti âbad" diye altında hafif bir kıskançlık yatan takdirlerini sıralıyorlardı. Şemsettin o genç yaşında kasabalının akıl danışılan adamı olmuştu.

E, böyle bir cevheri boş bırakırlar mı?

Baktılar siyasete hevesi var, liderlik yeteneği var, hemen partiye sokup ilk seçimde Belediye Başkanlığı'na soyundurdular.

Şadiye ikinci kızına hamileydi ve Şemsettin'in anası da vefat etmişti.

Sigarası bitmişti, küllüğe basıp söndürdü.

Hafifçe başı dönüyordu. "Sat anasını" deyip bir tane daha yaktı.

Hatıraların tatlı rehaveti yağmur gibi yağıyordu.

Belediye binasının yenilenmesi, makam odasının elden geçmesi, kadronun takviyesi, Ankara'ya gidiş-gelişler, Parti Genel Merkezi ile yakın ilişkiler, hatta Başkan ile görüşmeler.

Küçük bir kasabadan parlayan bir yıldız. Hemen herkes geleceğinin çok parlak olacağını söylüyordu.

Kasabalı bu zeki, çalışkan, sevecen, işbitiren başkanı bağrına basmıştı.

"Basmaz olaydılar" dedi içinden, "Bunca yıl ne onlar beni bıraktı, ne ben onlardan vazgeçebildim."

III. Selim'e benzetiyordu kendini, adam "Helâkime sebep hilmimdir" demiş.

Doğru. Yumuşak adamdı Şemsettin. Saygılı, merhametli, şefkatli. Kimseyi kırmak, darıltmak istemezdi. Hele ki bir hedefe yürürken önüne çıkan birini tepelesin, çelme taksın, devirsin; rakibi hakkında şaibeler uydursun, ileri-geri konuşsun görülmemiş şeydi.

Ona biri yol verip "Önden buyur Şemsettin" diyerek kapıyı açsa bile hemen "Estağfirullah efendim, siz buyurun" diye kendi sırasını, hakkını teslim ederdi. Böyle bir ahlâk adamının siyasetin kurtlar sofrasında şansı olur mu?

Olmaz.

Şemsettin şu "Estağfirullah" yüzünden kaç seçimi kaybetti, kaç vaade, kaç söze aldandı.

Meclisin yolu ona bir türlü açılmadı.

Sigarayı küllüğe basıp söndürdü.

Geç olmuştu.

Bir gece kuşu öttü. Şemsettin bunu hayra yordu. "Ulan şu festival bizi meclise taşısa bari" diye bir küçük umudun kulpuna yapışıp balkondan içeri, mutfağa girdi.

Vanilya kokusu.

"Şadiye yine kek yapmış" dedi. Yüzünde "Evim, evim. Güzel evim" diye gezinen bir tebessüm.

Önce "Şenlik" yapıldı.

Bu yıl "Şelâle Şenlikleri" tarihinin en görkemli programı sahnelendi. Öncelikle "Üstad" teşrif etmiş idi ki, sadece bu iştirak şenliğin ülke çapında duyulmasını sağladı. İlden, civar illerden, Ankara ve İstanbul'dan misafirler gelmişti. Şairler, akademisyenler, siyasiler, müzisyenler, yazarlar, gazeteciler.

İl televizyonu programı baştan sona görüntüleyip zaman zaman canlı yayın yaptı.

Kaymakam Çetin şenliğe renk kattı. O içine kapalı sessiz adam halk oyunları için davul zurna çalmaya başlayınca dayanamayıp ceketi çıkardı. Meğerse bu işte bayağı maharet varmış. Bir oynadı, bir oynadı, milletin parmağı ağzında kaldı. Ulan Kaymakam sen neymişsin be!..

Gençlerin orta oyunu "Sosyal medyada nasıl fenomen olunur" konusunu işliyordu. Çok başarılı oldular. Seyirciler gülmekten kırıldı.

Tatsızlık âşıkların atışmaları sırasında yaşandı. Baştan iyi gidiyordu, biri ötekinin lafına laf yetiştiriyor; seyirciler

hem gülüyor, hem "Yaşa âşık, varol" gibi tezahürat ile onları alkışlıyordu.

Sonunda biri ötekinin sözüne karşılık söz bulamadı; şiire, âşıklığa sığmayacak ifadeler ile güya cevap verdi ve tabii jüri tarafından mağlup ilân edildi.

Bağırıp çağırmaya, hem rakibine hem jüriye hakaret etmeye başlayınca, bunu yaka-paça mekânın dışına taşıdılar. Zoru görünce tırstı, sazını omuzlayıp süklüm püklüm uzaklaştı.

Ardından tarihçi Süleyman hoca kürsüye çıktı. Süleyman Bey bayağı yaşlı. Öyle ki İsmail Hakkı dahil, oradaki pek çok şahsın orta öğrenimde tarih hocasıydı. Şenliğin müdavimlerinden olup her toplantıda konuşurdu. Yaşına hürmeten onu hoş tutuyorlardı.

Güya Baba Cafer'in hayatını araştırıyor, her yıl yeni bilgiler ediniyordu. Bunlar çokluk sözlü kültüre dahil menkıbelerden oluşmaktaydı. Süleyman Hoca bunları birer bilimsel buluş gibi takdim ederdi.

Bu defa da öyle oldu.

İnşallah sözü uzatmaz, milletin sabrını taşırmazdı.

Maalesef sözü uzattı.

Bu sebeple biz burada hocanın tebliğinin tamamını değil bir kısmını nakledeceğiz.

Rivayete göre Baba Cafer, şeyhinin talimatı ile kırk müridini alıp Horasan'dan yola çıkıyor. Niyeti Rum iline varıp

küffarı İslâm'a davet etmek. Ancak küffar söz dinlemeyip bir de hücuma kalkarsa "Eh! Bizden günah gitti" deyip kılıca davranmak. Böyle, böyle, epeyce bir cenk ettikten sonra, bir derin vadiden geçip bir çöle çıkıyorlar.

Nasıl bir sıcak, etraf kavruluyor. Ne bir ağaç gölgesi, ne su kaynağı var. Aman Yarabbi! Cehennemin leylim çukuruna mı düştük diye, düşe kalka yürüyorlar ama nereye kadar.

Bir yere kadar.

Oracıkta hem kendi, hem müridleri açlıktan, susuzluktan bayılıyor.

Ne kadar zaman geçiyor, Allah bilir.

Bir de ayılıyor ki, karşısında bir pınar. Etraf yemyeşil, cennet gibi.

"Ulan öldüm de cennete mi girdim" diye pireleniyor.

Yok! Bayağı hayatta ve pınarın suyu gel gel ediyor.

Son bir gayret ile kalkıp pınara varayım derken, oracıkta ak sakallı bir pîr peyda olur.

Pîr güzelce bir abdest alıp namazını kılar, ardından Baba'ya döner.

— Yaklaş evlâdım. Suyunu iç, abdestini al, namazını kıl.

Baba denileni yapar, suyu içer, abdest alır. Ferahlamış, yeniden can bulmuştur. Namazını kılar. Sağına selâm verir, soluna selâm verirken bir aslanın geldiğini görüp korkudan titremeye başlar.

Aslan ağır ağır gelip pîrin ayakları dibine yatar. Pîr:

— Evlâdım!.. Kimsin, nesin? Nerden gelir, nere gidersin?

— Adım Baba Cafer. Horasan'dan gelirim. Şeyh Safâ dervişlerindenim. Gaza niyetindeyiz efendim. Hakkı söyler, Hakk'a kurban gideriz.

— Âlâ. Gel şu aslanımın sırtına bin, çekinme.

Baba Cafer etrafına bakar, müridlerini aramaktadır. Pîr farkına varmıştır.

— Tasalanma evlâdım. Sen git, müridân peşinden gelir.

Baba Besmeleyle aslana biner. "Ya Hû" der. Gözlerini kapar. Açtığında, işte bu Çamlıpınar mevkiindedir.

Aslan yok olmuş, lâkin müridler sapasağlam etrafını sarmıştır.

O günden itibaren Baba Cafer ve müridleri bu mekânı vatan tutup şenlendirmişler. Ekmişler, biçmişler, kâfiri bu toprağa kondurmamışlar, bizlere hatıra bırakmışlar.

Bıraksalar Süleyman Hoca Baba Cafer menâkıbını sabaha kadar anlatır. Bütün bu macerayı bir yerde mi okumuş, birinden mi dinlemiş bilinmiyor, kendisi kimsenin bilmediği, görmediği kaynakları delil olarak dile getiriyor ama, nerede onlar? Söylemiyor, talebeleri de bu yaşlı adama duydukları saygı sebebi ile sormuyorlar.

Aman iyi.

Bu defa kısa kesti.

Program kaldığı yerden devam etti.

Şairler şiirlerini okudu. Bu aynı zamanda bir yarışma idi. Fakülte ikinci sınıfta bir arkeoloji talebesi birinci oldu.

Adı Ümit Sezer.

İşte şiiri:

Kaybedenler

O ıssız tramvay durağında,
Gün çorak, güneş gitmiş,
Gelmiyor tramvay, gelmesin
Sıkıntı yok.
Kimse yok.
Kalbimi orada kaybettim.

O ıssız tramvay durağında
Gün gitmiş, herkes gitmiş,
Sıkıntı yok. Bu:
Kalbini kaybedenlerin şarkısı.
Çorak, tozlu, verimsiz.
Çünkü yok artık. Yok.
Kalbin sesi.

Bir ıssız tramvay durağında
Ne gelen var.
Ne tramvay.

Ümit Sezer bu şiiri bestelemiş. Gitar eşliğinde okudu, çok alkış aldı. Bu yıl güzel oldu Şenlik, güzel.

Finalde fasıl heyeti neşeli parçalar çaldı, söyledi. Öyle ki izlemeye gelenlerin neredeyse tamamı bir koro gibi şarkılara katıldı.

Nağmeler Çamlıpınar semalarında yankılandı.

Geç oldu.

Meclis dağıldı.

Vakit gece yarısını geçmişti.

Kaymakam'ın telefonu, hani ne derler "acı acı çaldı".

Çetin uyumamıştı.

Yarın festival var ve Bakan Yardımcısı geliyor.

Yapılacak işleri, tören programını, kendi konuşmasını tekrar tekrar gözden geçirdi.

Gündemin bir maddesi içini bulandırdı.

Konuşmacılar listesi.

Listeye baktı ve suratını buruşturdu.

Folklor gösterileri

1. İlimiz Fakülte Dekanı

2. Belediye Başkanı

3. İlçe Kaymakamı

4. Bakan Yardımcısı

5. İl milletvekillerinden biri

6. Vali

Sanatçıların sahne almalarıyla başlayacak festival programı.

Yahu bu bizim millet nutuk atmaya ne kadar meraklı. Şurda üç kişi konuşsa kâfi değil mi? Ama yoook. Hepsi konuşacak, fırsat bu fırsat deyip kendini gösterecek.

Sanki dinleyen var. Hadi hepsi konuşuyor da şu Dekan'a ne oluyor. Ötekiler bir nevi siyasîdir, bürokrattır, işle ilgileri vardır; be adam sen niçin araya giriyorsun. Vali Bey ısrar etmişti. Adamı kırmayalım demişti. Hem yaşlı, hem bu toprağın çocuğu.

Her törende konuşurmuş.

Hocayı bir iki kere görmüştü. Âhı gitmiş vâhı kalmış bir ihtiyar. Şimdi bu ne dediğini bilmez, uzattıkça uzatır. Gel de tahammül et.

Derken telefon çaldı.

Çetin "Hayırdır" dedi içinden, kalkıp telefona yürüdü.

Karısıydı.

Bak sen. Hangi dağda kurt öldü?

Daha ikinci cümlede durumun fevkaledelik arzettiğini anladı. Kadın hâl-hatır soruyor, o sert ve kesin ifadesini yumuşattıkça yumuşatıyordu.

Sonunda baklayı ağzından çıkardı.

Boşanma davasını açmıştı, haberi olsun.

Çetin ne şaşırdı, ne dondu.

Uygarca bir ayrılık olacaktı. Kadın yıllardır süren bu tuhaf beraberliği bitiriyordu. Doğru karar. Başka birisiyle

ilişkisi var mıydı? Çetin bu yakıcı şüphelerin, bu yıkıcı namus meselelerinin, bu kırıcı dedikoduların kutuplar kadar uzağındaydı. Hiç oralı olmadı. Hiç sormamıştı. Yine sormadı. Tafsilat istemedi. Tartışmaya girmedi. "Peki dedi, nasıl istersen". Hazırlıklıydı.

Bir gün elbette böyle bir durumla karşılacaktı. Yine de bu hazırlıklı oluşun tâ dibinde ara sıra parıldayan bir kıvılcım yok muydu?

Vardı.

Ama Çetin o kıvılcıma hiç üfürmemiş, ondan bir yangın çıkarmaya, içini ısıtacak bir ateş yakmaya çalışmamıştı. O defter daha evliliklerinin senesi dolmadan kapanmıştı.

Her ikisi de yanlış adım atmışlardı.

Bir kere, evlilik Çetin'e göre bir şey değildi. Değil şimdi ki karısı, hiçbir kadınla, hatta abartmayalım hiçbir insanla bir arada olabilemezdi.

O yeryüzüne fırlatılmış bir yalnızdı.

Bir kaya kadar,

Bir çakıl taşı kadar,

Çölde bir ot kadar yalnız.

Böyle bir insan nasıl yaşar?

Eh, buna yaşamak deniyorsa.

Kedisi Canan gelip bacaklarına dolandı. Eğilip kediyi kucağına aldı, açık balkon kapısından dışarı çıktı. Yıldızlar tümden yere inmişti sanki, ağaç dalları etrafında ateş böcekleri parıldıyordu.

Hasır koltuğa çöktü.

Canan'ı okşamaya başladı.

Evet, o belli-belirsiz yanıp duran kıvılcım da sönmüştü.

İşte büsbütün karanlığa gömülmüştü.

Gözlerini kapadı, karanlık.

Açtı, karanlık.

Bu karanlığa daha ne kadar dayanabilirdi?

Beklenen gün geldi.

Şemsettin Bilen erkenden kalkmış, iyi bir kahvaltı yapmış, eşinin ve kızının "Hadi hayırlar yoldaşın ola" duaları ile evinden çıkmıştı.

İyi bir kahvaltı.

Dualar eşliğinde evinden çıkmak.

İşte buna inanırdı. İnsan mânen ve maddeten enerji doluyor; kendini iyi hissediyor ve işinde muhtemelen başarı.

Festival alanının son kontrollerinin yapılması, bir aksaklık varsa giderilmesi için; Başkan Yardımcısı, Kaymakamlıktan gelen görevli; Emniyet Âmiri, Gençlik ve Spor Müdürü ile ilçeye girişten meydan ve stadyuma kadar bütün alanı dolaştı.

Her şey yolunda.

Ambulans ve itfaiye yerli yerinde. Yarışmaya girecek hayvanlar Dursun Usta'nın yaptığı mekânlara alınmış. Başlarında bakıcılar, bekçiler.

On iki boğa, on inek, koyunlar, keçiler. Beri yanda sebze-meyveciler ürünlerini dizmiş, silmiş, parlatmışlar.

Kasaba ve civar köylerde dokunan az sayıdaki halı ve kilim tahta perde üzerine asılarak sergileniyor. Kim bilir? Belki bunlara müşteri çıkar. Belki devlet el atar; kurslar, atelyeler açılır, bu sanat yeniden canlanır.

Misafirlerin alana yerleştirilmesi, protokolün karşılanması, jüri masaları, oturma düzeni tamam.

Artist Ali ne kadar heveslenmiş olsa da "Kral Organizasyon" festivalin sunumu için kendi adamını görevlendirdi.

Konser için hazırlanan sahne, ses ve ışık düzeni bir gün önceden hazırlanıp, süslenmişti.

Her şey yolunda, yerinde.

Başka ne olsun.

Sağlık olsun.

Yapılan hazırlıklara, alınan tedbirlere rağmen Başkanın içi rahat değil.

Ne olur, ne olmaz.

Kendi göbeğini kendi kesmeli.

Tüm kontroller bitti.

Heyet kendi dairesine gitti.

Görevliler yerlerinde kaldı.

Başkan festivalin âsayiş ve emniyeti için kendi teşkilatı içinden seçtiği elemanlar ile bir ekip kurmuştu.

Polis ve jandarma görevlerinin başında idi. Olsun. Tedbirli olmak iyidir.

İtfaiyeden Coşkun Sel, temizlik işçilerinden İmdat Korkmaz, özel güvenlikten Demir İnce, levâzım ambarlarında gece bekçisi Abdullah Kolukısa ve Belediyespor futbol takım kaptanı Naci Güven.

Stadyumun bitişiği Çocuk Bahçesi. Bahçenin girişinden stadyum kapısına kadar olan yerde Salı Pazarı kuruluyor. Pazarcıların tahta tezgâhları iş ve temizlik bitiminde Çocuk Bahçesi'nin bir köşesine dizilmektedir.

Başkan ekibini bahçenin önüne getirdi, orada son talimatlarını verdi. "Bu bahçeye ve stadyum girişine fevkalade dikkat edilecek. Her ne kadar emniyetten sivil ve resmî elemanlar buralarda dolaşıp nöbet tutmuş olsalar da siz onlara bakmayın. Bu iki kapıdan kuş uçmayacak. Yabancılar, biçimsiz tipler, sarhoşlar vesaire. Öncelikle bisiklet yarışında, katılanların stadyumdan çıkışları, il civarına kadar gidip döndükten sonra yeniden festival alanına girişleri sırasında trafikte bir aksama, bir gerginlik falan, aman dikkat, kazaya kurban gitmeyelim. Çocuk Bahçesi'ne giriş-çıkışlar çok mühim. Kimsenin burnu kanamasın.

Ekip askeriye selâmını çakıyor:

— Emredersiniz Başkanım.

Meraklıları kaç zamandır yarışmaya girecek hayvanların seyrine duruyor; şu kazanır, bu kaybeder diye fikir yürütüyordu.

En çok boğaların önünde fotoğraf çektirildi.

Artist Ali festivalin başlamasına saatler kala şarkı-türkü yayınına girdi.

Arada bir festival programını okuyor; katılan zevâtı tek tek isim ve ünvanları ile tanıtıyor; ardından sanatçıları anons ediyordu.

Kasaba halkı günlerdir yapılan hazırlıkları takip etmiş, katılacak sanatçılar hakkında yorumlarda bulunmuş, ilk defa bir festivale iştirak edecekleri için bayağı bir heyecana kapılmıştı.

Keşke festival korteji oluşturulup ilçe sokaklarında, ana caddede bir resmî geçit yapılsa idi.

Ama yok.

Programa böyle bir şey konulmamış.

Neden acaba?

Halk ülke çapında tanınmış sanatçıları bekler. Sinema ve tiyatro oyuncularını. Kim bilir onlardan birer imzalı fotoğraf almak imkânı doğar, hatta birlikte fotoğraf çektirmek.

Bunlar birer hayal.

Çamlıpınar kasabası böyle bir sanatçı getirtebilir mi? İlçe halkından olup şöhrete kavuşan bir sima olsa, onu elbet davet ederlerdi.

Ama yok.

Elde olanla yetinmek lazım.

Gel de bunu kasaba gençlerine anlat. Ali'nin sesi ilçe sokaklarını dolaşıyor. Tanıdığı arkadaşlara takılmadan edemiyor. Benzetmeleri, esprileri kahkaha ile karşılanıyor.

Ulan Ali!

Sen kendini Pınar Düğün Salonu'nda mı sanıyorsun?

Ne bu herkesi dansa davet?

Nalbant Cevat emmi ile eşi Huriye hanımı tangoya, valse çağırmak.

Utanmaz, terbiyesiz.

Susturun şunu.

Ali sanki duyuyor bunları. Tangoyu, valsi iptal edip Arap Çiftetellisi'nde karar kılıyor.

Eh artık! Cevat emmi yerine Foto Kibar'ın Necati'si ile Berber Reşit'in kalfası Kâmil karşılıklı oynarlar.

Ali bunları ismen oyuna çağırıyor.

İşte böyle kasaba ahalisini oyalayan şakalar.

Bu şakalar eşliğinde nevâlesini yanına alan, çoluk çocuk hep birlikte bir bahçe sinemasına gider gibi.

Gibisi fazla.

Kasabalı saatler öncesinden stadyumu doldurdu.

Zaptedilmesi zor çocuklar, iyice küçükler, nineler, babanneler korumasında Çocuk Bahçesi'ne emanet edildi.

Misafirler ve protokol yerini aldı. Resmî açılış saati yaklaşıyor. Ülkemizdeki bütün merasimlerde olduğu gibi bir miktar gecikme yaşanıyor.

Varsın olsun.

Yeter ki bir sakatlık olmasın.

Zaten ilk konuşmacı Fakülte Dekanı ihtiyar. Kasabalı onu tanıyor ve pek önem vermiyor. Her merasimde konuşurmuş. Sanat tarihi hocası, ne konuşacak?

"İskitlerde Maden Sanatı".

Olmaz demeyin, hoca böyle. Hangi açılış olursa olsun aldırmaz, bildiğini okur.

Neyse ki açılış öncesinde Mehpare Hanım riyasetinde Halk Eğitim'in halk oyunları gösterisi var.

Zurnacı Niyazi ile davulcu Hamo Dayı yeri göğü inletiyor.

Daha önce söylendi.

Kaymakam Çetin davul-zurna sesini duydu mu dayanamıyor.

Kanı kaynıyor.

Bu defa da öyle oldu.

Ceketi sıyırıp, protokol falan dinlemeden, yahu Çetin Bey hiç olur mu burası düğün salonu mu gibi kasılmalara aldırmadan, dahası herif kafayı yemiş diyecekler, desinler, zaten diyorlar.

Aman sen de.

Halayın başına geçti. Başladı döktürmeye.

Bir alkış, bir alkış.

Çetin kendinden geçiyor.

Mehpare durur mu?

Fırsat bu fırsat. Sevgili kaymakamın elini bir tutayım, bırakmamacasına.

Nitekim öyle oldu.

Mehpare muradına erdi.

Karşılıklı bir Kafkas oynadılar. Tüm stadyum yıkıldı. Filme çekin oğlum bunu filme, diyenler oldu. Çekildi. İl televizyonundan gelen ekip o işi bihakkın yapıyor, merak buyurmayın.

Valla, ne diyelim?

Bir festivalin açılışı bu kadar görkemli olur.

Hani nerede havâî fişekler?

Keşke patlasalardı peş peşe. Bunu protokol tribününde annesi Şadiye ile yan yana oturup babasının konuşmasını bekleyen Songül düşünüyor.

Dedik ya, yaman kız.

İleride kim bilir ne olur?

Ve her şey olması gerektiği gibi olmaya devam etti.

Protokol konuşmaları bitti. Bir hanım sanatçı sahneye çıktı ve oynak türküler okumaya başladı.

Bu nedir?

Bu çok rastlanan bir şeydir.

Ancak işte festival bu ya, bütün bir stadyum onunla birlikte tempo tutmaya, oynamaya başladı.

Düğünde, dernekte, şenlikte bir halkanın ortasında oynayanlar; iptidaî kavimlerde aynı coşkunluğu yaşayanlar, Eski Yunan'ın tiyatro sahnelerinde alkışlananlar, arenalarda coşanlar, her tür yarışmanın heyecanını yaşayanlar, futbol maçlarında kendinden geçenler ve ağırbaşlı olması beklenen mutantan konser salonlarında ayağa kalkıp hep bir ağızdan haykıranlar.

Bütün bunlar bir âyin benzeridir.

Ve insanoğlunda bir araya gelindikte topluca yaşanan, fıtraten uyanan, uyandırılan bir yan var.

Bu kadimden bu yana böyle.

Vecd hâli.

Coşkunluk stadyum içinde kalmadı, etrafa sirayet etti.

Bekçisi, polisi, itfaiyecisi, görevlisi, etrafta dolaşanı, yoldan geçeni kim var ise; "Yahu orada ne oluyor ben de göreyim bir" diyerek tepeden, oyuktan, merdivenden, balkondan, duvar üstünden bütün gözler, kulaklar, dikkatler festival alanına yöneldi.

Hayvanları bekleyen bekçiler, çobanlar dahi görevi bırakıp konsere koşmuştu.

Eh! Bu tenhalığı bekleyenler var. Hırsızlar, soyguncular, haydutlar vesaire.

Değil.

Belki bunlar da var ama, kimse görmemiş.

Peki kim?

Bu fırsatı, bu tenhalığı bekleyen kim?

Robin Ziya ile çetesi.

Belli ki bu günü beklemişler.

Nereden belli?

Yaptıkları plandan, hazırlıktan. Nedir onlar?

Belli noktalara havâî fişekler konuldu, belli sürelerde otomatik olarak patlamaları sağlandı.

Yine belli yerlere sirenler yerleştirildi, onlar dahi belli aralıklarla çalacak.

Elbette ki görev dağılımı yapılmış, her çete üyesi nerede ne yapacağını biliyor.

Robin Ziya'nın işaretini bekliyorlar. Stadyumda neşenin, coşkunluğun, hep birlikte okunan bir şarkının tiz perdeden yükselen nakaratına sıra geldiğinde Robin "Başla" işaretini verdi.

Aynı anda hem boğaların, hem ineklerin, hem koyun ve keçilerin bulunduğu tahta çitlerin kapıları açıldı.

O anda fişekler patlamaya sirenler çalmaya başladı.

"Şenlik"te ödül alan genç şair ile arkadaşı çılgın kalabalıktan uzakta, bir kuytu çay ocağının önünde, alçak iskemlelere oturmuş, sohbet ediyor. Şair gökyüzünde rengârenk patlayan fişeklere bakarak:

— Bize festival değil bir isyan gerek.

— "Evet isyan".

— Filozofa bakarsan önce bir "İsyan Ahlâkı" gerek.

İşte böyle. Yaşlarına, başlarına bakmadan, millete, devlete, insanlığa yön çiziyorlar. Gençlik böyledir ve iyi ki böyle. Başka nasıl genç olunur?

Ne oluyor?

Bütün stadyum, bütün festival, konser her neyse; o coşkunlukla kendinden geçen kalabalık aniden durdu, sustu.

Ne oluyor?

Savaş mı çıktı?

Kasabayı teröristler mi bastı?

Kıyamet mi kopuyor?

Bunların hepsi. Gibi. Mecâzen öyle. O boğalar, inekler önde.

Patırtıdan, korkudan, şaşkınlıktan gözleri pörtlemiş. Koyunlar, keçiler ardı sıra.

Bu gözü dönmüş sürü önce kasabanın ana caddesine saldırdı, ardından dar sokaklara kendini attı.

Her sokak başında patlamalar, canavar düdükleri.

Hayvanlar son sürat koşuyor, önüne geleni savuruyor, deviriyor. Çıldırmışlar.

Robin Ziya bir duvarın üzerine çıkmış avazı çıktığı kadar bağırıyor:

— Başkanın kızı, Başkanın kızı, al işte sana festival.

Al sana!..

Al sana!..

Hatırla beni, hatırla!..

Başkanın adamları.

Daha önce söyledik, beş kişilik ekip derhâl harekete geçti; öncelikle Çocuk Bahçesi'ndeki pazarcı tezgâhlarını çıkararak bahçenin önünü kapatmaya durdu.

Bahçede korkmuş çocuk çığlıkları, bağırtılar, imdat sesleri.

Ekip kapıyı ucu ucuna kapadı. Kızgın boğalar ve ardındaki sürü, bir sel gibi hücum etti, ekibi sağa sola fırlattı. Bazı elemanlar, yaralandı, bazı tezgâhlar kırıldı, ama hayvanlar engeli aşıp Çocuk Bahçesi'ne giremediler.

Sesleri ve patlamaları duyduktan sonra stadyumdan ilk çıkanlardan ikisi ilden gelen acar televizyon muhabiri ile kameraman olmuştu.

İşte bu!..

Habere ilk ulaşan, sıcak haber denilen şeyi daha oluşurken yakalayan, resimleyen, ilk sesleri, görüntüleri, karmaşayı

tesbit eden ve bunu merkeze ulaştıran haberci mesleğin yıldızıdır.

On numara, beş yıldız.

Muhabirle kameraman, gole giden forvet elemanları gibi birbirleri ile paslaşarak, sürünün sel gibi gelişini, ona mâni olmaya çalışan kimselerin sağa sola kaçışını, Çocuk Bahçesi önünde âdeta bir set gibi dikilen ekibin kaçmayıp tahta tezgâhlar ile kapıyı korumalarını, bazılarının yaralanıp düşmelerini, kısası o hengâmeyi görüntülediler.

Sürü kayaya çarpıp geri sıçrayan dalgalar gibi en yakındaki dar sokağa saldırdı.

Muhabir ve kameraman bir yüksekçe yere çıkıp bu koşuyu çekti. Ardından öteki sokağa, hayvanların muhtemelen dönüp geleceği yola geçtiler.

Ne olur ne olmaz, ikisi de bir ağaca tırmandı.

Sürü bu defa kendilerine doğru geliyordu.

Aman Allahım!

Bu nasıl bir görüntü, nasıl bir aksiyon.

Çek abicim, çek!

Hiçbir şeyi kaçırma!..

Kaçırmadılar. Olimpiyatta yüz metre koşuyormuş gibi, nefes nefese, ancak harika bir iş çıkarmanın şehveti ile paslaşıp haberi kotardılar.

Yılın haberi arkadaş!

Budur!

Ağaçtan inmediler. Çünkü panik içinde boşalan stadyum ve meydanda nereye gideceğini şaşırmış bir kalabalık.

Bu dahi kıyamet senaryosunun en güzel sahnesi.

Kaçırmayıp, çektiler.

Neden sonra aklı başına gelen görevliler derhâl harekete geçti. Sürü nereyi yakıp yıkıyorsa onu tesbit ettiler. Polis, jandarma, kendini bu savaşa adayan gençler. Bir kısmı sürünün peşinde, bir kısmı engel olup hayvanları ilk bulundukları mekâna doğru sürmeye çalışanlar.

Bu karmaşa epeyce sürdü.

Neyse ki patlamalar durmuş, sirenler susmuştu.

Yorulan hayvanları çitlerle çevrili alanlara sokup kapılarını kapattılar.

Kalabalık yarıda kalmış bir zevkin, bir coşkunluğun küskün yorgunluğu ile dağılıyor.

Acar muhabirimiz kameraman ile derhâl Çocuk Bahçesi önüne vardı; şaşkınlığın ve korkunun ardından ayağa kalkmaya, dik durmaya, yaralarına bakmaya çalışan ekibin yorumunu almaya başladı.

Ekibin her ferdi kamera karşısında neredeyse esas duruşa geçiyor; kesik kesik cevaplar veriyordu.

Boğaların bu engeli aşıp Çocuk Bahçesi'ne girmeleri gerçekten bir facia olurdu. Kim bilir kaç çocuk, kaç ihtiyar ölecekti.

Öyleyse haberin merkezinde bu kahramanlar duruyor. Ve haberin köpürtülmesi şarttır. Bir efsane söylenecek, bir destan yazılacak.

Şemsettin Bilen efsanenin ortasında geldi, hikâyeye dahil oldu. Muhabir:

— Başkanım faciayı önleyen arkadaşlar hep sizden bahsettiler, bu önlemi Başkanımız aldı, can verin bu kapıyı koruyun dedi, öyle mi?

Şemsettin bir an tereddüt etti. Böyle bir emir vermemiş, ama genel olarak elemanlarına güvenliği sağlayın demişti. İçi rahattı:

— Öyle efendim. Hani ne olur ne olmaz. Aman dikkat edin demişimdir.

— Bunlar sizin kadrodan herhâlde.

— Evet, bizim arkadaşlar.

Muhabir kameraya dönerek:

— Sayın seyirciler bu kahramanlar Başkanın adamları. Bunlara "Fedailer Mangası" desek yalan olmaz. Hepsine teşekkür ediyoruz.

Başkanı tebrik ediyoruz.

Gördüğümüz gibi burada Çamlıpınar ilçesinde bir festival yapıldı. Festivalin İspanya'da yapılan San Fermin Festivali'nden farkı yok, hatta daha mükemmeli. Çünkü orada boğalarla insanlar arasında yapay bir mücadele

var. Hatta mücadeleden ziyade gösteri diyebiliriz. Burada yapılan doğal, kendiliğinden gelişen bir olay.

Muhabir yeniden Başkan'a dönerek:

— Başkanım "Çamlıpınar Boğa Festivali"ni seneye de yapacak mısınız? İspanya'ya rakip olacaksınız.

Şemsettin şaşkın:

— Bilmem ki. "Boğa Festivali" ha! Belki! Olabilir.

Şemsettin'in şaşkınlığı içinde de devam etti. "Şu işe bak sen. Ülke çapında tanınacağız derken, iş uluslararasına dönüştü. Allahım sonumuzu hayreyle."

Muhabir artık bu harika haberi hem vilayete, hem büyük kanallara gönderebilir. Bundan sonra olacakları hadi beraber yazalım:

Görüntüler ve röportaj sosyal medyada, televizyonlarda defalarca gösterilir. Olup bitenler gerçekten bir "Boğa Festivali" imiş gibi İspanya'nın San Fermin Festivali ile kıyaslanır. Her iki olaydan görüntüler yan yana konur.

Vay be! Çamlıpınar diye bir küçük kasaba.

Kasabanın Belediye Başkanı ve onun adamları. Bir efsane, bir destan.

Büyük televizyon kanallarından ekipler Çamlıpınar'a doluşur.

Başkan ve adamları her kanala konuşur.

Sade bu kadar mı?

Kaymakam, Mehpare Hanım, Artist Ali, Bakan Yardımcısı, Fakülte Dekanı, Vali, sokaktaki adam.

Kimi bulurlarsa.

Ancak olayın gerçek kahramanını kimse göremez ve bilemez.

Songül Bilen hariç.

THG
0108856
VOU

DERGÂH

ISBN: 978-6256839830
9 786256 839830